

Pinerluttuliortarnernut eqqartuussutinullu isummat

August/September 2025

Anette Storgaard

ILISIMATUSARFIK
GRØNLANDS UNIVERSITET

Imarisaa

Siulequt.....	2
Eqikkaaneq	4
1. Misissuinerup siunertaa aamma tunuliaqutaa	6
2. Kalaallit Nunaanni nunanilu avannarlerni siusinnerusukkut misissuisarsimanerit	7
3. Misissuineq manna – misissuinermi apeqqutit aamma periaaseq.....	8
4. Eqqartuussutit misissueqqissaarfigineqarnerat	12
4.A Suliani assersuunneqarsinnaasuni eqqartuussisaatsit assersuunneqarnerat.....	16
4.B Pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup allanut naleqqiullugu eqqartuussutigineqartarneranut assersuussisumik misissueqqissaarneq	32
4.C Eqqartuussutit naleqqiunneqarnerinut eqikkaaneq	35
5. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut.....	37
5.A Innuttaasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerat	40
5.B Najukkami eqqartuussisut (Kalaallit Nunaanni)	44
5.C Illoqarfinni eqqartuussisut (Danmarkimi)	47
5. D Eqqartuussisut inuinnaasut (Danmarkimi).....	49
5.E Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut pillugit eqikkaaneq	52
6. Misissuineq internetimik tunngaveqartoq	55
6.A Aallaqqaasiut.....	55
6.B Inerniliussat	57
7. Eqikkaaneq	64
8. Inerniliineq.....	69
Ilanngussat	73

Siulequt

Misissuineq manna 2023-imi ukiakkut aallartinneqarpoq taamaalilluni ukiut marluk missaanni suliarineqarsimalluni.

Naalakkersuisut Ilisimatusarfiullu akornanni isumaqatigiisummi takuneqarsinnaavoq: “Kalaallit Nunaanni maannakkut pisumi pineqaatissiissutigineqartartut qaffasissusaat pillugit tutsuiginartumik takutitsinissaq misissuinerup ilanngussiffigissavaa, kiisalu, taama tulleriillutik, Kalaallit Nunaanni innuttaasut killiffiup qanoq innera pillugu qanoq ilimagisaqarnersut aamma qanoq ittariaqarnera pillugu isumaqarnersut misissussallugu.”

Politikkikkut aalajangiissutaasinnaasunut massakkut pisunik aallaaveqarnissaq kissaatigineqartoq, Naalakkersuisut suliaqarsinnaasimavoq. Piffissami misissuinermi suliaqarfiusumi, Inatsisartunut qinersisoqarpoq, aamma tamatuma kingorna Naalakkersuisut nutaat naalakkersuisunngortinneqarput. Tamanna soqutigineqartorujussuusimavoq. Kisianni sammisaq 2023-imi 2024-imilu politikkikkut soqutigineqarluarpoq, ilaatigut siunnersuutinik politikkikkut aalajangiiffigisaanik amerlasuunik siunnersuuteqarfiusimalluni. Taamaammat sammisap suli politikkikkut soqutigineqarnera ilimagineqarpoq.

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit naleqqiussorlugit ilisimatuutut allaatigisaqarnerup saniatigut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarsimapput, taakkulu innuttaasunut ammasumik ingerlanneqartarsimapput aamma internetimik tunngaveqartumik innuttaasunut sammititamik misissuineq naammassineqarsimavoq. Najukkami eqqartuussisut, qallunaat illoqarfinni eqqartuussivinni eqqartuussisut kiisalu eqqartuussisut inuinnaasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartutut ataatsimiinnerni piviusungatitani peqataanermikkut suliamut ilanngussisarsimapput.

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit killiffiisa aamma innuttaasut eqqartuussutitut taakkununga isumaasa ilisimanerulernissaat qitiusumik siunertarineqarpoq.

Inunnit 2-300-sunit, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarnerinni imaluunniit internetikkut misissuinermi, peqataasoqarluarsimanngikkaluarpat misissuinerup naammassineqarnissaa periarfissaasimasanngikkaluarpoq. Kalaallit Nunaanni najukkami eqqartuussisut kiisalu Danmarkimi illoqarfinni eqqartuussisut eqqartuussisullu inuinnaasut, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarneranni piviusungatitani misilittakkaminnik suliamut ilanngussisimapput. Aamma oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut pisimasuutitaannik paasiniaanermi, inatsisinik ilisimatusarnermi atuaqatigiit ataatsit kajumillutik ”siullermeersumik misiinermi” peqataanissaminnut akuersisimapput, soorlu aamma Ilisimatusarfimmi suleqatit allallu internetimik tunngaveqartumik misissuinermut tassunga utertitsiviginnermik tunisisimasut. Soqutiginninnermut ilanngussanut tamanut qujanaq!

Internetikut misissuinermut, tassani innuttaasut 250-it sinnerlugit soqutiginninnermik takutitsillutik, tekniskiusumik inississuinermut aamma aallartinneqarneranut, Lektorimut Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik, ikiuukkavit qujanaq.

Naggataagut pingaarnertullu stud.jur. Winnie Harder Evaldsenimut aamma stud jur. Ulloriaq

Grønvoldimut, Ilisimatusarfimmi kandidatinngorniartuusut, suliassanut suugaluartunulluunnit qasusuillusi ikiuunnissinnut qujanaq. Taakku ilaatigut nutserinernik, angalanissat pilersaarusiornernik suliaqarnernik aamma assassugassatigut unammilligassat aaqqinneqarnissaannut sukkasuumik siunnersuuteqartarsimapput. Misissuinerup naammassineqarneranut Winnie Ulloriarlu nalilerneqarsinnaanngitsumik ikiuutaasimapput tapersersuisimallutillu.

Itisiliinissat imaluunniit isornartorsiuneq pillugu kissaatit uannut saqqummiunneqassapput.

August 2025,
Anette Storgaard,
Professori aamma immikkoortortami aqutsisoq, Ilisimatusarfik.

Eqikkaaneq

Misissuineramik massuminnga ilusilersuineq naammassinninnerlu ukiut marluk suliarereerlugit, nalunaarusiaq kiisami naammassivoq. Nalunaarusiaq pingaarnertut immikkoortunik pingasunik aggorneqarpoq: eqqartuussutit misissuiffigeqqissaarneqarnerat, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunik ataatsimiititsinerit aamma internetikkut tunngaveqartumik misissuineq.

Immikkoortoq siullesq tassaavoq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu pinerluttulerinermik suliani assigiinni pineqaatissiinerit/pillaatissiinerit piviusumik eqqartuussutigineqarnerisa naleqqiunneqarnerat. Tassunga atasumik nunani taakkunani marlunni inatsisiliornerni killiliunneqartut eqqarsaatigalugit, eqqartuussutit piviusut isigigaanni, naleqqiussineq qanoq inerineqarneris pillugu assiliartaq nassaassaavoq. Annertussutsip uuttuutaanut tassunga, pisamut allamut naleqqiullugu annertussutsimut uuttuummut tapiliussap, assiliartaq allannguallatsillugu ersersippaa aamma assigiinngissutsit millisillugit.

Pingaarnertut immikkoortut allat marluk tassaapput innuttaasunut sammitinneqartut. Innuttaasut peqatigalugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneranni, pisimasuutitani, eqqartuussutinit piviusunit tunngaveqarlutik sananeqartuni, arlalinni eqqartuussutinit ilimaginninnerit isummallu qitiusumik sammineqarsimapput. Nuummi, Nuussuarmi, Tasiilami aamma Qaqortumi innuttaasut ataatsimiisinneqarnerat aqqissuunneqarpoq. Takkuttartut nalinginnaasumik ikittunnguusarput, kisianni naak innuttaasut taakku takkuttut, sammisamut soqutiginnikkaluartut aamma oqallinnerit pitsaasut pisimagaluartut, tassunga atatillugu oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartutut iluseq pitsaanerpaajusimanngilaq. Taamaammat misissuineq internetimik tunngaveqartumik misissuinerit ilusilimmik "ilaneqarpoq". Uani pisimasuutitat, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiinneranni atorneqartut, taakku aamma atorneqarput. QR-kode atorlugu misissuineq tikiinneqarsinnaasimavoq, taannalu Sermitsiap ilinniakkat pillugit aviisiani, Nuuk ugeaviisimi aamma internetimi aviisimi 2025-imi sapaatit akunnerini 27-imiit 32 ilanngullugu ussassaarummi naatsumi ilaasimavoq. Misissuineq aammattaaq Iisimatuserfiup nittartagaani ussassaarutigineqarpoq.

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartutut ataatsimiisinneqartarnerannit aamma internetikkut misissuinermit pingaarnertut takuneqarsinnaalersut tassaapput, ullumikkumut naleqqiullugu qajassuussinerusumik eqqartuussisoqartarnera innuttaasut ilimaginmassuk aamma pisuni amerlasuuni eqqartuussutigineqartartunut naleqqiullugu sakkortunerusumik eqqartuussisoqartoqartariaqartoq isumaqarmata. Pisimasuutitami, Danmarkimi eqqartuussut piviusoq tunngavigalugu sananeqartumi, tamanna aamma atuuppoq. Tigummigallagaanissamik eqqartuussutit ilaanngillat.

Pisimasuutitat, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunut aamma internetikkut misissuinermit saqqummiunneqartut, eqqartuussutinit piviusunit paasissutissanik piviusunik tunngaveqarput, kisianni qitiusumik pissutsit soorlu uppersaasutit nalilerneqarnerat, siusinnerusukkut eqqartuussutaasimasut aamma pissutsit allat, inaarutaasumik eqqartuussummut sunniisinnaasut,

piarneqarput. Taamaalillutik taakku ilisimasanut, innuttaasunut apuuttartunut eqqaanarnerupput aamma eqqartuussusisut annertunerujussuarmik ilisimasaannut eqqaanannginnerullutik.

Paasissutissat, tusagassiorfiit aamma oqaluttuaqattaannerit atorlugit tamanit tikiqqartartut tunngavigalugit, eqqartuussutit siulittuutigineqarsinnaanerisa ajornaatsuinnaannginnerat pillugit siuningaani ilimagisaqarneq, najukkami eqqartuussisut aamma illoqarfinni eqqartuussisut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqartarneranni qularnarunnaarsinnerqarpoq, taakkunanimi ilisimasaniq tunuliaqutaasunik eqiingasumik piumasaqaateqartoqarmat. Taakku pineqartinnagit, eqqartuussivimmi eqqartuussutit qanoq innerqarumaarnera, suliamik ilinniarsimasunut tamatigit paatsuugassaannngitsuuneq ajorpoq.

Pinerluttuliornermut naleqqiullugu eqqartuussutit ingasaassisutut taaneqarsinnaasut, innuttaasut ikittuinnaanngitsut siunnersuutigisimavaat. Matumani inuuneq naallugu inissiisarfimmi aamma ukiuni 75-ini inissinnerqarnissaq siunnersuutigineqarsimapput. Pinerluttuliornermi ilungersunartuni ingasaassilluni sakkukitsumik eqqartuussisoqartarnermik ilimagisaqarneq, aamma taamatut ataasiakkat ilimagalugu nalunaarutigaat. Peqataasut ataasiakkaat peqataanissaminut ilungersuussisimannginnerat, inatsisiliorneq imaluunniit sulisaaseq pillugu ilisimasaqannginnerat imaluunniit inuttut ilumikkersimasimanerat, taamaattoqarnerata ilimanarsisippaa. Pisut taamaattut, amerlanngitsut, peqataasut amerlassusaat ikinnerutillugit allanut naleqqiullugit initusinnaapput aamma tiguisup kinaassusaa ilisimaneqartinnagu taamaammallu ungasissumiitillugu, taamatut oqaaseqarsinnaaneq ajornannginnerusarpoq.

Siunissami misissuinermit massumunnga innersuussisoqartillugu, ingasannerpaamik nikeriarnerit, naak takuneqarsinnaagaluarlutik, taakku pissutsinik erseqqissaannginnerat eqqarsaatigineqartariaqarpoq. Taamaattoqassappat, oqallinnerni ingerlaqqittuni – inuttut oqallinnerni imaluunniit pisortani oqallinnerni, kapitali 4-imi eqqartuussutit misissuiffigeqqissaarneqarneranni takuneqarsinnaasuni assiliaq saqqummersoq, immikkoortuni innuttaasunut sammititani takuneqarsinnaasunut naleqqiullugu, minnerpaamik assigisaanik pingaartinneqartariaqarpoq.

1. Misissuinerup siunertaa aamma tunuliaqutaa

Misissuineq manna Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutitut, Inatsisit Attuutissineqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup (Naalakkersuisoqarfiup) aamma Ilisimatusarfiup, Kalaallit Nunaanni Universitetip, akornanni 2023-imi septemberimi isumaqatigiissuteqarnikkut aallartinneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni 2014-imi pisumi isummat pillugit misissuinerup uteqqinneqarnissaatut misissuineq eqqarsaatigineqanngilaq, kisianni siusinnerusukkut misissuinerup taamaattoq periaatsinit misilittakkanillu ilaatigut sunnerneqarsimalluni.

Misissuinerup siunertaq tassaasoq Kalaallit Nunaanni pineqaatissiisarnermut massakkut killiffiup, kiisalu pinerluttuliornermut pineqaatissiisutigineqartartunut Kalaallit Nunaanni innuttaasut qanoq inissisimanerat pillugit tutsuiginartumik takutitsinissamut ilanngussinissaq, misissuinerup tunngavissiami aamma sioqqutsilluni oqallinnerup takuneqarsinnaavoq.

Misissuineq aqqutigalugu assiliartaq saqqummersoq, inatsisit allanngortinneqarnissaannut, pineqaatissiisarnerni aamma pineqaatissiisarnerni killiffiini siunissami allanngortitsinissamut ammaassutaasinnaasut pillugit, politikkikkut isumaliutiginninnerup naleqquttuusariaqarneranik kissaatigineqarneq, aammattaaq Naalakkersuisoqarfimmit oqaatigineqarpoq.

Pinerluttulinerup tunngasumik politikkikkut sammisanut soqutiginninneq 2024-ip ingerlanerani erseqqissumik takutinneqarpoq, tassani partiit arlallit pinerluttulinerup tunngasumik politikkikkut sammisat arlallit pillugit oqallissaarutini saqqummiussimmata. Oqallinneq pitsaaliuinerup aamma eqqugaasunut tapersersuinerup iluani sammisanik imaqsarimavoq. Kisianni sammisat, pinerluttulinerup inatsimmi pillaatissiinerup killiliussat eqqunneqarnissaat aamma pillaatissiisarnerni inatsisip eqqunneqarnissaa pillugit ukkatarinnittut aamma annertuumik soqutigineqarput.

Sioqqutsisumik ilimagisaqsarinnanerup patajaallisarneqarnissaanik pisariaqartitsinerup aamma pineqaatissiinerup eqqartuussutigineqarneranni assigiimmik pineqarneqartarnissamiit pinerluttulinerup pillugu inatsiseqartitsinerup qisuariaatit sukannernerusut pillugit piumasaqaatinut erseqqissunut, tassunga atatillugu tunngavilersuutit imaqarput.

Aallaqqaataani misissuineq marlunnik sammiveqartinneqarpoq:

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit piffissami 1.1.2020-imiit 31.12.2022 ilanngullugu pinerluttulinerup pillugu inatsiseqartitsineq malillugu eqqartuussutit amerlassusaasa naatsorsorneqarnerat. Tamatum kingorna eqqartuussutit pineqaatissiisutigineqartut qaffasissusaat immikkut ittumik ukkataralugu misissuiffiqeqqissaarneqarnerat. Suli annertunerusumik misissuiffiqeqqissaarnissamut naleqqiussinissamullu Danmarkimi eqqartuussutit tamanut saqqummiunneqarnikut nassaarineqarput aamma tamanna periarfissaasutut nalilerneqartillugu, Kalaallit Nunaanni pineqaatissiinerup qallunaallu pillaatissiissutaasa akornanni naleqqiussineq suliarineqassaaq.

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut, taama tulleriillutik, kikkunnit tamanit akuusunit sinniisuusunik aamma Kalaallit Nunaannilu sulianik ilisimasalinnit naleqquttunit

sinniisuusunik inuttaqartut, Danmarkimi inatsisilerinermut tunngasumik illoqarfinni eqqartuussisut aamma eqqartuussisut inuinnaasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerannik ilallugit, (piviusungatitanik) ataatsimiisinneqarnerinik ingerlatsineq.

Kalaallit Nunaannit kikkut tamat oqaaseqartinniarneqarnerat pillugu, innuttaasut Tasiilami, Qaqortumi aamma Nuummi ataatsimiisinneqarnerannit unammilligassat takuneqarsinnaalersimasut pillugit oqallinnerup 2024-imi oktoberimi pisup kingorna, sammiviit pingajuannik ilasinissaq, tassa interneti tunngavigalugu apersuinermi immersugassaq atorlugu misissuineq, isumaqatigiissutigineqarpoq.

Aallaqqaataani pilersaarummut naleqqiullugu kinguaattuulaarneq interneti tunngavigalugu misissuinerup, siullermik piareersarneqaqqaartussap, ilanngunneqarneranik ingammik pissuteqarpoq. 2025-imi marsimi Inatsisartunut qinersinissaq nalunaarutigineqarpoq aamma piffissami tassani amerikami præsidentip qinigaarlaap Kalaallit Nunaannik annertuumik soqutiginninnini takutippaa. Piffissami tassani internetimik tunngavilimmik misissuinissap aallartinneqarnissaa naleqquttutut isigineqarsimanngilaq.

Suliniutip sivitsorneqarnerata kingunerisaanik, eqqartuussutit ilanngunneqarnerannut piffissaq aamma 2023-ip 2024-illu ilanngunneqarnerannik kinguneqarpoq.

Nalunaarusiaq naammassisaq kalaallisut qallunaatullu suliarineqassaaq, Naalakkersuisoqarfiullu qallunaatuumit kalaallisuumut nutserneqarnera suliarissavaa.

2. Kalaallit Nunaanni nunanilu avannarlerni siusinnerusukkut misissuisarsimanerit

Pinerluttuliornernut aamma inuiaqatigiit pinerluttuliornernut akissutaannut (pineqaatissiinernut/pillaassuteqarnernut) innuttaasut isumaat pillugit misissuinerit nunani avannarlerni siusinnerusukkut suliarineqartarsimapput.

Pinerluttarneq pillugu ilisimatooq qallunaaq Flemming Balvig 2000-ikkuni Danmarkimi, Finlandimi, Norgemi aamma Sverigimi misissuinerit arlalinnut pingaarnertut aallarniisuusarsimavoq.

Ukiut 10 missaasa qaangiunneranni, 2014-imi, Kalaallit Nunaanni innuttaasut Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineri systemimi pissutsinik ilisarnaataasunik ilisimasaqarnersut kiisalu tassunga atatillugu misigissutsit suut isummallu pigineqarnersut pillugit Balvig-ip misissuineq naammassivaa. Misissuineq taanna Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ataanni naammassineqarpoq. Ukiut 10 sioqqullugit nunani avannarlerni misissuinerit naammassineqarsimasuni pingaarnertut periaatsitut iluserineqartut assinginik misissuineq tunngaveqarsimavoq. Oqarasuaat atorlugu misissuinerimik, allakkat atorlugit misissuinerimik, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqakkat atorlugit misissuinerimik aamma sulisaatsimik misissuinerimik, misissuineq immikkoortunik sisamanik immikkoortortaqartinneqarsimavoq. Ilimagisat aamma pineqaatissiinerit toqqarneqarnerisa sivilissusaasalu akornanni annertuumik naapertuutinngitsoqartoq misissuinerup takutissimavaa. Taamatuttaaq innuttaasut pineqaatissiissutaasariaqaraluartut pillugit isumaqarnerisa aamma sulisaatsimi pineqaatissiissutaasartut atuuttut akornanni assigiinngitsoqarpoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiup pileqqaarnerata oqaluttuarisaanikkut peqqissaartumik eqqartorneqarneranik imaqaarnermigut misissuineq allakkut pitsaaquteqarpoq, matumani ingammik eqqartuussisoqarfik aamma pinerluttunik isumaginnittut pineqarnerat ilanngullugit.

Takuuk Balvig, Flemming, Nordisk tidsskrift for Kriminalvidenskab 2015, nr. 1.

<https://tidsskrift.dk/NTfK/article/view/71811/103772>.

Innuttaasut pillaaatitut aamma pillaaatitut naammassinnittarnermut isumaat pillugit norgemiut nalunaarusiaat 2022-imi saqqummersinneqarpoq. Misissuinerit, Kalaallit Nunaanni 2014-imi Balvigip misissuineria sioqqullugu, nunani avannarlerni pisimasut, nalunaarusiami tassani ingerlateqqinneqarput. Ilisimatusartut arlaannaalluunniit, norgemiut misissuineranni ilaasut, nunani avannarlerni siusinnerusukkut misissuisimanerni peqataasimanngillat. Misissuinerimi isummat nalinginnaasut, isummat piviusut aamma ilisimatinneqareerluni isummiussat akornanni immikkoortitsisoqarpoq. Ilisimasat isummamut tunngaviusut piviusunngornerannut imaluunniit ilisimatitsissutigineqarnerannut naleqqiullugu, nalinginnaasumik killiffimmi pillaanissamut piumassuseq annertunerusoq, tassani inerniliunneqarpoq.

Norgemiut nalunaarusiaat tassaavoq paasissutissat arlallit ataqtigissinneqarnerat. Ilaatigut apersuinerimi immersugassaq atorlugu misissuineq naammassineqarpoq, ilaatigullu pisimasuutitat piviusuunngitsut tunngavigalugit misissuineq annginnginnerusoq suliarineqarsimavoq. Aammattaaq innuttaasut ukiui naapertorlugit eqimattat assigiinngitsut aamma suliamik ilinniarsimasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneri naammassineqarput. Naggataagut, norgemiut systemiat, inuusuttut pillugit paasissutissanik misissuinerinik taaneqartartoq, atorlugu atuartut annerit akornanni pillaanissamut isummat pissarsiarineqarput.

Takuuk Lars Roar Frøyland et al; Rettsoppfatning i Norge. Holdninger til straff og straffegjennomføring i den norske befolkningen, Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet, 2022. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/3051102>.

3. Misissuineq manna – misissuinerimi apeqqutit aamma periaaseq

Tulliuttunik nalunaarusiaq manna tutsuiginartunik ilanngussinissamik pingaarnertut siunertaqarpoq

- 1) Kalaallit Nunaanni massakkut pineqaatissiisarnerni killiffik pillugu
- 2) pinerluttuliornermut pineqaatissiissutitut Kalaallit Nunaanni innuttaasut qanoq inissisimanerat pillugit.

Pinerluttuliortarneq aamma eqqartuussutaasartut sammisaapput, amerlasuunit soqutigineqartut aamma amerlanertigut tusagassiuutini eqqartorneqartartut. Naak isummat amerlagaluartut, ilisimasanit tunngaviit isummanut tunngaviusut allanngorarsinnaapput. Akuttunngitsumik eqqartuussutit – imaluunniit nalinginnaasumik killiffimmi – eqqartuussutit sakkortunerusariaqaraluarneranik imaluunniit qajassuussinerusariaqaraluarnerannik tunngavilersorneqarnerani, nunani allani eqqartuussutit assersuussineq ilaasarpoq. Kisianni assersuussinerni taamaattuni aamma paasisimasat allanngorarsinnaapput, soorlu aamma pisuni

tamani assersuussinerit piviusumik paasineqarnissaannut tamanna qularunnaarsitsissutaasanngitsaq.

Nalunaarusiami matumani pingaarnertut Kalaallit Nunaat ukkanneqarpoq, kisianni apeqqut 1 (qulaaniittoq) akisinnaajumallugu aamma Kalaallit Nunaanni pineqaatissiisernerit killiffiisa piviusut aamma pisamut allamut naleqqiullugu annertussutsimut uuttuummut tutsuiginartumik takutitsinissamut ilanngussiumalluni, inuiaqatigiinni allani killiffimmut tarrarsorneq naleqquttuuvog. Danmarkimi tarrarsorneq isumaqarluarpoq, pissutigalugu Kalaallit Nunaanit Danmarkilu illuatungaatigut ataatsimoorfeqartorujussuummata, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit pinerluttunillu isumaginnittut qallunaat inatsiseqarnermut ministereqarfiata ataaniipput. Illuatungaatigut inatsisini killissarititaasut piviusut, isumalluutit aamma oqaluttuarisaanermi tunuliaqutaasut eqqarsaatigalugit annertoorujussuarmik assigiinngissuteqarpoq. Inatsisini killissarititaasut piviusut pillugit isumaliutiginninnerit nalunaarusiami matumani taamaallaat ilaatinneqarput.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutit <https://www.domstol.dk/groenland/brug-retten/domssamling/>-imi 2021-imiit 2024 ilanngullugu saqqummiunneqartut misissuiffigineqarnerat tunuliaqutaralugu tarrarsorneq taanna suliarineqarpoq. Tassannga eqqartuussutit amerlasuut tiguneqarput. Tigusineq nalaatsornerinnakkut suliarineqarpoq, kisianni pinerluttuliornerit suussusaasa iluannit, ilaatigut tusagassiuutini, kisianni aamma ataqatigiinnerni attuumassuteqartuni allani ukkatarineqarnerpaani, sulianut ilungersunartunut assersuutit nassaarineqarnissaat ukkatarineqarpoq. Imaappog inummut navianaatilimmik pinerluttuliornerit (toqutsineq, nakuuserneq, kinguaassiuutitigut pinerluttuliornerit (meeqqanut aamma inersimasunut) ingammik uani pineqarput. Suliaq inissiisarfimmi qaammatini 6-ni imaluunniit sivilisunerusumi innissinneqarnermik kinguneqarpat, suliaq ilungersunartutut nassuiarneqarpoq.

Naleqqiussinissaq siunertaralugu suliat ilungersunannginnerusut ataatsiakkaanut kiisalu pinerluttuliornerit ilusaannut allanut eqqartuussutit ataasiakkaat ilanngunneqarput.

Suliamik, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutigineqarsimasumut assingusumik, nassaarnissaq siunertaralugu, qallunaat eqqartuussisuuneqarfiinit sulianik ujaasisoqarsimavog. Assigiiffik siullertut pingaartinneqartoq tassaavog pinerluttuliornerup suussusaa aamma ingasassusaa. Kisianni (allanngorartumik iluatsitsilluni) pissutsit allat, nunani taakkunani inatsisiliorneri atuuffeqarsinnaasut, soorlu iliuuseqartup ukiuata, siusinnerusukkut eqqartuussutigineqarsimasut, ajoqusiinerup annertussusaata aamma taamaattoqarpat iliuuseqartup eqqunngitsuliorfigineqartullu akornanni atassuteqaateqarnerup il.il., eqqarsaatigineqarnissaat anguniarneqarsimavog

Qallunaat eqqartuussisuuneqarfiinit suliat ilanngunneqartut, pingaarnertut www.domsdatabasen.dk-mi imaluunniit Ugeskrift for Retsvæsenip imaluunniit Tidsskrift for Kriminalret¹-ip elektroniskiusumik saqqummiussaanni tamanut saqqummiunneqarsimapput.

Taama tullerillutik, Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi eqqartuussutit piviusunik eqqartuussutigineqartarnerannut assersuussinermik tangilimmik suliaqarsinnaaneq

¹ Ajoraluartumik atugassiat kikkunnit tamanit tikinneqarsinnaanngillat. Kisianni immikkut ittumik pisariaqartitsisoqartillugu eqqartuussut atuakkiartumit piniarneqarsinnaavog. Hash pillugu eqqartuussut, politiit nittartagaannersuuvog.

eqqarsaatigalugu, aalajangiinerit taamaallaat pinerluttuliornerup suussusaanut ataatsimut aamma ajornanngippat pissutsimut ataatsimut tunngassuteqartut nassaarineqarnissaat anguniarneqarsimavoq.

Ikittuinnaat minillugit, takuneqarsinnaasutut, eqqartuussutit, eqqartuussisuuneqarfinnit eqqartuussutigineqartut, atorineqarput. Eqqartuussutit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerini, kapitali 5-imi aamma internetimik tunngaveqartumik misissuinerimi, kapitali 6-imi ilaasut, kapitali 4-mi eqqartuussutit misissueqqissaarfigineqarnerani pisimasuutitaq 6 minillugu, taakkunani eqqartuussutit amerlanerit aamma ilaallutik, ilaapput. Pisimasuutitaq 6 tassatuaavoq qallunaat eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussummik tunngaveqartoq aamma tulliusumik Nunaatta Eqqartuussisuuneqarfianit suliamik tarrarsorfissamik nassaarnissaq periarfissaasimanngilaq.

Eqqartuussutit imaqarniliarineqarneranni pinerluutip aamma pineqaatissiissutip/pillaatissiissutip allaaserineqarneri pingaarnertut ukkatarineqarput. Ilaatigut uppernarsaatit naliliiffigineqarnerat, ingerlatsineq pillugu apeqqutit aamma narrunarsagaanermut taartisitinneqarneq ilanngunneqanngillat.

Eqqartuussutitut assersuutit, pineqaatissiinerup eqqartuussutigineqarneranut tunngasunut sinniisuusut nassaarinissaat aamma tamatuma peqatigisaanik tangilimmik assersuunneqarsinnaasut nassaarineqarnissaat anguniarneqarsimavoq. Taamaattoqarsimappat eqqartuussisup suliamik, uani ilaanngitsumik eqqaamannissinnaanera, naak taanna eqqartuussisup isumaa malillugu erseqqissaanermut iluaqutaasunik ilanngussisinnaagaluartoq, tamatuma allanngortinngilaa.

Tigummigallagaanissamik eqqartuussutit, Kalaallit Nunaani sammisaagaluqisut, ilanngunneqanngillat. Pissutsit assigiinngisitaartut, taakkununga atassuteqartut, suliaassap allaaserineqarnerani ilaatinneqarsimanngillat.

Misissuinissamut pilerasaarussiaq siulleg malillugu apeqqut 2) (qulaaniittoq), pinerluttuliornerup pineqaatissiissutitut Kalaallit Nunaanni innuttaasut qanoq inissisimanerat pillugit apeqqummut tutsuiginartumik takutitsinissamut ilanngussinissamik anguniagaqartoq, Kalaallit Nunaanni illoqarfinni arlalinni innuttaasunut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunik ataatsimiititsinerit aqqutigalugit akineqassaaq.

Taakku najukkami eqqartuussisunut kalaaliusunut aamma illoqarfinni eqqartuussisunut aamma eqqartuussisunut inuinnaasunut qallunaanut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneranik ilaneqartussaapput. Sulianik ilisimasallit ataatsimiisinneqarnerat eqqartuussivimmi aalajangiinissamut ingerlatsisarnerup paasineqarnissaanut tapersersuisussatut eqqarsaatigineqarput.

Tamanut ammasumik ataatsimiisitsinerni peqataasut siullermik ukioqassuseq, suliffik aamma suaassuseq pillugit apeqqutit ikittunnguanik akeqqullugit piumaffigineqarput. Tamatuma kingorna kalaallisut imaluunniit qallunaatut oqalunnissamut tunngatillugu nerrivinni agguateqqullugit taakku piumaffigineqarput. Tamatuma kingorna skiima krydsilersugassaq, pinerluttuliornerup kingorna sooq pineqaatissiisoqassanersoq, aamma pineqaatissiinerimik eqqartuunneqarnermi suna siunertarineqarnerasoq pillugit apeqqutitalik, namminneq isumaminnik krydsilersuiffissartik pivaat. Naggataagut pisimasuutitanik (ilanngussaq) kinaassutsinik

ersersitsinngitsunik arfinilinnik imalimmik kakkersakkamik tunineqarput. Pisimasuutitat tamarmik eqqartuussummit aallaaveqarput, tallimat Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianeerlutik, ataaseq Østre Landsrettimeersuulluni. Pisimasuutitat aalajangiinermik piviusumik tunngaveqarnerat peqataasunut ilisimatitsissutigineqarpoq, kisianni eqqartuussivimmit sorlermit aallaaveqarnersut ilisimatitsissutigineqanngilaq. Pisimasuutitat tamaasa immikkut oqallisigeqqullugit gruppit kaammattorneqarput, aamma tamatuma kingorna aatsaat tamarmik immikkut eqqartuussutip piviusumi inerneqarsimaneramik qanoq isumaqarnertik allattussaavaat. Tamatuma kingorna tassunga inerniliuneqartariaqartup suunera pillugu isumartik allattussaavaat. Aallaqqaataanit eqqartuussutigineqartut suminngaanneernersut, aamma inerniliussat suunersut pillugit, taakku naggataasigut ilisimatinneqarput. Innuttaasut peqatigalugit oqaaseqqullugit nalilereqqullugillu toqqarneqartunik ataatsimiititsinerit tamarmik inuttut takkunnertut pipput.

Inatsisilerinermut tunngasumik sullissisut peqatigalugit oqaaseqqullugit nalilereqqullugillu toqqarneqartunik ataatsimiititsinerit internetimut attaveqarnertut naammassineqarput. Najukkami eqqartuussisut kalaallit (peqataasut pingasut) peqatigalugit ataatsimiinneq ataaseq ingerlanneqarpoq, illoqarfinni eqqartuussisut qallunaat (peqataasut tallimat) peqatigalugit ataatsimiinneq ataaseq ingerlanneqarpoq, aamma eqqartuussisut inuinnaat qallunaat (katillugit peqataasut arfineq marluk) peqatigalugit ataatsimiinnerit marluk ingerlanneqarlutik. Inatsisilerinermut tunngasumik sullissisut, pisimasuutitat tamanut ammasumik ataatsimiititsinerit peqataasut pisaasa assinginik saqqummiussiffigineqarput. Tamarmik pisimasuutitanik siuningaani tigusaqarsimapput, aamma ataatsimiinnerit aqunneqarsinnaanerit periarfissaatillugu, siullermik pisimasuutitat tamarmik immikkut qanoq inerneqarsimanerannik siuningaani ilimagisimasaat aamma namminneq isumartik malillugu inerniliussaq sorleq eqqortuunersoq pillugu isummaminnik oqaluttuaqquneqarput. Tamatuma kingorna pisimasuutitat tamaasa immikkut imminnut oqallisigivaat aamma naggataagut isumaqatigiinnerlutik, imaluunniit “suliami eqqartuussisut akornanni suliap nalerneqarnerani assigiinngitsoqarneranik” (ikinnerussuteqartut ersersitsinerannik) inerniliinerlutik paasissavaat.

Nuummi tamanut saqqummiunneqartunik, taama tulleriillutik, kulturip illorsuani aamma katersortarfimmi, innuttaasunik ataatsimiititsinerit ingerlanneqarput. Tasiilami katersortarfimmi nalunaaquttap akunnerini arfinilinni ulluni marlunni “tamanut ammasumik” ataatsimiititsisoqarpoq aamma Qaqortumi aamma ulluni marlunni nalunaaquttap akunnerini arlalialunni ammasumik ataatsimiititsisoqarluni. Naak Facebookikkut aamma illoqarfinni illoqarfiit iluanni qaaqqussutunik niviinngaassuisoqaraluartoq takkuttut amerlagisassaanngillat.

Kantinami oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiinnerisa ingerlanneqarnissaannut Qaqortumi Campus Kujalliup matuni ammarpai. Tamanna atuartunit sulisoqatigiinnillu arlalinnit amerlasuunik peqataatitsivoq. Peqataaneq annertuvoq, aamma nerrivinni qiimasumik oqallinnerit ingerlasimapput. Kisianni kantinami inuit takkuttut ingerlasullu amerlapput, taamaammallu peqataasunut tamanut assigeqqissaamik naammattumillu ilisarititsinerup qulakkeernissaa ajornakusoorsimavoq.

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiititsinertalerlugit innuttaasut ataatsimiitinneqarneranni takkuttut amerlagisassaannginnerat eqqarsaatigalugu aamma tunngavik taanna atorlugu assiliap pilersinneqartussap uppersassusaata patajaallisaavigineqarnissaa

siunertaralugu, internetikkut misissuinermik, annikitsuinnaat minillugit, apeqqutinit assinginik imaqartumik, misissuinerup ilaneqarnissaa isumaqatigiissutigineqarpoq. Taamaaliornikkut inerniliussat ilaatigut assersuunneqarsinnaanerit aamma taamaattoqassappat ataatsimut ingerlanneqarsinnaanerit anguniarneqarpoq.

Internetimik tunngavilimmik misissuineq Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu tusagassiuutitigut, naqitatigut aamma elektroniskiusumik, 2025-imi junip naanerit augustip qeqqanut naammassineqarsimavoq. Misissuineq surveyXact²-kkut naammassineqarpoq.

4. Eqqartuussutit misissueqqissaarfigineqarnerat

Immikkoortoq 4-imi siullermik, taama tulleriillutik Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi aamma qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni, pineqaatissiinerit eqqartuussutigineqartarnerannut malittarisassat pingaarnarpaat ilisaritinneqarput.

Tulliullugu Kalaallit Nunaannit aamma Danmarkimit eqqartuussutini arlalinni pineqaatissiinerit/pillaatissiinerit eqqartuussutigineqartarnerisa naleqqiunneqarnerat immikkoortoq 4.A-mi nassaassaavoq. Aalajangiinerit pingaarnertut inummut navianaatilimmik pinerluttuliornernut tunngassuteqarput, aamma eqqartuussutit, taakkunani pinerluut ataasiinnaq ilaalluni, nassaariniarnissaat anguniarneqarsimavoq, soorlu aamma nunani taakkunani inatsisiliornerit malillugit pissutsini piviusuni allani eqqartuussutiginninnermut attuumassuteqarsinnaasunik naleqqiussisinnaanerup nassaarineqarnissaa anguniarneqarsimasoq. Assersuussinernut immikkut tamanut oqaaseqaatit naatsut ilanngunneqarput, pinerluttuliornernut suussusiisa assigiit iluanni eqqartuussummik ataatsimik arlalinnilluunniit imaqarsinnaasut.

Kalaallit Nunaannut tunngassuteqartumik pineqaatissiinerup aalajangersarnissaanut eqqartuussiviit aallaaviat pinerluttulerinermi inatsimmi § 121.1-imiippoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 121.1

Pineqaatissiisummik toqqaanermi uuttuinermilu eqqarsaatigineqassapput

- 1) inatsisunik unioqqutitsinerup peqqarniissusia, matumani ilanngunneqassalluni iliuitsit taamatut ittut akiorniassaannut inuiaqatigiit soqutiginninnerat, aamma
- 2) pinerluuteqarsimasup inuttut atugai, matumani ilanngunneqassalluni pineqartup inatsisunik unioqqutitseqqinnissaa pinaveersaartinniarlugu pisariaqarsorineqartut.

Eqqartuunneqarneq sioqqullugu tigummigallagaasimasoqartillugu (kiffaanngissusiagaaneq), kiffaanngissusiagaanerup sivilissusaata ilanngarneqarnera § 122-imi pineqarpoq aamma § 123-imi immikkoortut 9 allattorneqarput, taakkulu pineqaatissiinerimik annikinnerusumik akuliuffiusumik

² Ramböll aqputigalugu Ilisimatusarfimmi ilisimatusartut surveyXact atorsinnaasimavaat. Lars Poortimut, Ilisimatusarfik, qujanaq, taanna misissuinerup pilersinneqarneranut ikiuussimavoq.

eqqartuussisoqarnissaanik tunngaviliisinnaapput, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut malillugit pineqaatissiinngitsosqarsinnaavoq, uani ilaatigut iliuuserineqartup puffassimaarnermi iliuuserineqarsimanera imaluunniit qaangiuttartumik tarnikkut aalaakkaannginnermi iliuuserineqarsimanera, iliuuseqartup tamatuma kingorna navianartorsiortitsineramik, iliutsip ersersitaanik, pitsaaliuisimanera, imaluunniit ajoqusiisimanermik iluarseeqqissimanera, imaluunniit iliuuseqartoq nammineerluni imminut nalunaarutigisimanera aamma tamakkiisumik nassuersimanera ilaapput.

Uani soqutiginninneq ingammik eqqartuussutitut inissiisarfimmi qaammatini 6-nni imaluunniit sivilisunerusumik inissiinissamut sammitinneqarnera pissutigalugu, § 146 ilaavoq, tassani inissiisarfiup atorneqarnissaanut piumasaqaatit– aamma eqqartuussiviit aalajangiinissamut tunngavii pingaarnersiorneqarput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 146

Inissiisarfimmut inissiineq atorneqarsinnaavoq pisariaqaraangat

1) iliuuseqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnissaa pinaveersaartinniarlugu, imaluunniit

2) inatsisinik unioqqutitsinerup peqqarniissusaa pissutigalugu.

Imm. 2. Iliuuseqartoq 18-it inorlugit ukiulik inissiisarfimmiittussanngortinneqarluni eqqartuunneqarsinnaanngilaq, aatsaalli taamatut eqqartuunneqarsinnaalluni pissutsit immittut taamatut inissiinissaaq pisariaqalersippassuk.

Naggataagut eqqartuussiviup inissiisarfimmut inissiinerup sivilisussusaata aalajangerneqarnissaanut pinerluttulerinermi inatsimmi § 147, ingammik imm. 1, pingaarutilimmik killissaliisutut atuuffeqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 147, imm. 1

Inissiisarfimmut inissinneqarnerup sivilisussusissaa, ukiunit qulinit sivilisunerusinnaanngitsooq, eqqartuussissummi aalajangersarneqassaaq.

§ 147-imi imm. 2 aamma 3 eqqartuussutit eqqartuussutigineqarnerata kingorna pisuni pinerluttuliorneq nutaaq pisimatillugu, taama tullerillutik, siusinnerusukkut eqqartuussutigineqartup aallartinneqarnissaa sioqqullugu pillaatisiamik atuinerup kingorna aamma sioqqullugu, sulii allamik pineqaatissiinerup uuttortarneqarnissaanut tunngassuteqarput.

Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnissaannut malittarisassanut, pinerluttulerinermi inatsimmi takuneqarsinnaasunut, tapiliussatut sulisaaseq pingaarutilimmik atuuffeqarpoq. Taamatuttaaq pineqaatissiinissamut piumasaqaatit pillugit unnerluussisussaataasut najoqqutassanut katalogiat eqqartuussiviit ilisimavaat. Naggataagut suliat ilaasa suussusaannut (suliani ataasiakkaajunngitsuni) eqqartuussisuuneqarfiup politikkikkut ersersitsinernut innersuussusimaneranik assersuutit aamma takussutissaqarpoq. Siusinnerusukkut suliat assingini suut inerniliunneqarsimanerisa misissorneqarnerannit, sulisaaseq pilersinneqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnerisa assersuunneqarnerisa saqqummiunneqarnerat sioqqullugu, Danmarkimi pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnissaanut killiliussat eqqartorneqassapput.

Pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnissaanut pingaarnertut aallaavik qallunaat pillaaasarnermik

inatsisaanni § 80-imi aalajangersarneqarpoq. Pinerluttulerinermermi inatsimmi § 121, imm. 1-ip assigisaanik aalajangersagaq pissuseqarpoq, naak oqaasertai ilaatigut allaanerugaluartut.

Pillaasarnermik inatsimmi § 80

Pillaatissiinerup aalajangersarneqarnerani, pisumi aalajangersimasumi inatsisitigut malittarisassat assigiimmik atorneqarnissaat eqqarsaatigalugu, inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa aamma iliuuseqartoq pillugu paasissutissat pingaartinneqassapput.

Imm. 2. Inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaata nalilernerneqarnerani, inatsimmik unioqqutitsinermut atatillugu ajoqusineq, navianartorsiortitsineq aamma innarliineq kiisalu tamanna pillugu iliuuseqartup paasisimasai imaluunniit paasisimasariaqaraluagai eqqarsaatigineqassapput. Iliuuseqartoq pillugu paasissutissat nalilernerneqarneranni taassumap nalinginnaasumik inuttut inooqatigiinnilu atugarisai, taassumap iliuuseqarneq sioqqullugu aamma kingornatigut atugarisai kiisalu taassumap iliuuseqarnerminut patsisai eqqarsaatigineqassapput.

Imm. 3. Imm. 2 malillugu naliliinermermi iliuuserineqartup upperisamik, kulturimi pissutsinit assigisaanilluunniit tunngaveqarnera, pissutsitsitut qajassuussissutaasutut ilanngunneqarsinnaanngilaq.

Tamatuma kingorna pillaasarnermik inatsimmi § 81-imi kinguleriiaat 14-it (tamanut atuuttut) nalinginnaasumik pillaatissiinermermik sukannernerulersitsinermik pissutaasut malitsigitinneqarput, taakkulu “nalinginnaasumik” pillaatissiinerup aalajangersarneqarnerani ilaatinneqassapput. Uani taakku tamarmik allattorneqanngillat. Assersuutigalugu suliamut pingaaruteqartumik siusinnerusukkut pillaatissinneqarsimagaanni imaluunniit pinerluttuliornermik iliuuseq allat upperisaannik, inuiattut tunuliaqutaannik, suiassusermik kajungerfigisaannik il.il. tunngaveqarpat, tamanna pillaatissiinermermik sukannernerulersitsisutut isigineqartoq, § 81-imi takuneqarsinnaavoq. Meeqqat 15-it inorlugit ukiullit pinerluttuliornerannut peqataasimagaanni, aamma tamanna pillaatissiinermermik sukannernerulersitsissaaq.

Pinerluttuliornerit ilaat pinerlunniaqatigiinni ilaasortanit pinerluutigineqarneranni, aamma allakkut sakkut imaluunniit sumiiffimmi sakkortusisamik pillaatissiffimmi, tassani pinerluttuliorneq pillaatisiap qaffanneqarneranik kinguneqartarluni, pinerluttuliorneq pinerluttuliarineqarsimappat, pillaatisiap marloriaatinngortinnissaanik imaluunniit affaanit sivisunerusumik qaffanneqarnissaanik §§ 81 a-miit c ilanngullugu malittarisassat malitsigaat.

Pillaatissiinerup appartinneqarnissaanut kinguleriiaanik 13-inik nalinginnaasumik pissutsinik pillaasarnermik inatsimmi § 82 imaqarpoq, soorlu aamma “nalinginnaasumik” pillaatissiinerup aalajangersarneqarnerani ilaassasoq.

Iliuuseqartup iliuuserisap iliuuserineqarnerani 18-ileereersimannginnera aamma iliuuseqartoq eqqunngitsuliorfigineqartumit pilersinneqartumik puffassimaarsimanagera, taaneqartut taakku akornanniipput.

Iliuuseqartoq suliaq paasinarsisinneqarnissaanut pingaarutilimmik peqataasimappat, navianartorsiortitsinerup pitsaaliorneqarnissaanut peqataasimappat imaluunniit nammeneq imminut nalunaarutigisimappat il.il. tamanna aamma qajassuussissutaassaaq. Utaqqineq ima siviutigisimappat, utaqqineq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiisummi art. 6-imut

tunngatillugu ajornartorsiutaalluni, nalinginnaasumik pillaatissiinerup appartinneqarnissaanut tamanna tunngavittut aamma ilaavoq.

Parnaarussivimmi parnaarunneqarnermik pillaatissinneqarnerup sivilissusaa pillugu pillaaasarnermik inatsimmi pingaarnertut malittarisassaq § 33-imi allanneqarpoq.

Pillaasarnermik inatsimmi § 33

Inuuneq naallugu imaluunniit piffissami ullut 7 ataannagit aamma ukiut 16-it qaangernagit parnaarussaaneq eqqartuussutigineqassaaq.

Imm. 2. Pisuni, taakkunani pillaatissiissutini, inatsimmik unioqqutitsinermut aalajangersarneqartuni pillaatissiissutip qaaffanneqarnissaanut periarfissaliissuteqarluni, taamaattoq ukiut 20-it tikillugit parnaarussaarnermik eqqartuussisoqarsinnaavoq

Imm. 3. Iliuseqartoq, iliuuserineqartoq suliarineqarmat 18-iliisimanngitsoq, inuuneq naallugu parnaarussivimmi parnaarussassatut eqqartuunneqarsinnaanngilaq.

Imm. 4. Qaammatinit 3-nit sivikinnerusumik parnaarussaannissaq eqqartuussutigineqarpat, pillaatissiissut ulluni aalajangerneqassaaq, taamaanngippat qaammatini aamma ukiuni.

§ 80-imi aamma § 33-imi malittarisassat tunngaviusumik pingaaruteqarput, kisianni pillaatissiisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutini qaqutikkut (pingisaannartumik) taaneqartarlutik. Uani pinerluttuliornerni pisimasooq suna/pissutsit suut, unnerluussap pisuutitaaffii pillugit isummernerup kingorna, pillaatissiinermut killiliussamut piviusumut imaluunniit pillaatissiinernut killiliussanut piviusunut, pinerluttuliornermut atuutsinneqartunut, eqqartuussivik tunngaviusumik toqqaannartumik ingerlaqqittarpoq. Tamanna pissutissaqarpat, pillaatissiinerup sukannernerulersinneqarnissaanut imaluunniit pillaatissiinermi qajassuussinissamut pissutaasut isumaliutigineqassapput. Tulliullugu rigsadvokatip ilitersuutai misissorneqassapput, aamma suliaasaqarfimmi sulisaaseq eqqarsaatigalugu pillaatissiineq inaarutaasumik aalajangerneqartarpoq. Eqqartuussisut sungiussisimalluartut suliani amerlasuuni sulisaatsimik nutaanerpaamik misissuinerlutik toqqaannaq ingerlaqqittarput – aamma soorunami immikkut ittunnik pissutsinik atuuttunik peqarnerisooq, isumaliutigisarlugi.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aamma qallunaat eqqartuussisuuneqarfiini eqqartuussisaatsit toqqaannartumik assersuunneqarnerat 4.A-p ataani takuneqarsinnaapput. Tamanna naleqquttuutillugu aamma periarfissaatillugu, eqqartuussiviit piviusumik aalajangersaanernut tunngavii ilanngunneqarput.

Suliat suussusaasa ilaannut Østre Landsrettip aamma Vestre Landsretsip sulisaasianni allanngortoqarsinnaaneraniq ilimagisaqarneq naliliiffigineqanngilaq.

Uani piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi imaluunniit parnaarussivimmi inissinneqarnissamut/parnaarunneqarnissamut eqqartuussutip sivilissusaaq assersuussineq taamaallaat pivoq. Imaappoq naammassinninnerup nalaani piumasaqaatit pillugit apeqquutit, soorlu assersuutigalugu ammasumik imaluunniit matoqqasumik inissinneqarnissap toqqaarneqarnera, anisinnaanermut imaluunniit misiligutaasumik iperagaanissamut periarfissat il.il., allakkut eqqartuussivimmi suliarineqarneq ajortut, uani isumaliutiginninnerni ilaanngillat. Pissuseqataanik

eqqartuussiviit pisuussuseq pillugu isummernera ilaatinneqanngillat.

Assigiinngissutsinut imaluunniit assigiissutsinut erniinnaartumik paasineqartunut oqaaseqaatit naatsut ilanngunneqarput.

4.B-p ataani pinerluttuliornerit suussusaannut nunani taakkunani marlunni qaffasinnerpaamik killiliussussat eqqarsaatigalugit, eqqartuussisarnermi sulisaatsit oqallisigineqarput.

4.A Suliani assersuunneqarsinnaasuni eqqartuussisaatsit assersuunneqarnerat

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutit (naatsumik) eqikkarneqarneri, elektroniskiusumik eqqartuussutit pillugit katersani normumikkut suussusersineqartut arlallit kinguleriiaarlugit taaneqarput. Taakkununnga ilanngullugit eqqartuussut, qallunaat eqqartuussisuuneqarfiinit minnerpaamik eqqartuussut ataaseq, pinerluttuliornerup suussusaata assinganut tunngassuteqartoq aamma sapinngisamik assigisaanik ingasassuseqartoq nassaanerineqarsinnaapput. Qallunaat eqqartuussutaat sumi nassaarineqarfimminnit, ilisaqqunnartumik eqqartuussutitut paasissutissanik katersivimmit, Ugeskrift for Retsvæsenimit imaluunniit Tidsskrift for Kriminalitemit suussusersineqarput.

Attuumassuteqartumik assersuussinissap ikorfartorneqarnissaanut pisuni tamani pingaarnertut eqqartuussummut assersuut, pinerluttuliornerup suussusaanut aalajangersimasumut tunngassuteqartoq, pissutsinik pingaarutilinnik saniatigut imaqaanngitsoq, pineqaatissiinissap toqqarneqarneranut/pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarneranut attuumassuteqartoq, ugartorneqarsimavoq. Aatsaat tamatuma kingorna pillaatissiineq/pilaaneq assersuunneqarput. Assarsuutigalugu siusinnerusukkut eqqartuussutaasimasut, utaqqisimaneq ukiukinneq imaluunniit assigisaat pillugit eqqartuussiviup immikkut oqaaseqaatai, inatsisiliornikkut sukannernerulersutaasinnaasussat- imaluunniit appartitsinermut pissutaasinnaasussat ilaatinneqarput.

TOQUTSINEQ

Tusagassiorfinnut nalunaarut (Kalaallit Nunaanni)

Toqutsinermik pinerluttuliornermik piviusumik assersuut Kalaallit Nunaanni Politiit tusagassiorfinnut nalunaarutaannit tunngaveqarpoq <https://politi.gl/politistationer/nyhedsliste/28-aarig-mand-doemt-for-drab-paa-kaereste/2025/01/30> (ulloq 15. august 2025 kingusinnerpaamik tikinneqarsinnaasoq).

Angut 28-inik ukiulik 2024-imi aappassiaminut toqutsisimasutut eqqartuunneqartoq, tusagassiorfinnut nalunaarummi takuneqarsinnaavoq. Meeqqat 4 illumiitillugit, toqutsineq aappariit angerlarsimaffianni pisimavoq. Angut 28-inik ukiulik siusinnerusukkut arlaleriarluni nakuuserneq pillugu eqqartuunneqartarsimavoq, matumani aamma aappassarisaminut. Arnaq napparsimavimmukaanneqareernerme kingorna toquvoq. Savimmik igaffimmi atorineqartartumik kiinnamigut kilernernit marlunnik minnerusunik kilernermigut aamma qungatsimigut kapineqarnermi aavernera toquussutaavoq. “Ukiunit 7-nnit taarsiullugu, Kalaallit Nunaanni

toqutsinermut aallaaviusaraluartumut, ukiuni 8-ni inissiisarfimmi inissiisogarnissaanik eqqartuussisogarnissaanik unnerluussisussaataasut piumasaat, najukkami eqqartuussiviup malimmagu, naammagisimaarlugu tusagassiorfinnut nalunaarummi unnerluussisoq oqaaseqarpoq.”

Tusagassiorfinnut nalunaarut malillugu eqqartuussap eqqartuussut tiguaa, taamaalillunilu suliaq inaarutaasumik naammassineqartutut isigineqarpoq.

Eqqartuussutit pillugit paasissutissanik katersivik SS-1007/2023-VLR³ (Danmarkimeersoq)

Siusinnerusukkut aappassarisap, 46-inik ukiullip, illumi aasarsiortarfimmi, aappassarisakuni piffissami tassani kisimiilluni boblebadertoq, naapinniarsimavaa. Tassani savimineq amitsukujooq atorlugu aappassarisakuni anaasinernik arlalinnik anaartarsimavaa. Aappassarisakua boblebadimit qaqisimagaluarpoq, tamatumali kingorna ipilluni toqusimalluni. 46-inik ukiulik nammineq nassuiaatini, uppersassuseqanngitsutut isigineqartoq aamma ilisimannittumut pineqartumut 46-inik ukiullip toqutsisimanerminik nassuersimanera pillugu ilisimannittup nassuiaanera, ilisimannittup nalunaajaataatut uppersartutut isigineqartoq, pissutigalugu aappassarisakuminut toqutsisutit pisuutinneqarpoq. Eqqartuussisuunegarfimmi unnerluussaq taasinernik 12-nnik taasinikkut, 3 akerliusut, ukiuni 12-nni parnaarussaasussatut eqqartuunneqarpoq. Toqutsinermut pillaatissiisummut “aallaaviup avaqqunneqarnissaa tunngavissaqanngitsoq” amerlanerussuteqartut aalajangiipput. Taakku eqqartuussisut 3 allaanerumumik aalajangiisut, pissutsit sukannernerulersitsisut pissutigalugit ukiuni 13-ini paarnaarussisoqarnissaa taasissutigaat, matumani pisoq sioqqullugu pilersaarusiorsimaneq aamma, 46-inik ukiullip aappassarisakuni taassuma najugaanut naapinniaasimanera ilanngullugit.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Eqqartuussutit taakku marluk sivilissusaat malunnaatilimmik assigiinngissuteqarput. Taama tulleriillutik, unnerluussisumit aamma eqqartuussivimmit, pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnerannut aallaavik, paasissutissiisutigineqarpoq. Aamma eqqartuussiviit aallaaviini ukiuni 7-suni aamma 12-suni kiffaanngissusiagaanermi, ungasissuseq malunnaateqarpoq.

TOQUTSERIARNEQ

K 260/22 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Angut 46-inik ukiulik arnamik toqutseriarsimasutut eqqartuunneqarpoq, tassami ilaatigut arnaq arlaleriarluni nivaattamik niaquagut anaasimavaa, tamatumalu kingorna arnaq ilisimajunnaaqqasooq minnerpaamik 10-nik nillissuseqartumi quimi qimassimallugu. Matumuuna

³ <https://www.domstol.dk/vestrelandsret/aktuelt/2024/3/12-aars-faengsel-for-drab-paa-ekskone-i-give/#drab%20Vestre%20Landsret>

eqqunngitsuliorfigineqartup inuuneranut navianartorsiortitsineq unnerluussaasup takusinnaasimagaa isumaqartoqarpoq. Tamanna sioqqullugu eqqunngitsuliorfigineqartup unnerluussaasumik patitsisimanera uppersarsarneqanngilaq.

Toqutseriarsimaneq pillugu pinerluttulerineri inatsimmi aalajangersakkat malillugit, aallaaviatigut inississarfimmi inissiinermik kinguneqartartut, eqqartuussisaaseq malillugu eqqartuussisuuneqarfiup pineqaatissiineq aalajangersartarpaa. Iliuuseqartoq arnarlu siusinnerusukkut aappassariissimapput. Oqqanneq pilermat, marluullutik aalakoorsimapput.

Unnerluunneqartoq inissiisarfimmi ukiuni 4-ni inissinneqartussatut eqqartuunneqarpoq.

K 293/22 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Angut 39-inik ukiulik najukkami eqqartuussivimmi arnamik toqutseriarsimasutut eqqartuunneqarpoq, tassami angutip savimmik arnaq qungasiata nalaatigut aamma quttoraatigut kapisimavaa, soorlu aamma ilisimaneqanngitsumik periaaseq atorlugu arnaq nakuuserfigisimallugu. Ajoqusernerit annertussusaat navianassusaallu eqqarsaatigalugit, piffissamilu, unnerluussaasumit arnap qungasiatigut kapineqarnissaa tikillugu, pisoq pillugu arnap nassuiaataata ataatsimoortinneqarneranni, unnerluussaasup qanoq pisoqaraluarpalluunniit ajoqusernemit, nammineq ajoqusiissutigisimasami malitsigisaanik arnap toqusinnaanera ilimagisinnaasimalluaraa, eqqartuussisuuneqarfiup uppersarsarneqartutut isigaa. Angutip arnamik ajoqusiinermik peqqarniitsumik ajoquseereernermit kingorna, matumani isip saamerliup qulaatigut ikeq, sakissat saamiatungaani tilluusarneq, arnap immuata sullut ingerlaarfiisa ilaannik ataatsimik sipisisimaneq, puaap putuneqarnermit kingorna putusimanera kiisalu quttoqammi kapineqarsimanermit ikeq ilanngullugit, sininniarluni innarsimaneranik tamanna ikorfartorneqarpoq.

Naak arnaq ilungersunartumik ajoqusersimasooq aamma nakorsamit ikiorneqarnissaa angummut erseqqissumik takuneqarsinnaasimassagaluartoq, qaqugukkulluunniit arnaq ikiorniarlugu angut ikiutissamik pissarsiniarnermit suliaqarsimanngilaq. Unnerluunneqartup akuersineratigut, pisup kingorna nalunaaquttap akunnerisa marluk qaangiunneranni ikiortissarsiorluni eqqunngitsuliorfigineqartoq nammineerluni sianersimavoq.

Iliuuseqartoq arnarlu ukiuni 8-ni aappassariissimapput. Iliuuseqartoq immaqa imigassamik ajornartorsiuteqarpoq. Peroriartornermini angerlarsimaffia imigassartalerujussuusimavoq.

Unnerluunneqartoq inissiisarfimmi ukiuni 4-ni inissinneqartussatut eqqartuunneqarpoq.

*U.2024.4309 (Ø.L.D. 28. maj 2024 suliareqqitassanngortitsinermit 16. afd. S-388-23)
(Danmarkimeersoq)*

Unnerluunneqartoq (T) savimmik 30 cm-it missaannik savissartalimmik eqqunngitsuliorfigineqartumut (F-imut) naavatigut kapisinermigut, illoqarfimmi eqqartuussivimmi-eqqartuussisuuneqarfimmilu eqqartuusseqataasartoqartillugu eqqartuussinermi toqutseriartutut pisuutinneqarpoq, kapisinerullu malitsigisaanik F tingummigut, sunngamigut aamma puammi

aappatigut toquussutaasinnaasumik ajoquserneqarpoq. F naami qulaatungaani talerpiata tungaani 15-imiit 20 cm-itut ititigisumik savimmik kapitinnermik eqqorneqartoq, aamma F inuunerminik navianartorsiortitsisimasutut isigisariaqartoq, tassami F-ip pinasuartumik, piginnaasalimmit nakorsarneqanngikkuni uumaannarsimasinnaanngikkaluarnera tunngavissaqarmat, eqqartuussisuuneqarfiup isumaqatigisimavaa. T tassaasoq F-ip naavatigut kiffiutissat saviannik, 30 cm-it missaannik savissalimmik kapisisimasoq, amerlanerussuteqartut 10-iusut uppersarneqarsinnaatippaat. Saviup suussusaa aamma takissusaa, F-ip naavata qulaatungaani kapisinerup itissusaa aamma ajoqusernerit paasineqartut saviup nukimmik annertuumik atuilluni kapititsissutaasimaneranik takutitsinerat pillugit taaneqartut eqqarsaatigalugit, F-p savimmik kapitinnermi malitsigisaanik toqunissaa annerusumik ilimanaateqartoq, T-p qanoq pisoqaraluarpuunniit paasisimassagaa, aamma taamaalilluni T toqutsinissaminik siunertaqarsimasoq, amerlanerussuteqartut akuersaarpaat.

Pillaatissinneqarnissap eqqartuussutigineqarnerani taasinerit 16-it ukiuni 6-nni paarnaarussisogarnissaa toqqarpaat. Pissutsit qajassuussissutaasinnaasut imaluunniit sukanneruleritsissutaasinnaasut atuutinngippata, taamaattoqannginneranillu amerlanerussuteqartut aalajangiipput, toqutseriarnerup ukiut 6 sinnerlugit pillaatissiissutaasarnernik Eqqartuussiviit Qullersaanit aalajangersimasumik eqqartuusseriaatsip atuuttup malitsigigaa, amerlanerussuteqartut matumuuna pingaartissimavaat. Ikinerussuteqartut 2-sut ukiuni 7-nni parnaarussisoqarnissaanik taasipput.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Suliani pingasuni tamani sakkut navianartut atorlugit nakuuserneq pineqarpoq, aamma iliuuseqartoq pisut arlaannaaniluunniit ikiortussamik aggersaasimanngilaq imaluunniit allatigut periaaseqarluni toqunermik kinguneqarnissaa pinngitsoortinniarsimanagu. Toqusoqarsimasinnaagaluartoq, aamma iliuuseqartoq: a) eqqunngitsuliorfigineqartup savimmik kapitinnermi malitsigisaanik toqunissaa *annerusumik ilimanaateqartoq paasisimassagaa*, (U.2024.4309), b) arnap toqunissaa *ilimanaateqarlunnartutut naatsorsuutigisariaqaraa* (K 293/22) imaluunniit c) *eqqunngitsuliorfigineqartumut navianartorsiortitsineq paasisimassagaa* (K 260/22), suliani pingasuni taakkunani eqqartuussiviup nalilerpaa. Suliani taakkunani marlunni Kalaallit Nunaanneersuni aappassarisimasat pineqarput, aamma imigassaq, ilaatigut nakuusernerup nalaani, atorneqarsimavoq. Suliami Danmarkimeersumi ikinngumminik angummik toqutseriarnermik miserratiginnilluni, toqutseriartutut eqqartussaasumi, iliuuseqartumi immaqa hash atorneqarsimavoq.

Pisuni tamani erseqqissumik ilungersunartumik ajoqusiisoqarpoq. Suliani marlunni savik ilaavoq. K293/22-imi savik igaffimmeersutut allaaserineqarpoq. Suliami Danmarkimeersumi savik 30 cm-imik savissaqartutut allaaserineqarpoq. Suliami tassani eqqartuunneqartoq aammattaaq siusinnerusukkut pillaatissinneqarsimavoq, kingusinnerpaamik saviit pillugit inatsimmik unioqqutitsisimanermigut akiliisitsissummik akiliisussanngorlugu eqqartuunneqarsimalluni.

Toqutseriarneq ukiut 6 sinnerlugit paarnaarussinermik pillaatissiissutaassanngitsoq, eqqartuusseriaatsimi atuuttumi, Eqqartuussiviit Qullersaanit aalajangersarneqartumi, suliami Danmarkimeersumi takuneqarsinnaavoq, tamannalu suliap inerneraa. Toqutseriarnermut

pineqaatissiineq aallaaviatigut inissiisarfimmi inissiinerusoq, K 260/22-imi taaneqarpoq.
“Eqqartuusseriaaseq atuuttoq malillugu toqutseriarnermut pineqaatissiineq aallaaviatigut inissiisarfimmi ukiuni 4-ni inissiinermik aalajangerneqartartoq” K 260/22-imi taaneqarpoq.

Suliami Danmarkimeersumi eqqartuussiviit pissutsit ima ilungersunartigisutut isigisimavaat, Eqqartuussiviit Qullersaannit killiffimmi qaffasinnerpaaffittut akuerineqartumi, killiffimmut qaffasinnerpaamut eqqartuussisoqarsimalluni. Kalaallit Nunaanni eqqartuussutini taakkunani marlunni suliat “nalinginnaasumik suliaasaqarfimmiinnerannik” eqqartuussisut naliliisimapput. Suliat arlaannaanniluunniit pissutsit qajassuussissutaasinnaasut imaluunniit sukannernerulersitsissutaasinnaasut taaneqanngillat. Kisianni suliami Danmarkimeersumi ajoqusernerit ilungersunarnerusutut allaaserineqarmata maluginiarneqarpoq. Savik atorneqartooq igaffimmi savimmit takinerusumik savissartaqarpoq (ussassaarutit malillugit igaffimmi saviit nalinginnaasumik savissartaat 18-miit 22 cm-itut takitigisarput), aamma taama annertutigisumik savimmik kapisinerit ajoqusernarnik kinguneqarnissaannut nukik annertooujussuaq atorneqarsimassasoq, tassani takuneqarsinnaavoq. Naggataagut suliami Danmarkimeersumi iliuseqartooq siusinnerusukkut pillaatissinneqarsimavoq.

PINNGITSAAILIILLUNI ATOQATEQARNEQ (MALUNNAARSAARLUNI ATOQATEQARNEQ)

K 236/21 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Najukkamut, tassani arnaq taassumallu uia najugaqarlutik, pisinnaatitaanani isersimasutut, angut 37-inik ukiulik eqqartuussaavoq. Matu parnaaqqasimavoq. Arnap sininnerani arnamik ateqateqarsimasutut 37-inik ukiulik pisuutinneqarpoq. Arnap saniani arnap uia sinissimavoq aamma siniffiup aalanerani itersimalluni. Arnaq, arnap uia eqqartuunneqartorlu siusinnerusukkut unnummi festertoqarnerani aamma tassani peqataasimapput. Imminnut ilisimasariipput, kisianni imminnut ikinngutitut isiginatik. Tamarmik pingasuullutik aalakoorsimapput. Arnaq ima aalakoorsimatigivoq, silaarussimalluni aatsaallu eqqartuussaq ingerlareermat silattorsimalluni, aamma atisaajarneqarsimalluni paasivaa. 37-inik ukiullip pisoq miserratigaa.

Inummik, ima qanoq issuseqartumik, pineqartooq iliutsimut akerlileeriarsinnaanani, kinguaassiuutitigut allattut ittumik ateqateqarnikkut pinngitsaaliinerit, malunnaarsaarluni ateqateqarnerit, pillugit suliani eqqartuusseriaaseq atuuttoq tassaavoq inissiisarfimmi ukiuni 4-ni inissiineq. Unnerluunneqartooq tamatuma saniatigut inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliisutut eqqartuunneqarmat, inissiisarfimmi qaammatini 6-nni pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnissaa najukkami eqqartuussiviup aamma eqqartuussisuuneqarfiup naleqquttuusutut aalajangerpaat.

U 2022.1830 H (Taamaallaat narrunarsagaasimanermut taartisiaq pillugu apeqqut Eqqartuussiviit Qullersaanni suliarineqarpoq) (Danmark)

Unnerluussaasup (U-p), suliffeqarfimmi U-p qaammatit ikittunnguit sioqqullugit aqutsinermik atuuffeqarfigisaani, eqqunngitsuliorfigineqartooq (E), suliffeqarfimmi atorfeqartooq, suliffeqarfimmut suliaasanut takkuttussanut atortorissaarutit nalilerneqarnissaat siunertaralugu ulluni marlunni

angalanissamut qaaqqusimavaa.

Unnuakkut E-imik, qasunerup aamma aalakoornep malitsigisaanik sinittumik aamma ima qanoq issuseqartumik, iliuutsumut akerlileeriansinnaani, U atoqateqarsimavoq.

Eqqunngitsuliorfigineqartoq eqqartuunneqartorlu ataatsimoorlutik ullup siuliani unnukkullu annertuummik viinnitorsimapput. Unnerluunneqartup arnap atisai peersimavai aamma kaatorsimallugu aamma sivikitsumik atoqatigisimallugu.

Pillaatissiissut ukiumik 1-mik qaammatinillu 2-nnik sivilutigitsumik paarnaarunneqarnissamut aalajangerneqarpoq.

Inatsimmik unioqqutitsinernut taamaattunut aallaaviatigut pillaatissiissutip ukiumik 1-mik qaammatinilu 2-nnik sivilutigitineqarnera, aamma aallaaviup avaqqunneqarnissaanut pissutsit qajassuussissutaasinnaasut imaluunniit sukannernerulersitsissutaasinnaasut, aallaaviup avaqqutariaqalernernik kinguneqartut, atuussimannginnerat eqqartuussiviup pillaatissiinerup eqqartuussutigitineqarnerani pingaartissimavaa. (suliap suliarineqarnerata kingorna pillaatissiisarnermik inatsimmi pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pillugu malittarisassat arlaleriarlutik allanngortinneqarsimapput.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Kalaallit Nunaanni eqqartuussummi pineqaatissiissutigitineqartumit Danmarkimi eqqartuussummi pillaatissiissutigitineqartoq ersarissumik siviluneruvoq. Siullermi taaneqartumi suliat taamaattut suussusaanni aallaaviusartumut naapertuuttumik pillaatissiinerup eqqartuussutigitineqarnera taaneqarpoq, tamatumalu peqatigisaanik eqqartuussummi kingullertut taaneqartumi malunnaarsarluni atoqatigininnermi aallaaviusumut naleqqiullugu, inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliisimanera pissutigalugu, eqqartuussut qaammatinik marlunnik ilaneqarpoq.

PINNGITSAALIILLUNI ATOQATEQARNEQ, QITORNASSAQ

K 056/21 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Ataatassaq panissaminut kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut unnerluunneqarpoq. Panissap 5-nit – 6-inilinnit ukioqarneraniit kinguaasiutitigut atornerlunneqarsimanera, najukkami eqqartuussiviup aamma eqqartuussisuuneqarfiup uppernarsaatissaqartippaat. Atornerluinerit, ilaatigut kinguaassiuutitigut kaatuinerit aallartissimapput aamma niviarsiaqqap 10 missaanik ukioqalerneraniit piviusumik atoqateqarnermut ineriartorsimallutik. Panissap nassuiaatai naammattutut aamma uppernartutut aalajangerneqarput. Pisut ataasiakkaat immikkoortinnissaat panissamut ajornakusoorpoq, kisianni najukat sortaani atornerluinerit pisimanersut, aamma anaanaasup bingoriarnera pissutigalugu, anaanaasup angerlarsimannginnerani atornerluinerit pisartut, peqqissaartumik nassuiaatigai.

Panissaq 14-it 15-it missaanik ukioqartoq, naartuersinniarlugu napparsimavimmut unitsinneqarpoq.

Panissap piumasarinngisaanik kaatuinerit aamma atoqateqarnerit pisimasut, aamma panissaq

ataatassap kamattutut qunusaarisutullu iliornera pissutigalugu, annerusumik maleruuttarsimalluni, soorlu aamma anaanaasup qisuariaateqarnissaanut panissap annilaanganera ataatassaasup atornerluttarsimagaa, najukkami eqqartuussiviup aamma eqqartuussisuuneqarfiup tunngavilersuutigaat.

Atornerluinerit takkutikulassusaat, atornerluinerit ilungersunartumik pissuseqarnerat, atornerluinerit aallartimmata panissaasup ukiua, atornerluinerit pineranni piffissap takissusaa, aamma panissap naartulernera, eqqartuussisuuneqarfiup ingammik pingaartissimavaa. Toqutsinerit pillugit suliani pineqaatissiissutitut killissarititaasunit meeqqanut atornerluinerit pillugit suliani pineqaatissiissutitut killissarititaasut killilersorneqannginnissaannik politikikkut erseqqissumik kissaateqarnek, eqqartuussisuuneqarfiup aammattaaq pingaartissimavaa.

Najukkami eqqartuussiviummit pineqaatissiissutip eqqartuussutigineqartup ukiunit 5-nit ukiunut 6-ilinnut inissiisarfimmi inissiisoqartussanngorlugu, eqqartuussisuuneqarfiup allanngortippaa.

V.L. S – 0021 – 22 (Eqqartuussutit pillugit paasissutissanik katersivik) (Danmarkimeersoq)

Uppernarsaasersuinerup kingorna ataatassap arlaleriarluni aamma qaammatit 14-it missaanni piffissaq tamaat akuttuallaanngitsumik panissaminut utsuisigut aamma itiatigut atoqatiginninnerit naammassisimagai imaluunniit misilissimagai uppersarsarneqartoq, illoqarfimmi eqqartuussivik aamma eqqartuussisuuneqarfik aalajangiipput. Aammattaaq panissaminut immikkut ittunik pingasunik, unnerluussummi allaaserineqartunik, unnerluunneqartoq atornerluisimasoq uppersarsarneqartoq aalajangerneqarpoq. Pisumut ataatsimut ulloq sunaanersoq qularnarunnaarsillugu aalajangerneqanngimmat, taamaattoq maluginiarneqassaaq.

Pissutsit ilaannut ataasimut iliuutsip suussusaa aamma ingasassusaa, unnerluunneqartup panissaminut 9- 10 missaannik ukioqartumut, pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanera, atornerluinerit amerlassusaat kiisalu iliuuseqarnermi piffissap sivisussusaa, pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnerani ingammik pingaartinneqarsimapput.

Meeqqamik 12 inorlugit ukiulimmik pinngitsaaliilluni atoqateqarnerup aamma pinngitsaaliilluni atoqateqarnissamik misiliinerup saniatigut, ataatassaq panissaminut nakuusersimasutut eqqartuunneqarpoq.

Ukiuni 7-nni paarnaarunneqarnissamik pillaatissiissut aalajangerneqarpoq.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Suliani taakkunani marlunni panissamik pinngitsaaliilluni atoqateqarnek pineqarpoq. Suliami Kalaallit Nunaanneersumi atornerluinerit ukiuni tullerijaaani arlalinni pisimapput, tamatumalu peqatigisaanik suliami Danmarkimeersumi piffissaq ukioq ataatseq sinnilaarlugu sivisutigisoq pineqarluni. Suliani taakkunani marlunni atornerluinerit, matumani utsukut aamma itikkut atoqatiginninnerit ilanngullugit, ilaatigut panissap 12-it inorlugit ukioqarnerani pisimapput. Suliami Kalaallit Nunaanneersumi panissap 14-it 15-it missaanik ukioqarluni naartulersimavoq.

Toqutsinerit pillugit suliani pineqaatissiissutitut killissarititaasunit meeqqanut atornerluinerit

pillugit suliani pineqaatissiissutitut killissarititaasut killilersorneqannginnissaannik politikkikkut erseqqissumik kissaateqarneq, eqqartuussisuuneqarfiup kingullertut oqaaseqaataanut, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata pineqaatissiissummik ukiumik 1-mik ilasineranut ataatsimoortillugu, siunissami suliani taamaattuni killiffiit qaffanneqartariaqarnerannik eqqartuussisuuneqarfimmit najukkami eqqartuussivinnut ersersitsinertut tamanna atuartariaqarpoq.

Suliami Danmarkimeersumi illoqarfimmi eqqartuussiviup eqqartuussutaa eqqartuussisuuneqarfiup atortussanngortippaa.

Pinerluttuliornerup suussusaanut taassumunnga Kalaallit Nunaanni oqartussaasut soqutiginninnerat aamma pineqaatissiissutitut killissarititaasut suliarinneqqaarfimmi qaffariarnissaasa ilimagineqarsinnaanerat, ataatsimut isigalugu ilimanarpoq.

PEQQARNIITSUMIK NAKUUSERNEQ

K 200/24 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Unnerluunneqartoq (U) nakuusernerit, taamanikkut aappassarisimasaminut, piffissami ulloq 16. januar 2021-imiit ullormut 21. juli 2022-imut, nakuusernerit 6 nakuusernerisimasai, pillugit unnerluussaasoq najukkami eqqartuussivimmi eqqartuunneqarpoq. Nakuuserneq ingammik niaqqumut timimullu pingaarnertut anaasinerusimapput aamma pisuni ataasiakkaani aammattaq isimmitsinerusimallutik toqqusassiinerusimallutillu. Nakuusernerup pullatitsinerit, tilluusarnerit anersaartorniarnermillu ajornartorsiuteqarnermik kinguneqarsimapput. Ulloq 24. maj 2021 viinip puiaasaanik aserornikumik U-p eqqunngitsuliorfigineqartoq qungasiatigut kilerpaa, tassuunakkullu siissineq aatsangasoq, 2,5 cm-tut takitigisoq, 0,5-cm-itut ititigisoq aamma 0,5 cm-itut silitsigisoq pissarsiarisimavaa.

Inissiisarfimmi sivisunerusumik inissiinermik kinguneqartariaqartumik peqqarniitsumik nakuuserneq pineqartoq, eqqartuussisuuneqarfik aalajangiivoq, soorlu aamma najukkami eqqartuussivik taamatut aalajangiisoq. Pisut najukkami eqqartuussiviup pingaartissimasaasa saniatigut, pisuni tamani pissutissaqanngitsumik nakuuserneq pineqarmat, aamma pisunut 2021-imi nakuusernerusimasunut unnerluussisoqarnerata kingorna, nakuuserneq ingerlaqqissimammat, eqqartuussisuuneqarfiup sukannernerulersitsinermut sammiveqartumik pingaartissimavaa.

Tamatuma kingorna – sivisuumik suliamik suliarinnissimaneq, nakuusernerup piffissami sivisunerusumi nakuusernerusimanerata ilaatigut tunngavilersorneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu, kisiannili T-mi pissutsit tamakkiisumik pissutaannginnerannik – pineqaatissiineq inissiisarfimmi qaammatini 9-ni inissinneqarnermik eqqartuussisuuneqarfiup aalajangersarpaa.

K 257/21 (Kalaallit Nunaanneersoq)

V1 2-p kiinaanut tilluisimanerminik aamma qungatsikkut toqqusassiisimanerminik, aamma V2 3-mut kiinnakkut/niaqqukkut tilluisimanerminik aamma uppisitsisimanerminik, unnerluunneqartoq najukkami eqqartuussivimmit (pinerluttulerinermi inatsimmi § 88-imi, nakuusernermik) pisuutitaavoq. Inissiisarfimmi inissiinissamik pineqaatissiisoqartariaqartoq najukkami eqqartuussivik

aalajangiisimavoq qaammatinilu 6-nni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik ukiunilu marlunni inissiisarfimmut inissiinissamik eqqartuussummik utaqqititamik eqqartuussisimalluni. Unnerluunneqartup puffassimaarsimanera aamma inuttut pitsaasunik atugaqarnera kiisalu pitsaasunik siunissamut pilersaaruteqarnera immikkut innersuussutigineqarsimapput.

Toqqusassineq peqqarniitsumik nakuusernerusoq, aallaaviatigut inissiisarfimmi inissiissutaasariaqartoq, eqqartuussisuuneqarfimmi amerlanerussuteqartut (eqqartuussisut marluk) aalajangiisimapput. Unnerluussaasup siusinnerusukkut nakuuserneq pillugu eqqartuussaasimanera, matumani allanut naleqqiullugu sukkasuumik pinerloqqinneq pineqartoq, ajoqusernerit nakuusernerup kingunerisai, nakuusernerup ilaa toqqusassinerusoq, aamma inunnut marlunnut kiinnakkut/niaqqukkut arlaleriarluni tilluineq pineqartoq, eqqartuussisut taakku marluk immikkut pingaartissimavaat. Pineqaatissiissut inissiisarfimmut inissiinissamik eqqartuussummik utaqqititamik eqqartuussissutinngortinneqarsinnaanngitsoq imaluunniit, inuiaqatigiinni sulisitaaneq periarfissaanngitsoq, aammattaaq eqqartuussisut taakku marluk aalajangiisimapput. Pisumi, aappassakumi allamik siniffimmeeqateqarneranik unnerluussaasup takunninneranut uiggiullugu nakuusernerup pisananera, inerniliinermik allamik kinguneqarsimanavianngilaq.

Unnerluussaasup siusinnerusukkut pineqaatissinneqarsimanerani (nakuuserneq pissutigalugu inuiaqatigiinni nalunaaquttap akunneri 100-ini sulisitaaneq) aamma pinerluttuliornerup suussusaata annertussusaatalu ataatsimut naliliinerup kingorna, pineqaatissiineq eqqartuussutigineqarpoq – unnerluussaasup inuttut atugarisai pitsaasut apeqqutaatinngit – inissiisarfimmi qaammatini 4-ni inissinneqarnissamik aalajangerneqartussaasoq, eqqartuussisut taakku marluk aalajangiisimapput.

Eqqartuussisut akornanni eqqartuussisoq ataaseq allatut naliliinermi najukkami eqqartuussiviup pineqaatissiissut eqqartuussutigisaa naammattoq aalajangiisimavoq.

TfK 2021.15 (V.L.D. 6. oktober 2020) (Danmarkimeersoq)

Inissiami ikinngummi isigaanik aamma niuanik (seqquanit singerneranumut), sprittimik kuineqaqqammersumik, ikittaat atorlugu ikuallatitsisimasutut unnerluussaasoq (U) pillaasarnermik inatsimmi § 245, imm. 1 malillugu eqqartuussaavoq. Ikinngutaasup anaanaa aamma najuussimavoq. Ikinngutaasup sinittup isigaasa ikinik ulikkaarnerat tipinnerallu pissutigalugit, anaanaasup sprittimik taneqqammersimavai. U-p ikuallanneq assamminik qamissimavaa. Ikuallanneq 5 sekundit qaangiunneranni qaminneqarsimavoq. Niumi talerperlermi (seqquanit singerneranumut) aamma singernerup qaavani ammip itinerusortaani uunerup pulasimanera, timip qaavata 2%-iisa misaasa assigisaat, uppersarneraqarpoq. Annerusumik qarsupittumik ammip itinerusortaani uunerit pulasimanerat uani pineqarput, kisianni singernerit qaavanni ataasiakkaani sumiiffiit qaquusattut takuneqarsinnaapput, taakkulu ammip itinerusortaani itinerusumik uunerit pulasimanerannik, ammip ajoquserneqarneranik kinguneqartunik, sinniisuusinnaapput. U qaammatini 6-ni paarnaarussassanngorlugu eqqartuunneqarpoq. Pisup suussusaa, ingammik taassuma isigaanik U-p innermik ikitsinerani eqqunngitsuliorfigineqartup sinissimanera, kiisalu ajoqusernerit annertussusaat, pillaatissiassap aalajangersarneqarnerani pingaartinneqarsimapput. (Suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni assigiinngissut: eqqartuussisut 2 qaammatini 4-ni paarsaarussisoqarnissaa taasissutigaa)

U.2024.2278, Tfk 2024.97 (Ø.L.D. 26. februar 2024) (Danmarkimeersoq)

Taassuma angerlarsimaffiani angummik pingajuusumik saassussisimasut aamma isimmittaanertut anaartaanertullu ilusilinnik nakuuserfiginnissimasutut, matumani sakkut anaartaatit ilanngullugit, iliuuseqartut marluk eqqartuunneqarsimapput. Saassunneqartoq niaqqumigut timimigullu eqqorneqarpoq, soorlu aamma savimmik imaluunniit peqummik savimmut assingusumik sakissakkut kapineqarsimasoq, timimini sumiiffinni arlalinni kilernilernerqarluni aamma assammi ikunneqarnermit ikeqarluni. Iliuuseqartup aappaa savimmik imaluunniit peqummik savimmut assingusumik atuisimavoq, aamma sakkumik anaartaammik atuisimavoq. Ulamaammik matup putuneratigut, saassunneqartup inaanut isersimapput. Saassunneqartup iliuuseqartup aappaa aningaasanik akiitsoqarfigisimavaa.

Saassussinerup ataasimoorluni suliarineqarsimanera aamma siuningaani isumaqatigiissuteqarnerup kingorna, unnuakkut matup silarliup aserorneqarneratigut aamma saassunneqartup, sinittup, angerlarsimaffianut isersimanerat, illoqarfimmi eqqartuussiviup pillaatissiisummik eqqartuussutiginnermini pingaartissimavaa. Saassunneqartoq ingasalluinnartumik annertuumillu nakuuserfigineqarsimavoq, nakuuserfigineqartoq inuunerminik navianartorsiortitsisimasinnaavoq, aamma ajoqusernarnik ilungersunartunik, qularnanngilluinnartumik ataavartumik innarluuteqalernermik kinguneqartussanik, ajoquserneqarpoq. Iliuuseqartup aappaanit iliuuseqarneq aallarnerneqarpoq, aamma aappa siusinnerusukkut ilaatigut nakuuserneq pillugu eqqartuussaasimavoq. Pisut ilungersunartumik suussuseqarnerat pillatissiineq tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit eqqartuussummik pillaatissinngikkallartumik eqqartuussisoqarnissaanut tunngavissaqanngitsoq, illoqarfimmi eqqartuussivik aalajangersimavoq. Pillaatissiisut ukiunut 2-nnut qaammatinullu 3-nut parnaarussaanissaq illoqarfimmi eqqartuussiviup aalajangersarpaa. Agguarnerata ilaa sorlerluunniit eqqartuussummik pillaatissinngikkallartumik eqqartuussutinngortinneqarsinnaanngilaq. Pissutsinik qajassuussissutaasinnaasunik peqanngitsoq, eqqartuussisuuneqarfik aalajangiivoq, kisianni illuatungaani pillaatissiinermit pissutaaqataasut sukannernerulersitsisut, pillaatissiinerit sukannernerulersinneqarnerat pillugit inatsimmik allanngortitsinerup 2018-imeersup piareersaataasumik suliarineqarnerani taaneqartut, tamarmik tassaniittut, eqqartuussisuuneqarfik aalajangiisimavoq.

Pillaatissiineq ukiunut 2-nnut qaammatinullu 6-nnut parnaarussaanissamut eqqartuussisuuneqarfiup qaffappaa.

Tfk 2021.374 (Ø.L.D. 8. december 2020 suliareqqitassanngortitsinermit 12. afd. S1449-20) (Danmark)

Unnerluunneqartoq (U), nakuusersimanini pissutigalugu pillaammik atuisoq, ajassaammik suliareqqitamik inngigissumik parnaarusvivimmeeqatimi kiinaagut kiisalu sakiaani atisaatigut tunuatigullu sakiaani atisaa eqqartuussaavoq. Eqqunngitsuliorfigineqartoq (E) kiinnamini annikinnerusunik kilerninippoq.

Illoqarfimmi eqqartuussiviup pillaaassut qaammatinu 4-ni parnaarussaanissatut aalajangersarpaa, tassami saassussinerup navianassusaa, aamma pillaaasarnermik inatsimmi § 81, nr. 12⁴ malillugu

⁴ Pillaasarnermik inatsimmi § 81, nr. 1

pisuq parnaarussivimmi pisimammat, kisianni aamma ajoqusiinerit ajoqusiissutigineqartut ilungersunannginnerusutut pissuseqarnerat pingaartissimallugu.

Inatsimmik allanngortitsineq 2018-imeersoq pillaatissiinermut sukannernerulersitsisuutaasoq eqqartuussisuuneqarfiup innersuussutigaa, aamma pequt ipittoq savimmut imaluunniit sakkumut qillertumut naligiissinneqarsinnaasoq aalajangerlugu. Pinerluttuliornerup assigisaanik T siusinnerusukkut pillaatissinneqareernikuummat kiisalu pisup ilungersunartuunera aamma navianartutut pissuseqarsinnaanera malillugit, pillaatissiineq qaammagini 8-ni parnaarusaanissamut qaffanneqarpoq (ilassutaasumik pillaatissiineq).

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Qallunaat pillaaasarnermik inatsisaat kisimi nalinginnaasumik nakuuserneq (§ 244) aamma peqqarniitsumik nakuuserneq (§245) pillugit immikkoortitanik aalajangersakkanik peqarpoq. Eqqartuussutini taakkunani marlunni Kalaallit Nunaanneersuni nakuuserneq nakuusissutaasimasuq ingasaattumik nakuusernertut taaneqarpoq. Nakuuserneq allaaserineqartoq, eqqartuussutini Danmarkimit ilanngunneqartuni, assingussuteqarpoq. Kisianni suliat Danmarkimeersut sulianut Kalaallit Nunaanneersunut toqqaannartumik assigiissuteqanngillat.

Nakuusernerup pissutissaqanngitsumik nakuusernerunera aamma piffissami ukiup aappaata affaata missaani ingerlasimanera – aamma suliap saqqummiunneqarnerata kingorna ingerlaqqissimanera, sukannernerulersitsissutaasoq K 200/24-mi (Kalaallit Nunaanneersumi) takuneqarsinnaavoq. Tamatuma peqatigisaanik suliap sivisoorujussuarmik suliarineqarsimanera qajassuussissutaasoq takuneqarsinnaavoq. Eqqartuussisuuneqarfiup pillaatissiisummik eqqartuussutiginninnera eqqarsaatigalugu taanna TfK 2021.374-imut (Danmarkimeersumut) qanippoq. Nakuuserneq nakuusissutaasoq soorlu aamma ajoqusiinerit taamaattoq K 200/24-imi annertuumik ilungersunannginnerusutut allaaserineqarput. Qallunaat eqqartuussutaanni nakuusernerup parnaarussivimmi pisimanera, aamma pineqartup siusinnerusukkut pinerluttuliornerup assinganik eqqartuunneqarsimanera sukannernerulersitsisuummat, maluginiarneqassaaq. TfK 2021.15-imi (Danmarkimi) pillaatissiineq K 200/24-imi pineqaatissiinermi qajassuussineruvoq aamma suliami eqqartuussut qaammatinik marlunnik sivikinnersumik pillaatissiisoqarnissaanik, eqqartuussisut akornanni suliap nalilernerqarnerani assigiinngitsumik naliliisoqarluni eqqartuussutigineqarluni. Kisianni K 257/21-imit (Kalaallit Nunaanneersumit) taanna sukannerneruvoq. TfK 2021.15-imi inummik, ammiq itinerusortaani uunerup pulaneranik, timip qaavata 2%-iisa missaanik ikuallatsitsineq kisianni aamma iliuuseqartup nammineerluni ajoqusernerup killilernerqarnissaanut peqataanera uani pineqarput, tamannalu qajassuussinerussutaasussatut isigineqarluni.⁵ Inummik ikuallatsitsineq navianartuusinnaavoq, kisianni ilungersunartumik navianartorsiortitsineq pinngitsoortinneqarpoq. Taamaattoqarnerata qajassuussinerusumik pillaatissiisoqarnera nassuiarsinnaagunarpaa.

K 257/21-imi eqqartuussisuuneqarfiup peqqarniitsumik nakuusernertut nassuiaanera aamma eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik atuinissap, najukkami eqqartuussiviup eqqartuussisullu suliap nalilernerqarnerani allamik naliliisup siunnersuutigisaasa

⁵ Pillaasarnermik inatsimmi § 82, nr. 11

itigartitsissutigineqarnerannik, toqqusassiinerup kinguneqarnera pillugu isumaqarnissaq pissutissaqarpoq, kisianni illuatungaani piumasaqaatitaqanngitsumik eqqartuussut allanut naleqqiullugu sivikinnerutinneqarluni.

U.2024.2278 (Danmarkimeersoq) qularnanngitsumik suliaavoq ilungersunarnerpaaq erlalinnik iliuuseqartulik aamma sakkunik kapuutaasunik- aamma anaartaataasunik atuiffiusoq. Nakuuserneq peqqarniilluinnartutut aamma annertuutut allaaserineqarpoq. Ajoqusiinerit ilungersunartutut allaaserineqarput, innarluutit ataavartut innarluutigineqalernissaat ilimanarluinnartutut isigineqarpoq, soorlu aamma inuunerup navianartorsiortinneqarnera taaneqartoq. K 200/24 tassaavoq eqqartuussutit Kalaallit Nunaaneersut marluusut aappaat, nakuuserneq allaaserineqartoq eqqarsaatigalugu qaninnerpaajusoq. Kisianni U.2024.2278 pingaarutilimmik ilungersunarneruvoq. Eqqartuussutit taakku marluk eqqartuussutigineqarnerminni imminnut ungasissusaat tamakkiisumik atsikkutigiinnersoq ajornakusoorpoq oqaatigissallugu. Aammattaaq eqqartuussivimmi K 200/24-imi pissut qajassuussissutaasoq, sivisuumik utaqqinertut ilusilik taaneqarpoq. Taamaalilluni suliamik suliarinninneq sukkanerusimagaluarpat, inissiisarfimmi inissiinerup sivilissusia (annikitsumik) sivilissusimasinnaavoq.

Ataatsimut isigalugu eqqartuussutit taakku aallaavigalugit, peqqarniitsumik nakuuserneq pillugu suliani parnaarussivimmi/inissiisarfimmi inissinneqarnerup eqqartuussutigineqarnerani killiffik Danmarkimi Kalaallillu Nunaanni assigiinngitsorujussuvoq.

NAKUUSERNEQ

K 166/24 (Kalaallit Nunaaneersoq)

Angut 50-inik ukiulik, ukiut 10 sioqqullugit nakuusernerminut eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik ulluni 30-imi inissiisarfimmi inissinneqartussatut aamma piffissamik misilinneqarfiusumik ukiumik 1-iusumik eqqartuunneqartoq, eqqunngitsuliorfigineqartumut marloriarluni patitsisimasutut, toqqusassiisimasutut aamma tummeqqakkut ajatsisimasutut, inissiisarfimmi piumasaqaatitaqanngitsumik qaammatini 2-nni inissinneqartussatut najukkami eqqartuussivimmit eqqartuunneqarpoq. Pisoq najukkami eqqartuussivimmit pulaartitsinermi nakuusernertut taaneqarpoq, tassami unnerluunneqartoq suliffimmit angerlarmat, "taakku allat" imersimapput. Pisuni taamaattuni politiinut ullormut naalakkiussani nakuusernerit "nalinginnaasutut" isigineqartut aamma nakkutilliivigineqarnermik imaluunniit eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik pineqaatissiissutaasartut, najukkami eqqartuussiviup taavaa. Pissutsit sukannerulerulersitsisut pissutigalugit, nakuusernerup pissutissaqannginnera aamma inummut ADHD-qartutut nappaateqartutut taaneqartumut, siusinnerusukkut eqqartuunneqarsimanera kiisalu nakuusernerup qanoq issussaa, najukkami eqqartuussiviup eqqartuussut inissiisarfimmi qaammatini 2-nni piumasaqaatitaqanngitsumik inissiinissamut aalajangersarpaa.

Siusinnerusukkut eqqartuunneqarsimanera aamma nakuusernerup annertussusaa, matumani nakuusernerup navianassusaa ilanngullugu, innersuussutigalugu inissiisarfimmi qaammatini 3-ni inissiinissamut eqqartuussisuuneqarfiup eqqartuussut sukannerulerulersippaa.

TfK 2024.24 (V.L.D. 7. februar 2024) (Danmarkimeersoq)

Inissiami attartukkami unnerluussaasup (U-p) najugaqarfiani, attartortitsisuminut arlalinnik tilluisimanermigut pillaaasarnermik inatsimmi § 244, imm. 1-imik unioqqutitsisutut angut 28-inik ukiulik pisuutinneqarpoq. Attartortitsisup U-mut matuersaammik tunniussisimannginnera pissutigalugu inissiamut U-p isersinnaasimannginnera pissutigalugu oqqanneq pilersimavoq. Nakuusernerup malitsigisaanik attartortitsisoq, pilatinneqartariaqalissutiminik kiinnami saarngitigut arlalinnik napisivoq. Nakuusernerup kingunerisaanik sulii akornuteqarpoq, matumani timikkut aamma tarnikkut, aamma sulii napparsimasutut nalunaarutigineqarluni. Pisuni taamaattuni aamma nakuusernerup qanoq issusaa aamma ajoqusiinerit pisimasut eqqarsaatigalugit U qaammatini 3 paarnaarussaanermik pillarneqarpoq.

U-p naalagaaffimmi rumæniami innuttaassuseqartup anisitaanera, eqqartuussivimmut saqqummiunneqarpoq. Kisianni taamaaliortoqarnissaa tunngavissaqanngitsoq eqqartuussisuuneqarfik aalajangiivoq.

TfK 2024.17 (V.L.D. 30. januar 2024) (Danmarkimeersoq)

Appasinnerusumik atorfilimmik ingasattumik kanngunarsaasimasutut aamma kannguttaalliorfiginnissimasutut illersornissaqarfimmi immikkoortortami naalagaanertap tullia 28-inik ukiulik nakuusersimasutut eqqartuussaavoq.

Naggataarnersiornermut atatillugu 5-niit 8-soriarluni sakkutuumik E1-ip kanaavatigut isimmitsisimasutut, sakiaatigut assani eqillugu pingasoriarluni tilluisimasutut aamma mulii illuttut tigullugit qissallatsitsisimasutut kiisalu sakkutuumut E2-mut kanaavatigut isummitsisimasutut aamma mulii illuttut tigullugit qissallatsitsisimasutut, U pillaaasarnermik inatsimmi § 244, imm. 1-imik unioqqutitsisimavoq, aamma sakkutooqarnermi pillaaasarnermik inatsimmi § 18-imik unioqqutitsilluni, nakuuserluni aamma appasinnerusumik atorfilimmik ingasattumik kanngunarsaalluni.

Aammattaaq sakkutuup E3-p mulii illuttut tigullugit qissallatsitsisimasutut aamma atisaata avataatigut kinguaassiuutaatigut tigusisimasutut annikitsumillu eqitsisimasutut sakkutooqarnermi pillaaasarnermik inatsimmi § 18-imik unioqqutitsisutut U pisuutitaavoq. Ingammik nakuusernerup suussusaa aamma, kaatuinerup atisat avataatigut pisimanera eqqarsaatigalugit, pillaatissiineq ulluni 30-ini paarnaarusvivimmiinnissaq eqqartuussutigineqarpoq. Unnerluunneqartup inuttut atugarisai pitsaasut aamma pissutsit qanoq issussaasut pillugit paasissutissinneqarnerup kingorna, ilaatigut nalunaaguttap akunnerini 40-ini inuiaqatigiinni sulisitaanermik piumasagaatitalerlugu pillaatissiineq eqqartuussutitut pineqaatissiinnngikkallartussanngortinneqarpoq.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

K 166/24-imi aamma TfK 2024.24-mi pisuni taakkunani marlunni qaammatini 3-ni kiffaanngissusiagaaneq eqqartuussutigineqarpoq. Nakuuserneq aamma – pingaartumik ajoqusiinerit – eqqartuussummut Kalaallit Nunaaneersumut naleqqiullugu eqqartuussummi

Danmarkimeersumi ilungersunarnerusutut allaaserineqarput. TfK 2024.17 naleqqiussinissamut taamaallaat ilanngunneqarpoq.

NAKUUSERNEQ KILLILIMMIK AJOQUSIISOQ – EQQARTUUSSUT PINEQAATISSIINNGIKKALLARTOQ

K 033/21 (Kalaallit Nunaanneersoq)

Unnerluussaasoq (U) immikkoortortumik aallartillaamik, ukkatarisariaqartorujussuarmik immikkoortortaqartumik namminersortutut inuussutissarsiuteqarpoq. Pigisaminut amerlanertigut aserorterisoqartarnera misigisarlugu, kisianni oqartussaasut saaffiginnikkaangami soqutigineq ajoraat, taassuma nassuiaatigaa. Taamaattoqarnera nukillalaarnermik kinguneqarsimavoq. Umiatsiaminit, tassani qatserut imaarneqarsimalluni, meeqqat allat peqatigalugit illakulullutik qimaasut ilaat nukappiaraq marloriarlugu isassimavaa, isatsineralu annikitsunnguanik ikiliisimavoq.

Inuttut atugarisat ajunngitsut aamma siusinnerusukkut pineqaatissinneqarsimannginneq innersuussutigalugit najukkami eqqartuussiviup suliaq mianersoqqussummik kinguneqartippaa. Pisut ukiut 2 sioqqullugit pisimanerat, najukkami eqqartuussiviup aammattaaq tikkuarpaa.

Nakuusernerup qanoq issusaa eqqarsaatigalugu, matumani assak siaarlugu patitsineq pineqartoq, pineqaatissiissut ulluni 20-ini inissiisarfimmi inissinneqarnermik aalajangerneqartariaqaraluartoq kiisalu pineqaatissiissut unnerluunneqartup inuttut atugarisai pitsaasut aamma nakuusernerup annertussusaa ingasassusaalu eqqarsaatigalugit, matumani nakuusernerup taamaallaat killilimmik ajoqusiisimanera aamma ataasiartumik pisimanera ilanngullugu, piffissamik misiliiffiusumik ukioq 1- usumik piumasaqaatitalerlugu, eqqartuussutitut pineqaatissiinngikkallartunngortinneqartariaqaraluartoq, eqqartuussisuuneqarfik aalajangiivoq.

TfK2021.228 (Danmarkimeersoq)

Unnerluunneqartoq (U) ukiut 6 mississaat sioqqullugit paarsisumik ajatsisimanini pissutigalugu nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq pillugu ulluni 14-ini parnaasussaasussatut eqqartuunneqarpoq. U massakkut matulerisutut sulivoq aamma suliami uani inummik, matulerisup suliffeqarfiani nuannaarniartarfimmut iserusuttumik, assani siaarlugu patitsisimalluni.

Matulerisup qanoq utoqqaatiginera uppersarsaqqullugu qinnuigimmani sullitap saassussiniartutut pissussusilersorimanera aamma oqaasipilussimanera, aalajangiinermut tunngavigineqarpoq. Matulerisoq nakuusernerup qanoq issusaata annikissusaa innersuussuussutigalugu eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik ulluni 20-ini parnaarussaasussatut illoqarfimmi eqqartuussivimmi eqqartuunneqarpoq. Matulerisutut inuussutissarsiuteqarsinnaanerata arsaarinnissutigineqarnera pinngilaq.

Eqqartuussisuuneqarfiup illoqarfimmi eqqartuussiviup pillaatissiissutaa eqqartuussisuuneqarfiup atortussanngortippaa aamma taamaaliornermigut sullitap sioqqutsisumik pissusilersornera nakuusernerup killilimmik annertussuseqarneranut ataatsimoortinneqarnera, aamma siusinnerusukkut eqqartuussutip nakuusernermik killilimmik annertussuseqartumik tunngassuteqarnera pingaartissimallugit. Siusinnerusukkut eqqartuussut matulerisutut sulinerata avataani nakuusernermut tunngassuteqarpoq. Matulerisutut inuussutissarsiorsinnaanermut

pisinnaatitaaneq arsaarinnissutigineqanngilaq.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi aamma eqqartuussummi Danmarkimeersumi nakuusernerit immikkoortut, eqqunngitsuliorfigineqartup pissusilersornera pissutigalugu nukillalaarnermit pilersinneqarput. Pisuni taakkunani marlunni assak siaarlugu kiinnamut isatsineq pineqarpoq. Naak pisut assigiinngitsorujussuugaluartut pisup aappanit pisup aappaanut killiffik sukannernerusoq inerniliunneqarsinnaanngilaq.

ILAQUTTATUT QANIGILLUINNAKKAMIK ATOQATEQARNEQ/QANIGIVALLAAKKAMIK ATOQATEQARNEQ

K 112/2024 (Eqqartuussutit pillugit katersani elektroniskiusuni piffissami misissuiffiusumi suliaq una tassatuaavoq ilaqutariittut qanigilluinnakkamik atoqateqarnerup (§ 74) takuneqarsinnaaffia) (Kalaallit Nunaanneersoq)

Suliaq nakuusernermik (killilimmik ajoqusiisumik), qallunut tilluinnermik, kilut pingasut atorlugit mersortariaqartumik, tunngassuteqarpoq. Aammattaaq niuertarfimmi ikinngutit ilagalugit tillinniarnaq, tassani taakku immiaaqqat imigassallu tillissimavaat. Unnerluussaasoq (U) 2.400 kr.- inik taarsiissuteqaqqullugu naalakkerneqarpoq.

Ukiunik 10-inik ukiukinnerusumik najaminik, 12 ataallugit ukioqartumik, ilaquuttatut qanigilluinnakkamik atoqateqarneq pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik ataqatigiissillugu pisimasoq, pisuni marlunni pisimavoq. Pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq, itikkut pisimasoq, U-p inaani pisimavoq. U-p tamanna miserratigaa.

U ukiuni 2-ni inissiisarfimmi inissinneqartussatut eqqartuunneqarpoq.

U. 2005.2276V, TfK2005.462 (V.L.D. 5. april 2005) (Eqqartuussut piffissap misissuiffiusup avataaniippoq, kisianni eqqartuussutit nassaarineqartut piviusut eqqarsaatigalugit naleqqunnerpaajulluni.) (Danmarkimeersoq)

18-inik ukiulik 15-it 16-init missaani ukioqarluni najaminik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimavoq. Uani atoqatiginninnerit 3 pineqarput, minnerpaamik ataaseq, unnerluussaasup (T-p) 15-ileereernerata kingorna pisimalluni. T eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik qaammatini 3-ni parnaarusasussatut, eqqartuunneqarpoq, ilaatigut T-p ukiumi 1-mi inunnik perorsaarnermik katsorsaavimmi naleqquttumi imaluunniit inuusuttunut katsorsaavimmi najugaqarnissaanik, aamma nakkutilliinnermik oqartussaasut naliliinerat malillugu ukiut 2 tikillugit tarnikkut nappaatilittut/atoqatigiinnermut pissutsinik ilinniagalinnit katsorneqarnissaanik piumasaqaatitalerlugu eqqartuussut pineqaatissiinnigillartussanngortinneqarpoq.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi itikkut atoqatiginninnerit 2 kiisalu nakuusernarmik killilimmik ajoqusiisumik aamma tillinniarnermik ataatsimik tunngassuteqarput. Pisut arlallit eqqartuussutigisassanngortitsinermit ataatsikkut tassa tassani pineqarput. Suliami Danmarkimeersumi ilaqquttatut qanigilluinnakkamik atoqateqarnerit pisuni 3-ni taamaallaat tunngassuteqarput. Pisuni taakkunani marlunni najagisamik ukiukinnerusumik atornerluineq pineqarpoq, taannalu (ilaatigut) 12 inorlugit ukioqarsimavoq.

Kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pillugit suliat annertuumik eqqumaffigineqarnerat aamma kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pillugit suliani nalinginnaasumik pillaaasarnermut killiliussat sukannernerulersinneqarnerat pissutigalugit, eqqartuussutip Danmarkimeersup ullumikkut sukannernerusinnaanera akerlilernerqarsinnaanngilaq. Taamaattoq eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi pissutsit tamatuma peqatigisaanik pisimasut, nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq aamma tillinniarneq, kisimiillutik eqqartuussutit taakkua marluk akornanni eqqartuussutigineqartut assigiinngissutaannik nassuiaasinnaanerat, ilimagineqarsinnaanngilaq.

HASHI

K 253/23 (Kalaallit Nunaanneersaq)

Unnerluunneqartoq (U), angut 31-inik ukioqartoq, Danmarkimit Kalaallit Nunaannut hashimik 2 kg-mik aamma 149 grammimik eqqussisimasutut nassuersimavoq, aamma sininniarnermik ajornartorsiuteqarnini pissutigalugu hashi nammineq pisariaqartillugu ilisimatitsissutigalugu. Tunniusseqqinnissaq siunertaralugu U siullermeerluni hashimik taaneqartutut annertutigisumik pigisaqarsimasutut eqqartuunneqarpoq.

U inissiisarfimmi qaammatini 8-ni inissinneqartussatut eqqartuunneqarpoq.

Suliamik Danmarkimeersumik assersuunneqarsinnaasumik naassaarnissaq periarfissaasimanngilaq. Danmarkimut assersuussinissamut atugassamik taamaammat aallaaviatigut unnerluussisussaataasut paasissutissanik katersiviat⁶
<https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/4bb028e8-2dde-4207-a968-7f27cb4b83c9#i506718be1> Midt- og Vestjyllands politiinit tusagassiorfinnut nalunaarummi ilallugit paasissutissat atornerqarput.

Ikiaroornartut pillugit suliani ikiaroornartup annertussusaa pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnerani pingaaruteqartoq, ilisimasanut katersivimmi takuneqarsinnaavoq. Hashi pillugu, inatsimmik allanngortitsineq (inatsimmi nr. 724-imi 20. juni 2025-imeersumi) sukannernerulersitsisoq sioqqullugu najoqqutassanik taasisumi, 10 kg-t misaaniit qummullu hashi

⁶ Linki una ikiaroornartut pillugit immikkoortumut kingullerpaamik saqqummiunneqartumut ingerlatitsivoq. Taanna Inatsisikkut nr. 724-ikkut, 20/06/2025-imeersukkut, <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2025/72>, kingullermik inatsimmik allanngortitsineq malillugu aqqinneqarpoq. Immikkoortoq 5-imi (pillaatissiineq pillugu) ilanngussamut pillaatissiinissamik piumasaqaatinut, 2025-imi inatsimmik allanngortitsineq sioqqullugu atuuttunut elektroniskiusumik innersuussusisoqarpoq.

oqimaassusilik Pillaasarnermik inatsimmi § 191-imi ilaatinneqartutut isigineqartoq, elektroniskiusumik ilanngussami takuneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut ikiaroorartut pillugit Inatsimmi tamanna ilaatinneqarpoq. Hashimik 10 kg-mik pigisaqarnermi pillaatissiissut qaammatit 10 aamma ukiup ataatsip akornanniippoq. 1 kg pineqartillugu, tuniniaanissaq siunertaralugu pigisaqarnek qaammatini 3 missaaniittuni parnaarunneqarnissamik pillaatissiissutaasartoq, aamma hashi 3 kg pineqartillugu qaammatit 4 missaannik parnaarussaanissaq pineqartoq, 2025-imi inatsisip allanngortinneqarneranut najoqqutassani takuneqarsinnaavoq.

Midt- og Vestsjællands Politiinit tusagassiorfinnut nalunaarut, <https://politi.dk/midt-og-vestsjaellands-politi/nyhedsliste/dom-i-saq-om-indsmugling-af-hash-i-hoensefoder/2024/02/02> (kingullermik tikinneqarsinnaasimavoq 9. august 2025.)

Pingaarnertut pissut, 353 kg sinnerlugu anngiorluni eqqussinermut tunngassuteqartoq, parnaarussivimmi ukiuni 5-ni parnaarunneqarnissamik eqqartuussutigineqartoq, tusagassiorfinnut nalunaarummi allassaaserineqarput. Angut 35-inik ukiulik hashimik 2 kg-mik pigisaqarnerminut qaammatini 3-ni parnaarunneqartussatut eqqartuunneqartoq, nalunaarummi ilanngunneqarpoq. Aalajangiineq taanna najoqqutassanut⁷ nutaanut peqqissaarussaanerusunullu qanittumik inissisimavoq.

Atuakkiortup oqaaseqaatai:

Ikiaroorartuq pineqartillugu, pisuni amerlanerpaani ikiaroorartup annertussusaa piviusumik eqqartuussummut pingaaruteqartarpoq. Eqqartuussutini taakkunani marlunni piginninneq ima annertutigisoq, annertussutinit, “nammineq atugassatut” akuerineqartunut annertuumik qaangiisut pineqarput. Danmarkimut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni immikkoortumut tassunga naleqqiullugu malunnaatilimmik sukannernerusumik eqqartuussisoqartarpoq.

4.B Pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup allanut naleqqiullugu eqqartuussutigineqartarneranut assersuussisumik misissueqqissaarneq

Immikkoortoq 4.A-mi suliani, imminnut assersuunneqarsinnaakannersuni kiffaanngissusiagaanerup piviusumik eqqartuussissutigineqarneranni sivilissutsit ataatsimoortippagut. Uani immikkoortoq 4.B-mi oqaaseqaatit aallarnersaataasut kingorna suliani assigiinni nalinginnaasumik allanut naleqqiullugu piviusumik eqqartuussutigineqartartut imminnut assersuunniarpagut. Allanut naleqqiullugu eqqartuussissutaasartut isigigutsigit, inatsimmi killiliussat tamarmik immikkut eqqarsaatigalugit eqqartuussutigineqartut piviusut isiginerisigut tamanna pissaaq.

Aalajangiinerit, tangilimmik assersuunneqarsinnaasut nassaarinissaat ilimagisamit ajornakusoornerusimavoq. Eqqartuussutini amerlasuuni pingaarnertut pissutsit,

⁷ Pingaarnertut tunuliaqutaasoq suliareqqitassanngortitsisoq aamma eqqartuussaaqataasup aappaa piffissamik eqqarsarfissamik piumasaqartoq, tusagassiorfinnut nalunaarummi takuneqarsinnaavoq. Eqqartuussaaqataasup aappa pillugu tusagassiorfinnut nalunaarut, uani assersuut atorineqartoq, oqaaseqanngilaq. Eqqartuussut taanna akuerineqarsimasooq nalilerneqarpoq.

pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnera eqqarsaatigalugu pingaarnerpaatut isigineqarnerat, kisianni amerlanertigut pissutsit tamatuma peqatigisaanik pisimasut, tamatuma peqatigisaanik eqqartuussutigineqartussat aamma imaluunniit inerniliussamut sunniuteqartut imaluunniit sunniuteqarsinnaasut, tassunga ilaatigut pissutaapput. Tamatuma saniatigut tunngaviit qajassuussissutaasut aamma sukannernerulersitsisut, sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqarsinnaasut, kisianni eqqartuussummi tamatigut oqaatigineqarneq ajorput. Tamatuma peqatigisaanik ilaatigut pissutsit qajassuussissutaasut/sukannernerulersitsisut inaarutaasumik aalajangersaanermi qanoq pingaartinneqartiginerat ilisimaneqarsinnaanngilaq, aamma ilaatigut taakku pissutsinit allanit, akerlianut saatitsisunik nalimmassarneqarsinnaapput.

Inatsisiliornerit ilusaannit aamma pinerluttulerinermi inatsisip aamma pillaasarnermik inatsisip imarisaanni tunngaviumik assigiinngissutinit assersuussineq unammilligassaqartitsivoq.

Inatsisit tamarmik immikkut killiliussaasa iluanni Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi eqqartuussiviit sulipput, aamma suliani ataasiakkaani tamani pinerluttuliornerup piviusup peqqarniissusaa kiisalu pissutsit attuumassuteqartut allat, inatsimmi sulisaatsimilu nassuiarneqartut, ilanngunneqarnissaat eqqartuussisunut pingaarutilimmik suliassaavoq. Aammattaaq inatsimmi eqqartuussutigineqartussanut killissarititaasut iluanni, kingusinnerusukkut annikinnerusumik aamma ilungersunarnerusumik pinerluttuliornerit suussussaasa assingi inissaqartinneqartussaapput. Tamatuma peqatigisaanik inatsisit atornerarneranni assigiimmik pineqarnissap qulakkeerneqarnissaa eqqartuussiviit pisussaaffigivaat. Imaappoq, eqqartuussiviit eqqarsaatigisassanik, inatsisip eqqarsaatigissallugit periarfissiissutiginnigisaanik, sunnerneqassanngillat. Ulluinnarni sulinermi suliassat suliarineqarnissaat ikorfartorniarlugit eqqartuussiviit pinerluttuliornernut suussutsinut taakkununga immikkut ittunut pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup amerlanertigut *aallaaveqartarput*. Suliami tassani piviusumi, aallaavimmut naleqqiullugu eqqartuussiviit ilanngussisinnaapput aamma ilanngaassisinnaapput. Ingerlatsinermi tassani eqqartuussiviit aamma suliassaatsinit sakkortuumik tapersersorneqartarput – aamma matumani ingammik eqqartuussivinni qaffasinnerusunit sulisaatsinit. Eqqartuussiviup qaffasinnerusup sulisaatsip aaqqinneqarnissaa pissutissaqartippagu, tamanna pillugu eqqartuussummumut oqaaseqaatini oqaaseqaateqarsinnaavoq, soorlu assersuutigalugu tamanna qulaani pineqartumi panissamik pinngitsaaliilluni atoqateqarsimaneq pillugu K 056/21-imi (Kalaallit Nunaanneersumi) pisimasoq.

Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu ilungersunartumik pinerluttuliornerit piumasaqaatitaqanngitsumik kiffaanngissusiagaanermik nalinginnaasumik akineqartarput. Kisianni pinerluttuliorneq suna imaluunniit pinerluttuliornerit suut pineqarnerat apeqqutaatinnagit, kiffaanngissusiagaanermut nalinginnaasumik killiliussamik ataatsimik Kalaallit Nunaanni peqarpoq, Danmarkimili pinerluttuliornerit suussusaannut assigiinngitsunut kiffaanngissusiagaanerup sivissusaanut nalinginnaasumik killiussaqqarpoq aamma ataasiakkaanik killiliussaqqarluni. Tassunga ilanngullugu pissutsit erseqqinnerusumik nassuiarneqartut piutillugit⁸, Danmarkimi periarfissat inatsisitigut aalajangersakkat ilaat, “aallaaviup”⁹ avaqqunneqarnissaanut aamma killiliussat ammut imaluunniit qummut qaangerneqarnissaanut periarfissaqqarpoq.

⁸ Pillaasarnermik inatsimmi §§ 83 aamma 84.

⁹ Assersuutigalugu pillaasarnermik inatsimmi §§ 81a-miit 81c ilanngullugu aamma § 83.

Massakkulli Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu kiffaangissusiagaanerp sivilissusaa pillugu eqqartuussutigineqartartut pillugit assersuutini takusaqalaariarta.

Suliani panissamik pinngitsaaliilluni atogateqarnermik tunngassuteqartuni, eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi (K 056/21-imi) ukiuni 6-nilinni inissiisarfimmi inississiineq inerniliussaavoq. Eqqartuussummi Danmarkimeersumi (V.L. S – 0021 – 22-imi) ukiuni 7-nni parnaarussivimmiinnissamik eqqartuussisoqarpoq. Suliat pisuni taakkunani marlunni ilungersunartutut isigineqarput.

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi inatsimmi kiffaangissusiagaanissamut qummut killiliussaq ukiunik 10-nik sivilissuseqarpoq. Eqqartuussummi Danmarkimeersumi § 216, imm. 2-mi pillaatissiinnissamut qummut killiliussaq ukiunik 12-nnik sivilissuseqarpoq.

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi Danmarkimi eqqartuussutigineqartumit ukiumik ataatsimik sivikinneruvoq, taamaaliilluni inatsisip kiffaangissusiagaanissamut qummut killiliussaata 60%-ia tassani atorneqarpoq, massa eqqartuussummi Danmarkimeersumi killiliussaq tikinneqarsinnaasoq 58,3%-imik atorneqarluni. Taamaaliilluni eqqartuussutit taakku marluk akornanni allanut naleqqiullugu assigiinngitsut annikitsuarakasiuvoq.

Toqutsinermut tunngasumik suliani, eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi inerniliussaq (tusagassiorfimmut nalunaarummi) ukiuni 8-ni kiffaangissusiagaanerp aamma suliami Danmarkimeersumi inerniliussaq (Eqqartuussutit pillugit katersani SS-1007/2023- VLR-imi) ukiuni 12-nni kiffaangissusiagaanerulluni.

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi toqutsineq pillugu suliani killiliussaq qaffasinnerpaaq tassaavoq ukiut 10. Suliami Danmarkimeersumi killiliussaq qaffasinnerpaaq inuuneq naallugu parnaarussaanneruvoq. Inuuneq naallugu tassaavoq piffissaq aalajangersimanngitsaq, pillasarnermik inatsimmi § 41 malillugu minnerpaamik ukiunik 12-nnik sivilissuseqartussaq, aamma agguaqatigiissillugu ukiunik 16-iniit 17 ilanngullugit sivilutigisartaq.¹⁰

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi killiliussap tikinneqarsinnaasup 80%-ia atorneqarpoq. Eqqartuussummi Danmarkimeersumi, eqqartuussiviup inuuneq naallugu parnaarussaannissamut periarfissaq atorsimappagu, piviusumik kiffaangissusiagaanermut piffissaq sivikinnerpaaq periarfissaasoq 100%-imik atorneqassaaq, kisianni inuuneq naallugu eqqartuussaannermi kiffaangissusiagaanerp agguaqatigiissillugu sivilissusaa 73%-iuvoq.

Toqutsineq pillugu suliami, eqqartuussutini taakkunani marlunni eqqartuussutigineqartartunut aallaaviattut taaneqartartaq, isigigutsigu, taanna Kalaallit Nunaanni ukiunik 7-nnik sivilissuseqarpoq aamma taamaaliilluni sivilunerpaamik pineqaatissinneqarnissamut periarfissap 70%-ralugu. Danmarkimi toqutsinermi aallaavik tassaavoq ukiuni 12-nni parnaarussaaneq – soorlu aamma taanna SS-1007/2023-VLR-imi inerniliussaasoq. Danmarkimi aallaaviup inuuneq naallugu eqqartuunneqarnermi kiffaangissusiagaanerp sivikinnerpaaffiata naleqqatigaa.

Toqutsinermut eqqartuussutip piviusumik sivilissusaanut uuttoraanni Kalaallit Nunaanni

¹⁰ <https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-og-sjael/flere-idoemmes-faengsel-paa-livstid-lige-nu-er-der-37-livstidsfanger-bag-tremmer-men> (kingullerpaamik tikinneqartaq 16. august)

toqutsinermut eqqartuussummut naleqqiullugu Danmarkimi toqutsinermut eqqartuussut aallaaviatigut ukiunik 5-nik sivisuneruvoq. Allanut naleqqiullu isiginiaraanni ukiuni 7-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq akerlilernerqarsinnaanngitsumik qaffasinnerpaaffissap 70%-rivaa. Inuuneq naallugu eqqartuunneqarnermut agguaqatigiissillugu sivilissusermi ukiuni 16,5-inik sivilutigisumi, Danmarkimi aallaaviatigut killiliussap 73%-ia atorineqartarpoq.

Assersuutitut kingullertut nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq pillugu suliat isiginnaassavagut. Suliani taakkunani marlunni qaammatini 3-ni kiffaanngissusiagaaneq eqqartuussutigineqarpoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussummut (K 166/24-imut) naleqqiullugu, eqqartuussummi Danmarkimeersumi (TfK 2024.24 VL-imi) nakuuserneq nakuuserutaasimasoq ilungersunarnerusutut aamma malitsigisai sivilunerusutut allaaserineqarput.

Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi inatsimmi killiliussaq sivilunerpaaq ukiut 10-iupput, illuatungaanili pillasarnermik inatsimmi § 244-imi ukiuni 3-ni parnaarusnaanarulluni.

Eqqartuussutini taakkunani marluusuni assigiinni taamaalilluni eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi killiliussaq 2,5%-imik atorineqarpoq, illuatungaanili eqqartuussummi Danmarkimeersumi annertuumik appasinneroqisumi killiliussaq 8,3%-imik atorineqarluni. Allanut naleqqiullugu assigiinngitsut pingaaruteqanngitsuuinngilaq.

Inatsilerinermut tunngasumik assersuussinermi periaatsit- eqqarsaatigalugit allanut naleqqiullugu isigininneq piviusumik naatsorsuinernut ilassutaavoq pisariaqartinneqarpoq.

4.C Eqqartuussutit naleqqiunneqarnerinut eqikkaaneq

Eqqartuussivinnut assigiinnut assigiimmik pinninnissaq saneqqunneqarsinnaanngitsutut tunngaviusumik tunngavittut isigineqarpoq. Pisuni, taakkunani assersuutigalugu inuk inummik allamik toqutsisimatillugu, ajornanngitsumik assersuussisoqarsinnaanera taamaammat ilimagineqarsinnaavoq.

Kisianni takuneqarsinnaasutut, eqqartuussutit imminnut assersuunneqarnerat mianersortumik suliarineqartussaavoq. Assigiinnut assigiimmik pinnittoqartussaana pissutigerpiarlugu, eqqartuussiviit suliat ataatsiaakkat tamaasa immikkut isiginiassavaat aamma pissutsinik, suliarineqarnerinut periaatsit, sioqqullugu kingornatigullu pissusilersuutit, inuttut attaveqarnerit, pinnerlunnermut tunngasumik artorsartinneqarnerit sorpassuillu allat pillugit piviusumik nalilersuisussaallutik. Aammattaaq pissutsit suliamik naliliinermi ilaatinneqartut tamaasa eqqartuussivinnit taaneqarnissaat ilimagineqarsinnaanngilaq, soorlu aamma suliami tassani ataatsimi pissutsinik sukannernerulersitsisunik aamma qajassuussissutaasunik peqarsinnaasoq.

Inatsimmit assigiimmik pineqarnissamik tunngavik ataqqillugu, pineqaatissiinermi/pillaatissiinermi eqqartuussutigineqartut ilaatigut aallaaveqarnerat pillugu tunngavik eqqartuussiviit qaqutikkuinnaanngitsoq atortarpaat. Aallaaviup taassuma pigineqarnerata piviusumik naliliinerit pisussaajunnaarsissanngilaat.

Pinerluttuliornerit suussusaannut assigiinngitsunut aallaavik assigiinngitsuni inissisimavoq aamma inuiaqatigiinni pinerluttuliornerit suussusaannut assigiinngitsunut nalinginnaasumik ilungersornerup qanoq isigineqarnera, tassani ersersinneqarpoq. Qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni ilungersornerup qanoq isigineqarnera, pinerluttuliornerit ataasiakkaanut pillaaassutissanut killiussani inatsisitigut tunngaveqartuni, ersersitsinikkut ikorfartorneqarpoq. Taamaattoq pillaatissiinissamut killiliussat amerlanertigut atituujusarput, aamma aallaavik suli pisariaqartinneqartarpoq. Assersuutigalugu meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarneq "ukiut 12-it tikillugit parnaarussaarnermik" pillaatissiisutigineqarpat, pillaatissiineq minnerpaamik ulluni 7-nni sivisunerpaamillu ukiuni 12-nni (akiliitsisoqarnissaa inerteqqutaavoq) paarnaarussisoqarnissaanik eqqartuussutigineqartarpoq. Aallaavittut ilusilimmut tapersiissutitut atorineqartussamut killiliussaq taanna ikiuutaanngilaq, tassanngalu piviusumik naliliineq aallartittarpoq.

Pinerluttuliornerit ataasiakkaanut inuiaqatigiit ilungersunassutsimut isiginnittaasaasa tarrarsortinneqarnerarisa saniatigut, pinerluutip suussusaannut piviusumut pineqaatissiisummut/pillaatissiisummut aallaaviup pinerluttuliornerit suussusaasa assigiinngitsut akornanni iluminni pissusilersuutit sakkortusiartuaartinneqarnerat ersersinneqarpoq. Pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarneranut aallaaviit nakuusernermut killilimmik ajoqusiisumut aamma toqutsinermut taamaalluni assigiinngillat. Danmarkimut tunngatillugu pillaatissiinerup killiliussanut tamanna aamma atuuppoq.

Eqqartuussutigineqartunut malittarisassat tunngaviillu tamarmik tamatigut inatsisip atuuttup nalinginnaasumik killiliussaasa iluanniissapput. Uani Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit inissiisarfimmi ukiuni 10-ni inissinneqarnermik kiffaanngissusiagaarnermut eqqartuunneqarnissamut tamakkiisumik killiliivoq, (pinerluttulerinermi inatsimmi § 147, imm. 1). Pillaasarnermik inatsimmi § 33 nalinginnaasumik killiliussami ukiunik 16-inik sivisutigisumik peqarpoq. Taanna pisuni immikkut periarfissaliissutitaqartuni ukiunut 20-inut qaffanneqarsinnaavoq.

Kapitali 4.A-mi eqqartuussutigineqartut piviusumik imminnut assersuunneqarnerat pisimasunik, taakkunani kiffaanngissusiagaarnerpup eqqartuussutigineqartup sivissusaa Kalaallit Nunaannut naleqqiullugu Danmarkimi sivisunerusoq, takutitsivoq: toqutsineq, toqutseriarneq aamma pinngitsaaliilluni atoqateqarneq. Peqqarniitsumik nakuusernarni assiliaq assigiinngisitaarneruvoq, nakuusernarni killilimmik ajoqusiisumi eqqartuussutit taakku marluk eqqartuussummi Danmarkimeersumi qajassuussinerulaartumik inerniliussisoqarnera ilimanarsinnaavoq aamma hash pineqartillugu kiffaanngissusiagaaneq eqqartuussutigineqartoq eqqartuussummi Kalaallit Nunaaneersumi qaffasinneruvoq.

Aalajangiinerit ilaannut allanut naleqqiullugu assersuussinerit assiliamik assigiinngisitaarnerusumik takutitsipput. Eqqartuussiviit inatsisinik tunngavilimmik "piumasamik iliorsinnaaffiini" assigiinngissutsit isiginiarneqarpata, panissamut pinngitsaaliilluni atoqateqarneq aamma toqutsineq pillugit eqqartuussutit inatsisip killiliussaata procentinngorlugit atorluarneqarneranni imminnut qanittuarakasiupput. Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq pillugu suliani eqqartuussummut Kalaallit Nunaaneersumut naleqqiullugu, tassani killiliussaq qaffasinnerujussuulluni, Danmarkimi killiliussami naannerujussuarmi annertunerusumik atorluaaneq pineqarpoq. Pisuni taakkunani marlunni taamaattoq eqqartuussutit pineqaatissiinngikkallartunngortinneqarput.

Kalaallit Nunaannit Danmarkimillu eqqartuussutit piviusut saqqummiunneqarnerat, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut , tassaasut sulianik ilisimasallit aamma innuttaasut allat soqutiginnittut, ataatsimiittarnerannit nalunaarutigineqartunit tulluuttuni ilaneqarput.

5. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunik ataatsimiititsinerit uummaarissumik oqaloqatigiinnernik eqqarsalersitsinermik periarfissiisumik pilersitsinissamut piukkunnartuupput. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugit toqqarneqartut ilaatigut siunertaq apeqqutaatillugu assigiinngiaartumik katiterneqarsinnaapput.

Inuiaqatigiit pinerluttuliornerit qisuariaataannut isummat, ilisimasaqarneq aamma ilimagisat oqallisigineqarnissaannut inuit ataatsimoortinneqarnissaat misissuinermit matumani siunertaavoq. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ima katitigaapput, ataatsimiinnerni ataasiakkaani tamani qanoq isumaqarnissaminut, ilisimasaqarnerminnut aamma arlaanik ilimagisaqarnissaminut assigiimmik tunngaveqarlutik.

Katiterineq taanna gruppini aaqqissugaanerni equngassutsit, tassani peqataasut ilaasa siuningaanili inunnik, imminnit ilisimasaqarnerujussuarnik ilaqarlutik misiginissaat, aamma taamaammat oqaaseqaateqarusunnginnissaat pitsaaliorniartut toqqarneqarpoq. Inuit malunnaatillit ilaasa allanut naleqqiullugit sukkannerusumik malunnaateqarnerusumillu isummaminik anitsisinnaanerat tamatuma soorunami mattutinngilaa. Tamanna akuerisariaqarpoq aamma immaqalu kaajallaalluni oqaaseqartitsinikkut imaluunniit ataatsimiinnermik ingerlatsisumik ikkussinikkut aqunniarneqarsinnaavoq.

Ungasissutsit pissutigalugit suliaminnik ilisimasallit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnerat, imaappoq Kalaallit Nunaanni najukkami eqqartuussutit kiisalu Danmarkimi illoqarfinni eqqartuussutit aamma eqqartuussutit inuinnaasut, internetimut attaveqarneq aqutigalugu ingerlanneqarput, aamma pisuni tamani ataatsimiinnerit immiunneqarnerat aamma tamatuma kinguneratigut nunguteqqinneqarnerat peqataasut tamarmik akuersissutigaat.¹¹ Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut Kalaallit Nunaanni innuttaasunik inuttallit inuttut najuuttunit ingerlanneqarput.

Gruppinit pingaarnertut immikkoortoq tassaavoq, taakku pinerluttuliornerit pisimasut ingerlasimanerisa naatsumik allakkatigut allaaserineqarnerinik oqallinnissaat. Eqqartuussutit, kapitali 4 qulaaniittoq siunertaralugu, erseqqinnerusumik qimerloorneqartut aallaavigalugit allaaserisat suliarineqarput. Pisimasuutitani tamani, pinerluttuliornerup suussaanut eqqartuussisoqarsimasoq aamma eqqartuussutit eqqartuussisuuneqarfimmit eqqartuussutaasoq, kisianni pineqaatissiinerup imaluunniit pillaatissiinerup eqqartuussutigineqarnera

¹¹ Najukkami eqqartuussutit peqataasut ilaannut ataatsimut, immiussat nalunaarusiap suliarineqarneranut tikkinneqarsinnaanngortinneqarnerannut isumaginninneranut immikkut qujanaq.

ilisimatitsissutigineqanngitsoq, ilisimatitsissutigineqarpoq. Siuningaani pisimasuutitat taakku 6 atuareersimaqqullugit aamma nammineq suliffimminnit isigalugu pineqaatissiineq imaluunniit pillaatissiineq sorleq qanoq aalajangerneqarsimasariaqaraluarnersoq pillugu qanoq isumaqarnertik oqaatigeqqullugu, peqataasut piumaffigineqarput.

Oqallinnerit kingorna, eqqartuussutit tamarmik, pisimasuutitamut tunngaviusut, sumi eqqartuussutigineqarsimaneri pillugit peqataasut ilisimatinneqarput. Tamatuma peqatigisaanik, suliaq sorleq inatsisit atortinneqarfiannit allameersoq, aalajangiinerup tarrarsortinneqarnissaanut naleqquttutut isigineqartoq, aamma tassani inerniliussaq suunersoq pillugit peqataasut ilisimatinneqarput.

Pinerluttuliornernut eqqartuussutinullu innuttaasut isumaasa paasineqarnissaanut qanillattuinnissaq misissuinerup pingaarnertut siunertaraa. Suliaminnik ilinniarsimallutik eqqartuussisut, tassa najukkami eqqartuussisut aamma illoqarfinni eqqartuussisut kiisalu qallunaat eqqartuussisut inuinnaat peqataallutik, peqataatinneqarnerat, naleqqiussinissatut aamma pineqaatissiinerup pillaatissiinerullu aalajangiiffigineqarnissaanut ingerlatsinermut paasilertoruminaatsumut paasisimasanut ilanngussinissatut eqqarsaataapput.

Immikkoortoq 5.A.-mi Nuummi, Tasiilami aamma Qaqortumi oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunik innuttaasunik ataatsimiititsinerit saqqummiunneqarput. Ataatsimiinnerni taakkunani siullermik peqataasut kalaallisut imaluunniit qallunaatut oqaloqatigiinnissaq kissaatigineerat aperineqarput. Ataatsimiinnerni tamani inummik ikiuuttumik oqaatsinik marlunnik taakkuninnga oqaasilimmik peqataasoqarpoq, aamma apeqqutit tamarmik oqaatsit taakku marluk atorlugit nassaassaapput. Ataatsimut ilisarititsinerup kingorna Nuummi takkuttut oqaatsit toqqarneqartut malillugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqakkanut immikkoortiterneqarput. Tasiilami innuttaasut ataasiakkaarlutik imaluunniit marlukkaarlutik takkupput. Taamaammat oqaloqatigiinnerit ingerlaavartumik ingerlanneqarput, aamma Qaqortumi oqallinneq assigisaanik ingerlanneqarluni, tamatumalu peqatigisaanik aaqqiussuussineq angisooq peqataasunik 70-it missaaniittunik peqataasoqartoq Campus Kujallermi ingerlanneqarpoq, tassani atuartut aamma suleqatigiinnit arlalinnit sulisut nammineerlutik gruppinik pilersitsipput aamma oqallinnerit naammassillugit.

Ataani immikkoortoq 5.A.-mi ataatsimiinnernit assigiinngitsunit paasissutissat suliarineqarnerat erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

Immikkoortoq 5.B.-miit 5.D. ilanngullugu najukkami eqqartuussisut kiisalu Danmarkimi illoqarfimmi eqqartuussisut aamma eqqartuussisut inuinnaat peqatigalugit oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqakkat piviusungatitamik ataatsimiitinneqarnerannit inerniliussat suliarineqarput. Ataatsimiinnerni taakkunani peqataasut siuningaani pisimasuutitanik taakkuninnga 6-nnik nassinneqarput aamma ataatsimiinneq sioqqullugu suliap eqqartuussivimmi qanoq kinguneqarsimanissaanik qanoq ilimagisaqarnertik pillugu siullermik eqqoriarnertik nassiateqqullugu piumaffigineqarput.

Pisimasuutitat taakku, ilanngussamiittut, innuttaasunik oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqakkat ataatsimiitinneqarneranni ammasuni aamma eqqartuussisunik ataatsimiititsineri atorineqarput. Pisimasuutitani tamani pinerluttuliornernut, eqqartuussummut, pisimasuutitami

tunngavigineqartumut (ID) aamma eqqartuussutit inernerat pillugit nalunaarsuutit tabeli 1-imi takuneqarsinnaapput. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaannit pisimasuutitamut qallunaat pisimasuutitaat tarrarsorfigineqartussa q innersuussutigineqarpoq.¹² Eqqartuussutit tamarmik eqqartuussisuuneqarfimmeersuupput.

Kapitalip massuma naanerani nalunaarsuutit skimanngortitat arlallit nassaassaapput.

Tabeli 1. Eqqartuussutit, pisimasuutitani tunngavigineqartut aamma taakku tarrarsortinneqarnerat¹³

	Pisimasuutitaq 1	Pisimasuutitaq 2	Pisimasuutitaq 3	Pisimasuutitaq 4	Pisimasuutitaq 5
ID	K 236-21	K 260/22	K 056/21	K 033/21	K 253/23
Pisimasuutitaq Kalaallit Nunaanneersaq	Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq/ malunnaarsaarluni atoqateqarneq/, inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliisimaneq	Toqutseriarneq	Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq/ qitornassa/naartuneq/sivisuumik.	Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq/isatsineq	Hashimik 2 kg-mik 149 grammimillu anngiortumik eqqussineq.
Aalajangiineq	Qaammatini 6-ilinni inissiisarfimmiinnissaq	Ukiuni 4-ni inissiisarfimmiinnissaq	Ukiuni 6-nni inissiisarfimmiinnissaq	Ulluni 20-ini inissiisarfimmiinnissaq eqqartuussummik pineqaatissiinnikkallartoq – Ukioq 1 piffissaq misilinneqarfiusoq	Qaammatini 8-ni inissiisarfimmiinnissaq
Qallunnaat pisimasuutitaannut ID tarrarsuineq	U 2022.1830 Arnamik sinittumik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq	U.2024.4309 Toqutseriarneq, Savik takisuumik savissartalik, ajoqusernerit ilungersunartut	V.L. S – 0021 – 22 Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq/ qitornassa	TfK 2021.228 Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq/matulerisoq/siusinnerusukkut pillagaasimasoq/isatsineq	Ilisimasanik katersivik aamma politiit tusagassiutinut nalunaarutaat. Hashimik 2 kg-mik pigisaqarneq
Pisimasuutitami tarrarsortitami aalajangiineq	Ukiuni 1-mi qaammatinilu 6-ilinni parnaarusaaaneq	Ukiuni 6-ilinni parnaarusaaaneq	Ukiuni 7-ilinni parnaarusaaaneq	Ulluni 20-ini parnaarusaaaneq – Eqqartuussut pineqaatissiinnikkallartoq	Qaammatini 3-ni parnaarusaaaneq

¹² Pisimasuutitaq 6, qallunaat eqqartuussisuuneqarfianeerpoq, aamma Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit aalajangiinermik, taassuma tarrarsorfissaatut siunertarineqartumik, nassaartoqanngilaq.

¹³ Eqqartuussutit aamma taakku qulaani kapitali 4-mi ilaapput

5.A Innuttaasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerat

Soorlu kapitali 3-mi allaaserineqartoq, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnissaasa ingerlanneqarnissaat siunertaralugu, tamanut qaaqqusilluni innuttaasut ataatsimiitinneqarnerannut takkuttut ikittuinnaasimapput. 2024-imi ukiakkut Nuummi ataatsimiisitsinerit 2 ingerlanneqarpoq, taakkulu bussit unittarfiini aamma Facebookimi ussasaarutigineqarput, tamatuma saniatigut Tasiilami katersortarfimmi nalunaaquttap akunnerini 2 x 6-ini "illu ammasoq" ingerlanneqartoq, aamma taamatut Qaqortumi. Illoqarfinni kingullerni marlunni taaneqartuni, allagarsiivinni qitiusuni qaaqqusissutit nivinngarneqarput, aamma kommunimi sulisut ataatsimiinnerit sioqqullugit paasissutissiinermik ilanngussipput, soorlu aamma uagut nammineq Tasiilami atuarfik ornissimagipput aamma sulisut ataatsimiisinneqarneranni oqaaseqarnissamut periarfissinneqarsimasugut, tassanilu suliniut saqqummiussinnaasimavarput. Nuup avataani taamaallaat annikitsuarakasimmik annertussusilimmik gruppit oqallitinneqarnerat piviusumik pineqarpoq, tassami innuttaasut amerlanertigut kisimiillutik imaluunniit inuk alla ilagalugu takkuttarsimapput.

Ataatsimiinnernit taakkuninnga kinaassutsimik isertuussinissap attanneqarnissaa eqqarsaatigalugu ataatsimoortumik nalunaarusiortoqarpoq. Inuit katillugit 25 ataatsimiinnernut taakkununga takkupput. Taakku arnanut 12-nnut aamma angutitut 13-inut agguarsimapput. Peqataasut 16-it nerrivimmii kalaallisut oqaluffiusumiinnissartik soqutigineruaat aamma apersuinerimi immersugassaq aamma pisimasuutitat kalaallisoortut tiguaat. 8 nerrivimmi qallunaatut oqaluffiusumiinneq soqutigineruaat, aamma peqataasumut ataatsimut suut oqaatsit atorineqarnerani apeqqutaanngillat. Pisuni tamani, kalaallisut oqaatsit soqutigineqarneruffianni, peqataasut oqallinnerup ingerlanerani aggerput aamma pisimasuutitat qallunaatoortaanik piumallutik.

Peqataasut ukioqatitaaat tamaasa iluanniipput, imalu immikkoortiterlutik: peqataasut 4 20-it inorlugit ukioqarput, peqataasut 4 20-it 29-illu akornanni ukioqarlutik, peqataasut 8 30-it 49-llu akornanni ukioqarput, aamma naggataasumik peqataasut 9 50-inik imaluunniit sinnerlugit ukioqarlutik. Gruppemi peqataasut ilinniartuusut, peqataasut tamarmik katikkaanni affaasa missaaniipput, tassa inuit 12-gamik. Tamatuma saniatigut inuit 6 namminersortuupput imaluunniit suliffeqarfimmi namminersortumi sulillutik, 4 pisortani atorfeqarput, aamma naggataagut soraarnerussutisiallit 3 peqataapput.

Piviusuutitat oqallisiginissaat angugamikku, pisuni arlalinni inunnit arlalinnit ataatsimoortumik oqaaseqaatsit ataatsit tunniunneqarnissaat peqataasut toqqarpaat. Kikkut tamarmik allattuinnngillat, ilaat nammineq aalajangiinissamut siunnersuummik taasaqaratik isuliutigisaminnik allapput, soorlu aamma peqataasut ataasiakkaat tunniussinissartik kissaatigisimanngikkaat. Tamanna pissutigalugu peqataasut ilanngussaasa amerlassusaannut tunngasumik kisitsisoqanngilaq.

Tassunga taarsiullugu innuttaasut pisimasuutitani tamani pineqaatissiissut pillugu ilimagisaasa aamma pineqaatissiissut namminneq naleqquttutut isigisaasa atitussusiat assiliartalersorniarlugu, ataani nalunaarsuut ataatsimoortoq nassaassaavoq.

Pineqaatissiissutitut ilimagisat inerniliussap qanoq ittussaasariaqaraluarnera pillugu isummamut

assigiinnera – imaluunniit appasinnera (qajassuussinerunera), malunnartumik ilisarnaquteqarpoq. Ilimaginninnerup aamma nammineq isumap, eqqartuussummit piviusumit appasinnerusarnera taamaattoq pisarpoq.

Pisuni qaqutigoortuni, eqqartuussummut ilimagisaq, eqqartuussutip piviusup inerneranit sukannernerusumik eqqoriaanerit saqqummertarput.

Eqqoriaanerni appasinnerpaap qaffasinnerpaallu annertussusaa malunnartumik angisoorujussuuvoq. Eqqartuussummut ilimagisaq pillugu apeqqummi aamma eqqartuussummut nammineq qanoq isumaqarneq pillugu apeqqummi tamanna atuuppoq. Assersuutigalugu pisimasuutitami 3-mi (qitornassamik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq), tassani eqqartuussut ilimagisaq appasinnerpaaq ukioq 1 qaammatillu 8-suulluni, aamma ilimagisaq qaffasinnerpaaq inissiisarfimmi ukiut 7 tikillugit inissinneqarnissaq siunnersuutigineqarluni. Assigisaannik eqqartuussutip qanoq ittariaqarnera pillugu isummat, akuttussutsimi ukiuni 4-niit 5 ilanngullugu aamma ukiuni 10-ini inissisimapput.

Pisimasuutitaaq 4-imi (nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq) oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqakkat aalajangiinnermut piviusumut eqqueqqissaangajaavipput. Suliap eqqartuussivimmi inerneqarneranut aamma eqqartuussutip qanoq inerneqarnissaanut nammineq isummamut tamanna atuuppoq.

Tabeli 2. Nuummi, Nujussuarmi, Tasiilami aamma Qaqortumi oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqarnerat

Pisimasuutitaq	Pineqaatissiissut suna ilimagineqarsimava	Pineqaatissiissut suna eqqortuusorineqarpa
Pisimasuutitaq 1	Inissiisarfimmi qaammatini 6-ilinni inissiisoqarnissaanik peqataasut arlallit ilimagisaqarput. Ikittunnguit eqqartuussutip eqqartuussutitut pineqaatissiinnngikkallartuunissaa ilimagaat aamma qaammatinik 6-ilinnik imaluunniit 9-nik sivistiginissaa ilimagalugu. Eqqartuussut inissiisarfimmi qaammatini 3-ni inissinneqaataassasoq ataatsip eqqoriarpaa, aamma ataatsimi qaammat 1 eqqoriarlugu.	Taakku, inissiisarfimmi qaammatini 6-nni inissinneqarnissamik eqqartuussisoqarnissaanik ilimagisaqartut, eqqartuussutip eqqortup inissiisarfimmi ukiumi 1-mi inissiisoqarnissaanik aalajangiinnerat ataqtigiissagaangajappoq. Ukiunik 1-imik affarmillu, ukiunik 2-nnik aamma ukiunik 5-manik inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa sulii allatut siunnersuutigineqarpoq. Peqataasup ataatsip inissiisarfimmut inissiinnermut ilassutitut akerleriinnik isumaqtigiissitsiniartarneq siunnersuutigaa aamma ataatsip uppersaasat inissisimanerat innersuussutigalugu pinngitsuutinneqarnissaq siunnersuutigaa.
Pisimasuutitaq 2	Pineqaatissiissutip sorliup aalajangerneqarsimaneranut ilimasunneq, piomasaaqatitaqanngitsumik inissiisarfimmut inissiinnermik tunngassuteqarpoq. Sivistussuseq qaammatit 6 aamma ukiut 4 akornanni assigiiannngilaq. Amerlanerit ukiuni 2-nni imaluunniit ukiut marluk ataallugit inissiipput.	Piomasaaqatitaqanngitsumik inissiinnerup sivistussusaa pillugu isummat ukiup 1-p aamma ukiut 5 akornanni assigiinnngiaarput.
Pisimasuutitaq 3	Uani ilimagisat ukiumit 1-mit aamma qaammatinit 8-neerput, killiffik ukiunik 3-nik aamma 4-nik sivistigisoq aqqutigalugu, tassalu ukiut 6 (ataaseq allappoq immaqa ukiut 7) piomasaaqatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissiineq ilaasa uniffigaat. Ataatsip	Uani eqqartuussutip ilimagisaqartup namminerlu isummap akornanni erseqqissumik ataqtigiissoqarpoq. Eqqartuussummut ilimagisamut appasinnerpaatut eqqoriaaneq ukiuni 4-ni 5-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik siunnersuummik malitseqartinneqarpoq. Amerlanerit ukiuni 6-nni

	piumasaqaatitaqanngitsumik Danmarkimi tarnikkut nappatilinnut inissiisarfimmi inissiinissaq ilimagaa.	inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa siunnersuuteqarput, aataaseq ukiunik 8-inik siunnersuuteqarpoq, ataaseq ukiunik 10-nik siunnersuuteqarpoq aamma 2 tigummigallagaanissamik siunnersuuteqarlutik. Taartisitinneqarnissaq aamma qanilleqqusinnginneq periarfissaatinneqarput.
Pisimasuutitaq 4	Akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa ilaasa ilimagivaat, allat (amerlanerpaat) ulluni 20-ini imaluunniit 30-ini eqqartuussummik pineqaatissiinnikkallartumik eqqartuussut aalajangerneqassasoq ilimagisimavaat. Ataatsip qaammatini 6-nni eqqartuussummik pineqaatissiinnikkallartumik eqqartuussisoqarnissaa ilimagaa.	Ataatsip akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa siunnersuutigaa. Amerlanerit ulluni 20-ini imaluunniit 30-imi eqqartuussummik pineqaatissiinnikkallartumik eqqartuussut aalajangerneqassasoq siunnersuutigaa. Ataatsip inuiaqatigiinni sulisitaanermik aamma akerleriinnik isumaqatigiissitsiniaanermik ilallugit akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa siunnersuutigaa. Ataatsip qaammatini 9-ni eqqartuussummik pineqaatissiinnikkallartumik eqqartuussisoqarnissaa siunnersuutigaa.
Pisimasuutitaq 5	Ilimagisat siamasissorujussuupput akuttussutsini piumasaqaatitaqanngitsumik qaammatinik pingasunit aamma ukiuni 2-nni. Marlunnit amerlanerulaartut qaammatini 6 aamma 8 inissisimapput.	Uani qaatit 8 eqqoriarneqarput. Amerlanerit piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 2½-nni imaluunniit pingasuni inissinneqarnissaq naammattutut isigaat. Ataatsip ukiuni 5-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissaq siunnersuutigaa. Pisumi ataatsimi ukiumi 1½-imi eqqartuussisoqarnissaa aamma inuiaqatigiinni sulisitaanissaq siunnersuutigineqarpoq, tamannalu pineqartup eqqartuussummut ilimagisamit appasinneruvoq.
Pisimasuutitaq 6	Uani piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissinneqarnissaq tamarmik ilimagisimavaat. Sivissussuseq akuttussutsimi ukiunit 4-nit ukiunut 6-nnut inissisimavoq.	Namminneq ilimagisamik isummamik assigigaat, ilaat isumaqarput, ilaat ukiumik 1-mik namminneq isummaminnut ilasisarput, massa marluk ukiunut 8-nut imaluunniit 10-nut killiliisut.

Inuit 70-it missaat, Campus Kujallermi peqataasut, atuartuupput imaluunniit campus-imi sulisuullutik. Malunnaatilmik inuit inuusunnerit pineqarput, tassami inuit 21-it taamaallaat 30-ileeqqammermata. Ilinniartuullutik, inunnit 70-init 60-it ilisimatitsissutigaat. Gruppini arlalinni peqataasut tamarmik ilinniartuunerat, tamatuma kinguneraa.

Campus-ip kantiinaani oqallinnerit inuummaarissumik ingerlanneqarpoq. Peqataasut amerlasuut siuningaani ilisimasaqannginnerat aamma siusinnerusukkut piviusumik pineqaatissiisarneq pillugu apeqqummik isumaliutiginninnissaminut pissutissaqarsimannginnerat erseqqippoq. Akissuteqaatit tunniunneqartut amerlassut ima akissuteqaateqarfigineqarput “pineqaatissiisoqassaaq”. Aamma pisut ilaanni peqataasut pisuni taamaattuni qanoq pineqaatissiisoqartarnera nalullugu, oqariartuutigalugu allassimavaat.

Peqataasut amerlanertigut isummaminnik avitseqatigiittartut, aammattaaq amerlanertigut ilaasortamik ataatsimik allattuisussamik qinersisartut aamma nalinginnaasumik isumaqatigiilersartut, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunik tamanik alapernaarsuinernit maluginiarneqarpoq. Pisut ilaanni gruppimi ilaasortaq ataaseq immikkut ittumik ilisimasalittut inissippoq, aamma pineqartoq tassaalerpoq tusarnaarniarneqartoq.

Gruppit allat ilaannut naleqqiullugu Campus Kujallermi eqqartuussutitut ilimagisat eqqoriaanerillu akornanni annertunerusumik siamasittoqarpoq. Eqqartuussutit siamasissorujussuarnik

eqqoriaanerit aamma amerlanerit takkupput, aammalu inatsisiliornerup iluanit periarfissaasunit sivilisunerusunik. Peqataasut amerlanerunerannut tamanna soorunami atassuteqarsinnaavoq, taassami akissutit amerlanerupput aamma taamaammat siaruaannerup annertunerunissaa periarfissaalluni. Pissutsit allat, siaruaannermut sunniisinnaasut aamma pineqaatissiissutitnik qajassuussisorujussuarnik imaluunniit sukangasorujussuarnik siunnersuuteqarnerit saqqummernerannut sunniuteqarsinnaasut, tassaapput peqataasut amerlassusaanni amerlasoorujussuit inuusuttuunerat. Uani pissuseq, inuit amerlasuut sumiiffimmi ataatsimi, arlallit imminnut qaangerniunermut misiliinerannik misigisimasaqalernerannut ilapittuutaasinnaanera, aamma pingaaruteqarsinnaavoq.

Tabeli 3. Campus Kujallermi oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerat

Pisimasuutitaq	Pineqaatissiissut suna ilimagineqarsimava	Pineqaatissiissut suna eqqortuursorineqarpa
Pisimasuutitaq 1	Suliami eqqartuussisoqarsinnaanngitsoq isumaqarlutik, akissutit ilaanni ikigisassaarpianngitsuni takuneqarsinnaavoq. Oqallisigingaatsiarsimalluni ilaasa ilisimatitsissutigaa. Pineqaatissiisoqarnissaanik ilimagisaqartut akornanni, qaammatini 2-ni 3-ni aamma qaammatit 8 tikillugit (amerlanerpaat) inissiisarfimmi inissiisoqarnissaanik ilimagisaqarneq taaneqarpoq.	Pineqaatissiisnaq pillugu isummat aamma siamasippat, kisianni ukiuni 2-ni 3-ni inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa pingaarnertutitavoq. Kisianni aamma ukiuni 5-ni, 10-ni aamma 20-ni inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa pillugu ersersitsinerit takkupput. Arlallit pineqaatissiisoqassasoq taamaallaat allappaat.
Pisimasuutitaq 2	Pineqaatissiineq qaammatini 6-ni aamma ukiunit 2-ni inissiisarfimmi inissiisnaq amerlasuut ilimagisimavaat, allat ukiunit 3-nut killiliippat. Ataatsip qaammat 1 eqqoriarpaa ataasiakkaallu inissiisarfimmi qaammatini 5-ni imaluunniit 6-ni inissinnerqarnissaq ilimagalugu.	Pineqaatissiineq nammeneq ilimagisamit sukannernerusariaqaraluartoq, nalinginnaanerpaavoq. Taamaalilluni pineqaatissiinerup ukiumi 1-mi 2-ni ukiut 3 tikillugit inissiisarfimmi inissiinerusariaqaraluartut arlallit isumaqarput. Ukiuni 10-ni imaluunniit ukiut 15-it tikillugit inissiisarfimmi inissiisoqartariaqaraluartoq arlallit isumaqarput.
Pisimasuutitaq 3 ¹⁴	Suliap inernilerneqarnera pillugu appasinnerpaamik ilimagisaq tassaatinneqarpoq qaammatini 6-ni inissiisarfimmi inissinnerqarnissaq. Pisuni arlalinni ilimagisaq ukiuni 2-ni 4-ni imaluunniit ukiut 5 tikillugit inissiisarfimmi inissinnerqarnissaq ilimagineqarpoq. Ataasiakkaat eqqartuussutit ukiuni 12-niit 15-iniut inerneqarnissaanik ilimaginnillutik oqaatigaat. Naggataagut nammeneerluni arlaannut oqarsimannginnini pissutigalugu eqqunngitsuliorfigineqartup nammeneq akisussaasuunera pillugu isuma saqqummiunneqarpoq.	Ukiuni 10-ni, 15-ni imaluunniit 20-ni, 30-ni imaluunniit 40-ni inissiisarfimmi inissinnerqarnissamik eqqartuussisoqartariaqaraluartoq, arlallit isumaqarput. Arlallit inuuneq naallugu pineqaatissiisoqarnissaa siunnersuutigaat, ataatsip massa inuuneq naallugu pineqaatissinnerqarnissaq aamma toqumik pillagaanissaq siunnersuutigigaa. Alaar ukiuni 4-ni 6-ni imaluunniit ukiuni 8-ni inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa siunnersuutigivaat. Tarnikkut misissorneqarnissaq aamma periarfissaatinneqarpoq.

¹⁴ Peqataasut amerlasuut ukiukissutaat pissutigalugit, pisimasuutitaq una qaangiinnarneqassasoq innersuussutigisimavarput. Akissuteqaatit inersimasuneersuugunarput, kisianni gruppe ataatsimoortumik akissuteqaammik tunniussisimatillugu, gruppit minnerunissaat ilimarnarpoq.

Pisimasuutitaq 4	Suliaq mianeqqussuteqarnermik, akiliisitsissummik akiliisitsinermik aamma/imaluunniit eqqartuussutip pineqaatissinngikkallartup eqqartuussutigineqarneranik inernilerneqassasoq, amerlanerit ilimagisimavaat.	Inuit taakku mianeqqussuteqarnermik, akiliisitsissummik akiliisitsinermik aamma/imaluunniit eqqartuussutip pineqaatissinngikkallartup eqqartuussutigineqarneranik suliaq inernilerneqassasoq ilimaginnissimasut, taamatut inerniliineq eqqortuusoq amerlanertigut isumaqarput. Qaammatini arlalinni inissiisarfimmi inissiisoqassasoq aamma kamattarnerup isumagineqarnissaanut programminik aallartitsisoqassasoq, ataasiakkaat isumaqarput.
Pisimasuutitaq 5	Eqqartuussut "nakkutigineqarnermik aamma akiliisitsissummik akiliisinneqarnermik" inerneqassasoq ataaseq ilimaginnippoq, alla mianersoqqusisoqarnissaanik arsaarinnittoqarnissaanillu ilimaginnilluni. Akiliisitsissummik (annertuumik) aamma ukiup affaaniit – ukiunut 5-nut inissiisarfimmi inissiisoqarnissaanik eqqartuussut imaqartoq arlallit isumaqarput. Ukiut 7, 10 aamma 15 aamma taaneqarput.	Ataatsip, eqqartuussutip ukiumi 1-mi 2-nni inissiisarfimmi inissiinissamik eqqoriaasup, nammineeeluni ½ mio. tikillugit akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa siunnersuutigaa. Inissiisarfimmi inissinneqarneq peqatigalugu akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa amerlanerit isumaqarput. Ataatsip mianersoqqussuteqartoqarnissaa aamma arsaarinnittoqarnissaa aalajangiusimavaa. Uani aamma isummat inissiisarfimmilu inissiinissap sivilissusissaa ukiut 1-p, 2, 4 imaluunniit 5 akornanni sivilissuseqassasoq pillugu isummat immikkoortiterneqarput aamma kinnerit ukiut 8, 10 amerlanerilluunniit innersuussutigivaat.
Pisimasuutitaq 6	Ataatsip eqqartuussutip mianersoqqussummik inernilerneqarnissaa ilimagaa. Eqqartuussutit ilimagineqartut ukiumi 1-mi inissiisarfimmi inissinneqarnissamit aallartipput aamma ukiut 8 aamma 10 imaluunniit inuuneq naallugu tikillugit qummut ingerlallutik.	Taanna, mianersoqqussuteqartoqarnissaanik ilimaginnittoq, aamma isumaqarpoq tamanna eqqortuusoq. Inissiisarfimmi inissiinerup sivilissusaa isummat ukiuni 3-nit 4-nit aallartipput aamma inuuneq naallugu uniffigalugu. Eqqartuussut ukiuni 5-ni, 8-ni imaluunniit 10-ni inissiisarfimmi inissiinermik inerneqartariaqartut amerlanerpaartaat isumaqarput. Eqqartuussut suli sivilisunerusariaqarluartoq arlallit isumaqarput.

5.B Najukkami eqqartuussisut (Kalaallit Nunaanni)

Piffissanik periarfissaanillu arlalinnik periarfissalerlugit, najukkami eqqartuussisut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnissaanut qaaqquneqarsimapput. Kisianni katersuutitsinissaq ajornakusoortoq takuneqarsinnaalerpoq. Internetimut attaveqarneq atorlugu najukkami eqqartuussisut pingasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ulloq 10. januar 2025 ataatsimiisinneqarnissaanut katersorneri iluatsippoq. Ataatsimiinneq sioqqullugu taakku eqqartuussummik ilimagisaminnik eqqoriaanertik nassiutissallugu piffissaqarsimanngimmata, ataatsimiinnermi tamaat eqqartorneqarpoq.

Pisimasuutitaq 1 pillugu uppenarsaat pillugu apeqqut najukkami eqqartuussisut oqaluuseraat. Pisuuneq pillugu naleqquttumik qularneq tamarmi pisimasuutitami paasisutissanit uppenarunnaarsinneqanngitsoq, taakku isumaqarput. Kisianni malunnaarsaarluni pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut eqqartuussisoqarsimasoq ilisimatinneqaramik, pisoq taanna kisimiilluni qaammatit 4 missaannik inissiisarfimmi inissiissutigineqarnissaa pineqassasoq, isumaqatigiissutigaat. Killiffik taanna aamma politimesterip ullormut naalakkiussaani taaneqarpoq, taannalu eqqartuussivimmi unnerluussisussaataasunut malittarisassatut ippoq. 2023-imi inatsisip

allanngortinneqarnerata kingorna, tassani § 77-imi akuersissuteqaqqaarnissamik piumasaqaat eqqunneqarluni, aamma pineqaatissiinermut killiliussaq tamatuma peqatigisaanik qaffanneqarluni, kiffaanngissusiagaaneq eqqartuussutigineqartoq sivilisunerusimassagaluartoq, najukkami eqqartuussisut aamma isumaqatigiissutigaa. Ullumikkut suliap assingani killiffik ukiup 1-p missaanik sivilisunerusimasinnaasoq, najukkami eqqartuussisumit ataatsimit missiliorneqarpoq.

Pisimasuutitaq 2 pillugu ukiuni 4-ni imaluunniit 6-ilinni inissiisarfimmi inissiinermik eqqartuussisoqassasoq najukkami eqqartuussisut ilimagisimavaat, aamma taama tulleriillutik, ukiut 4 aamma 6 isumaqatigalugit najukkami eqqartuussisut marluk, namminneq eqqartuussutip inerneqarnissaatut isumaqarfigalugu, nalunaarutigaa. Eqqartuussisut pingajuata eqqartuussutip ukiuni 4-ni inissiisarfimmi inissiinermik kinguneqarnissaa ilimagaa, kisianni taassuma ukiumik 1-mik 2-nnik sivilisunerusariaqaraluarnera nammineq isumaqarluni.

Pisimasuutitaq 3 pillugu, ukiuni 4-ni, 5-ni aamma 8-ni inissiisarfimmi inissiinermik eqqartuussisoqassasoq najukkami eqqartuussisut ilimagisimavaat. Najukkami eqqartuussisup, ukiuni 5-ni inissiisoqarnissaanik ilimagisaqartup, piffissami matumani pineqaatissiissutit pinerluttuliornernut taamatut suussusilinnut sukannernerulersinneqarnissaat oqaluuserineqartorujussuusoq, taassuma sukkasuumik ilannguppaa. Ukiut 5 – 7 naleqquttuunerussasut pineqartoq nammineq isumaqarpoq. Ukiuni 4-ni inissiisarfimmi inissiisoqarnissaanik eqqartuussinerup inerneqarnissaanik najukkami eqqartuussisup ilimagisaqartup, minnerpaamik 200.000 kr.-inik narrujuummisitaanermut taartisiaqartitsisoqartariaqaraluarnera, tamatuma peqatigisaanik tikkuarpaa.

Pisumi tassani eqqartuussisup taassuma aamma ukiut 4 naleqquttutut isigai. Eqqartuussisoq ukiunik 8-nik ilimagisaqartoq, 2023-imi allanngortitsinerup kingorna inatsimmik aallaaveqarsimavoq, tassanilu pineqaatissiinerit sukannernerulersinneqarnissaat aalajangersarneqarput. Meeqqap ataataassinut tunaartatuaqarnera tatiginninneralu sukannernerulersitsisutut eqqartuussisut tamarmik erseqqissarpaat. Uppernarsaatinik erseqqinnerusunik pisariaqartitsisoqarnera isumaqatigiillutik aamma erseqqissarpaat, matumani ataataassaasup ataataassusaa ilanngullugu. Pivusoq, eqqunngitsuliorfigineqartup inersimasunngornerata kingorna ukiut arlallit qaangiutereermata, pisimasut nalunaarutigineqarnerat naggataagut tikkuarneqarpoq.

Pisimasuutitaq 4 pillugu ulluni 30-ini piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa najukkami eqqartuussisup ataatsip ilimagaa, kisianni meeqqamut akiniunneq pineqarmat sukannernerulersitsissutaasoq, pineqartoq nammineq isumaqarpoq, aamma taamaammat piumasaqaatitaqanngitsumik ulluni 60-ini inissiisarfimmi inissiinissaq eqqartuussutigiumallugu. Taama tulleriillutik, ulluni 30-ini aamma qaammatini 4-ni eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuussinissaq najukkami eqqartuussisut marluk ilimagaa. Eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik ulluni 30-ini inissiinissami, meeqqap pineqarnera pissutigalugu ukiuni 3-ni piffissaq misilinneqarfiusoq siunnersuutigineqarpoq. Piffissaq misilinneqarfiusoq nalinginnaasumik ukiumik 1-mik sivilisussuseqartaraluarpoq, eqqartuussisullu, eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik qaammatini 4-ni eqqartuussisoqarnissaanik ilimagisaqartup (aamma siunnersuutigisaqartup), tamanna aamma siunnersuutigaa.

Pisimasuutitaq 5 pillugu, Kalaallit Nunaannut hashimik anngiortumik eqqussinermik

tunngassuteqartoq, taama tulleriillutik, ukiuni 2-nni qaammatinilu 6-nni, ukiuni 2-nni kiisalu qaammatini 10-ni piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissiinissaq najukkami eqqartuussisut ilimagaat. Najukkami eqqartuussisoq, qaammatini 10-ni inissiisarfimmi inissiinissamik eqqartuussinissamik ilimagisaqartoq, politiimisterip ullormut naalakkiussanut innersuussuteqarpoq, massa taakku allat marluk sulisaatsimik ilisimasaqarnerminnut innersuussisut. Najukkami eqqartuussisoq ataaseq nammineerluni ukiuni 2-nni qaammatinilu 6-nni eqqartuussisimavoq, massa taakku allat marluk ukiumik 1-mik qaammatinilu 6-nnik eqqartuussiumasut. Akiliisitsissummik akiliisitsisoqassasoq aamma Haship annertuussusaa pineqartoq arsaarinnissutigineqassasoq, tamarmik isumaqatigiissutigaa.

Iluanaaruterujussuaq ilimagineqartoq pissutaasoq sukannernerulersitsisoq, malugitinneqarpoq. Najukkami eqqartuussisup politimesterip ullormut naalakkiussaanut innersuussisup, 2-3 kg pineqartillugu unnerluussisut piumasaqaataat qaammatini 8-niit 12 ilanngullugit inissiisarfimmi inissinneqarnermik kinguneqartariaqaraluarnerat, ilisimatitsissutigaa. Ikiaroorartup annertusiartortumik ajornartorsiutaanera, najukkami eqqartuussisut arlallit erseqqissarpaat.

Pisimasuutitaq 6-imi mianersuaatsuliorluni biilerneq aamma mianersuaalliorluni toqutsineq il.il. pineqarput. Ukiuni 6-nni inissiisoqarnissaanik eqqartuussisoqarnissaa najukkami eqqartuussisup ataatsip ilimagaa, tamannalu aamma naleqquttutut isigineqarpoq. Mianersuaalliorluni toqutsinerit piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissiinissamut eqqartuussinissamut pissutissaqartitsinerpaajussasut. Tamanna immuni ukiunik 4-nik kinguneqartussaassaaq, aamma pissutsinut allanut ukiup ataatsip missaa ilanngunneqartussaassaaq. Pineqartoq ukiuni 5-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuussisoqarnissaanik tassa ilimagisaqarpoq, tamannalu naleqquttutut isigineqarpoq. Najukkami eqqartuussisut pingajuata aamma mianersuaalliorluni toqutsineq ataasiartumik unioqqutitsinertut ilungersunaarnerpaatut tikkuarpaa, kisianni piumasaqaatitaqanngitsumik inissiisarfimmi inissiinissamut piffissap sivilissusissaata inissinneqarnissaa kissaatiginagu. Angallanneq pillugu suliani aamma qamummik ingerlatsisinnaatitaanerup arsaarinnissutigineqarnerani inatsimmik unioqqutitsisumut, pineqaatissiinerit appartinnagit pineqaatissiinissamut pineqaatissiinerit allat toqqaanneq ilanngullugit eqqartuussutigineqartarnerat¹⁵ pineqartup maluginiaquaa, tamannalu tamarmik akuersaarpaat.

Ataatsimiinnerup nalaani piffissani assigiinngitsuni sammisat, suliaminni pingaaruteqartutut isigisatik, najukkami eqqartuussisut saqqummiuppaat. Ingammik eqqartuussiviit arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera imaalillugu oqaluuserineqarpoq, naak najukkami eqqartuussisoq ulluinnarni sulinermini ilaatigut politimesterip ullornut naalakkiussaani ilisimatitsissutinik aallertaraluartoq (tamanna naapertorlugu unnerluussisup pineqaatissinneqarnissamik piumasaqaamminut aalajangersimasaa), taava eqqartuussivik unnerluussisup piumasaqaataanut pituttorsimanngilaq. Tamanna pissutissaqartikkaangamikku,

¹⁵ Inatsimmik unioqqutitsisumut, pineqaatissiinerit appartinnagit, pineqaatissiinerit allat toqqaanneq ilanngullugit pineqaatissiinerim eqqartuussutigineqartarnerat: akiliisitsissutit tamarmik, ataatsimut isigalugit skala malillugu eqqartuussutigineqartut, ataatsimut katinneqassapput. Tunngavik alla tassaavoq iliuutsit pineqaatissiissutaasussat arlallit ataatsikkut eqqartuussutigineqarneranni pineqaatissiissutit ataatsimut katinneqannginneri, kisianni tassunga taarsiullugu pineqaatissiissut ataaseq eqqartuussutigineqarluni, tassani akilissitsissut inatsimmik unioqqutitsinernut allanut atatillugu aamma akiliisitsissutit annertussusaanut skala annikinnerusumik aalajangersagaasoq atorlugu, ataatsimut missiliuineq malillugu aalajangerneqartarluni. Ilaatigut "akilillerut"-itut taaneqartarpoq.

eqqartuussummik, ilimagisat avataaniittumik najukkani eqqartuussiviit eqqartuussisariaqaraluarput, aamma aalajangiinerup eqqartuussisuuneqarfimmi misilinneqarnissaa piareersimaffigisariaqaraluarlugu.

Sammisag alla, najukkami eqqartuussivimmi eqqartuussisut arlaleriarlutik uterfigisaat tassaavoq, unnerluussisussaataasuni aamma eqqartuussivinni suliat suliarineqartarnerisa sivissussaat. Suliat suliarineqartarnerisa sivissussaat, unnerluunneqartumi pissutsinik pisuussuteqanngitsut sivisoorujussuusut, pineqaatissiinerup apparneqarneranik kinguneqartarput, taamaattoqarneratalu inatsisitigut assigiimmik pineqarnissamik tunngaviup attanneqarnissaanut aamma ajornartorsiortitsilersarpoq.

5.C Illoqarfinni eqqartuussisut (Danmarkimi)

Ulloq 9. oktober 2024 qallunaat illoqarfinni eqqartuussisui tallimat, illoqarfinni eqqartuussivinnit pingasuneersut, peqataatillugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqarput. Najukkani eqqartuussisut assigalugit, illoqarfinni eqqartuussisut siuningaani pisimasuutitat taakku arfinillit tigusimavat, aamma, eqqartuussisoq ataaseq, isummaminik nalunaaruteqarnissamik kissaatigisaqanngitsaq, minillugu, taakku aalajangiinnermut siuningaani "eqqoriaanertik" nassiussimavaat. Oqallinnerit kingorna, eqqartuussut, pisimasuutitap tunngavia, sumi eqqartuussutaasimanersaq, aamma qanoq inernilernerqarsimanersaq pillugit ilisimatinneqarput.

Ataatsimiinnerup nalaani oqallinnerit kingorna taasinertut ilusilimmik eqqartuussisut suliaqarput, taamaalilluni eqqartuussutit ilaat isumaqatigiissumik nalunaarutigineqarlutik allat suliami eqqartuussisut akornanni suliap nalerneqarnerani assigiinngitsaqartutut nalunaarutigineqarlutik.

Qallunaat illoqarfimmi eqqartuussisuisa ilaat siusinnerusukkut ikiuiartorlutik Kalaallit Nunaanniissimapput, tamannalu ilaatigut oqallinnernut sunniuteqarpoq. Pisut ilaanni eqqartuussisoq ataaseq inerniliussanik marlunnik eqqoriaavoq, ataaseq Kalaallit Nunaannut aamma ataaseq Danmarkimut. Pisimasuutitani aalajangiinnerit Kalaallit Nunaannit tunngaveqarsimasinnaanerit, eqqartuussisut nalinginnaasumik maluginiarpaat. Nalunaarusiami uani, Danmarkimut tunngassuteqartut ukkatarineqarput.

Paasissutissanik amerlanerusunik ingerlaavartumik pisariaqartitsillutik eqqartuussisut oqaatigisarpaat. Piviusuutitat aqqutigalugit pisaminnit paasissutissanik amerlanerusunik pisariaqartitsillutik erseqqissumik oqaatigaat.

Pisimasuutitaq 1 pillugu eqqartuussisuni nalornisoqanngilaq. Eqqartuussivimmi uppersaasussaannerup kivinnekarsimanagera piumasaqaatigalugu, Danmarkimi piumasaqaatitaqanngitsumik ukiumi 1-mi qaammatinilu 2-ni parnaarussivimmi parnaarussinissamik pisoq kinguneqassaaq. Inerniliussamut tassunga akerliusoqarani akuersaartoqarpoq. Eqqartuussisup ataaseq ataatsimiinneq sioqqullugu nassiunneqarsimasuni tassannga appasinnerusumik inissiisimavoq, aamma ataatsimiinnerup nalaani suliani taamatut suussusilinni killiffik nalinginnaasumik qaffasissorujussuanngornikkuusoq, allap oqaatigaa. Kisianni

immaqa uani, pisimasuutitami allaaserineqartumiunngitsoq.

Pisimasuutitaaq 2 pillugu qallunaat eqqartuussivianni eqqartuussutip piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 6-nni parnaarussivimmi parnaarussinissaq eqqartuussisut eqqoriarpaat. Taamaattoq eqqartuussisoq ataaseq, eqqartuussut sivikinnerusariaqaraluartoq isumaqarpoq, ukioq 1 ataatsimiinneq sioqqullugu taaneqarpoq. Piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 6-nni parnaarussivimmi parnaarussisoqartariaqaraluartoq, oqallinnerup kingorna isumaqatigiissutigivaat. Danmarkimi eqqartuussisarnermi sulisaatsimi eqqartuussutigineqartartut sivitsoriartornerat tikkuarneqarpoq. Suna piaarissutaasimanersoq pillugu eqqartuussisoq ataaseq apeqqummik saqqummiivoq. Taamaattoq toqutseriarneq eqqartuussissutaasimasoq ilisimatitsissutigineqarsimavoq.

Pisimasuutitaaq 3 pillugu qallunaat eqqartuussivianni inerniliussat ilimagineqartut assigiinngitsut eqqartuussisunit eqqoriarneqarput. Eqqoriaaneq appasinnerpaaq tassaasimavoq piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 3-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaq, massa eqqoriaaneq qaffasinnerpaaq ukiuni 8-ni piumasaqaatitaqanngitsumik parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaq eqqoriarneqartoq. Suliami tassani annertunerusumik ilisimasaqarnissamik pisariaqartitsineq erseqqissorujussuarmik oqaatigineqarpoq. Oqallinnerup kingorna eqqartuussisut marluk ukiuni 8-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaq "taasissutigaa", eqqartuussisut marluk ukiut 6 taasissutigalugit aamma eqqartuussisoq ataaseq piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 3-ni parnaarussivimmi parnaarussaanaissaq taasissutigalugu.

Pisimasuutitaaq 4 taamatuttaaq oqallinnerup siuliani kinguneranilu ilaatigut siamasippoq. Oqallinneq sioqqullugu ullut 50-it aamma ullut 20-it piumasaqaatitaqanngitsumik parnaarussivimmi parnaarunneqarnissamik aamma ulluni 20-ini eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik eqqartuussisoqarnissaa ilimagineqarpoq. Pisoq akiliisitsissummik aalajangiiffigineqartariaqaraluartoq, ataaseq isumaqarpoq, massa allat ullut 30-it imaluunniit ullut 50-it piumasaqaatitaqanngitsumik parnaarussivimmi parnaarussisoqarnissaa qaninneruffigigaat. Oqallinnerup kingorna ulluni 10-ni piumasaqaatitaqanngitsumik parnaarussivimmi parnaarussisoqarnissaa eqqartuussutigineqartariaqaraluartoq, aamma inerniliussaqq ulluni 30-ini parnaarussivimmi parnaarunneqarnissamik eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik inerniliisoqartariaqaraluartoq eqqartuussisut marluk isumaqarput, aamma ulluni 30-ini piumasaqaatitaqanngitsumik parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaq eqqartuussisup ataatsip innersuussutigaa.

Pisimasuutitaaq 5 pillugu Danmarkimut anngiorluni eqqussinerup pineqarnera aamma angalanerup ataatsip pineqarnera pillugit tunngavik aallaavigalugu suliaq naliliiffigitsik, eqqartuussisut erseqqissarpaat. Ataatsimiinneq sioqqullugu qaammatini 3-ni imaluunniit 4-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaa inerniliussaassasoq eqqartuussisut ilimagaat, taakkunani affaasa eqqartuussut pineqaatissiinngikkallartoq affaasalu qaammatini 3-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaa ilimagalugu. Oqallinnerup kingorna suliaq qaammatini 3-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissamik aalajangerneqartariaqaraluartoq, eqqartuussisut tamarmik isumaqarput.

Pisimasuutitaaq 6 pillugu ukiuni 3-ni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissamik eqqartuussisoq ataaseq ilimagisaqarpoq, allat ukiut 5 ilimagaat, aamma ataaseq ukiunik 6-nnik qaammatinillu 6-nnik eqqartuussisoqarnissaanik ilimagisaqarluni. Arlaannaataluunniit eqqartuussummik

pineqaatissiingikkallartumik eqqartuussisoqarnissaanik periarfissaq taanngilaa. Taamatuttaaq piffissami sivilisunerusumi qamummik ingerlatsisinnaatitaanermik arsaarinnissuteqarnissaq pillugu tamarmik oqallipput. Gruppimi oqallinnerup kingorna ukiut 5½ aamma 6 akornanni sivilisutigisumik eqqartuussineq naleqquttuusooq, eqqartuussisut 4 isumaqarput, eqqartuussisup 1-p ukiut 5 siunnersuutigai, aamma eqqartuussisoq ataaseq ukiuni 3-ni parnaarusvivimmi parnaarusserusuppoq.

Suliat arlaqartut isumaqatigiissutigissallugit eqqartuussisut ajornakusoortinngilaat, kisianni suliat ilaanni inerniliussassatut siunnersuutigineqartut akoranni aamma siaruaanneqarpoq.

5. D Eqqartuussisut inuinnaasut (Danmarkimi)

Qallunaat eqqartuussisut inuinnaasut peqatigalugit piviusungatitanik marlunnik oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqarput – ataaseq pingasunik peqataasoqarpoq ataaserlu sisamanik peqataasoqarluni. Ataatsimiinnernit 2024-imi ulluni 12. aamma 13. august ingerlanneqarput. Peqataasut nammineerlutik ulloq sorleq imminnut naleqquttuunersoq toqqarsimavaat.

Eqqartuussisut inuinnaat eqqartuussisutut inuinaartut assigiinngitsunik misilittagaqarput. Ilaat illoqarfiup eqqartuussivianiissimapput aamma eqqartuussisuuneqarfimmiissimallutik, allat taakku arlaanni ataasiinnarmiissimapput. Allat piffissami sivilisutsumi taamaallaat misilittagaqarput (piffissaq ukiunik 4-nik sivilisutigisooq) aamma allat ukiut 12-it tikillugit misilittagaqarlutik.

Ataatsimiinnerni taakkunani sammisaq malunnartoq tassaasimavoq, inatsisilerinermut tunngasumik eqqartuussisunit ilitersorneqarneq eqqartuussisut inuinnaasut maqaasisimammassuk.

Eqqartuussisutut inuinnartut suliami taamatut suussuseqartumi nalinginnaasumik pillaaasoqartarnersoq “ilisimatinneqartarlutik”, arlaleriarluni oqaatigineqarpoq.

Pisut ilaanni suliamut inerniliussassaq, sulisaatsimi ilimanassuseqanngitsoq, eqqartuussisup inuinnaap siunnersuutigivaa. Tamanna tassunga atatillugu ajornartorsiutitut isigineqanngilaq.

Najukkani eqqartuussisut illoqarfimmilu eqqartuussisut assigalugit, ataatsimiinneq peqataaffissartik sioqqullugu eqqartuussutip qanoq inernilerneqarnissaa pillugu erniinnartumik eqqoriaanertik nassiuteqqullugu eqqartuussisut inuinnaat piumaffigineqarput.

Pisimasuutitaq 1 pillugu eqqartuussussumut inerniliussap suunissaanut eqqoriaanerit amerlapput. Akissutit ukiumi 1-mi parnaarusvivimmi parnaarusnaanissamut aamma ukiuni 4-ni parnaarusvivimmi parnaarusnaanissamut assigiinngisitaarput. Eqqartuussisut inuinnaat namminneq qanoq eqqartuussisimassagaluarnertat pillugu apeqqummi aamma assigiinngisitaartoqarpoq. Eqqartuussisut inuinnaat 4 pinngitsuutitsisimassagaluarpud, marluk ukiuni 2-ni qaammatinilu 6-ni parnaarusvivimmi paarnaarunneqarnissaq eqqartuussutigisimassagaluarpaat, massa eqqartuussisoq inuinnaq ataaseq ukiuni 4-ni inuiaqatigiinni sulisitaanertalerlugu eqqartuussussummik pineqaatissiingikkallartumik eqqartuussisimassagaluarluni. Ataatsimiinnerni taakkunani marlunni oqallinnerit kingorna eqqartuussisut inuinnaat siunnersiuisartut ataatsimiinnerup aappaani unnerluunneqartoq pinngitsuutikkumavaat, massa siunnersiuisartut aappaanni

amerlanerussuteqartut ukiuni 2-nni qaammatinilu 6-nni parnaarussivimmi parnaarunneqarnissaq eqqartuussutigisimassagaluarlugu, aamma eqqartuussisumi ataatsimi suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni assigiinngissummi ataatsimi ukiuni 4-ni parnaarussivimmi parnaarussinissaq eqqartuussutigineqarsimassagaluarluni. Eqqartuussisuni inuinnarni siunersiuisartuni taakkunani marlunni unnerluunneqartoq pisuunersoq ernummatigineqarpoq.

Pisimasuutitaq 2 pillugu pisimasuutitamut 1-mut naleqqiullugu inerniliussaq pillugu eqqartuussisut inuinnaat ilimagisaanni siammarsimaneq suli anneruvoq. Eqqartuussisup inuinnaap ataatsip unnerluussaasoq tigummigallagaanissamik eqqartuunneqassasoq ilimagisimavaa, ataatsip ukiuni 10-ni parnaarussisoqarnissaa ilimagalugu, ataatsip ukiuni 8-ni parnaarussisoqarnissaa ilimagisimavaa. Eqqoriaaneq appasinnerpaaq ukiuni 2-nni parnaarunneqarnissami inissisimavoq. Eqqartuussisut inuinnaat ataatsimiinneq sioqqullugu namminneq "eqqartuussutaat" pineqartillugu, assigiinngisitaaneq aamma annertoqqippoq. Eqqartuussisoq inuinnaq ataaseq inuuneq naallugu parnaarussinissamik eqqartuusserusuppoq, ataaseq ukiuni 8-ni parnaarusserusulluni inuiaqatigiinnilu sulisitaanermik ilaserusulluni, arlallit ukiuni 4-ni, 5-ni aamma 6-nni parnaarussaaneermik eqqartuusserusuttut, massa ataaseq qaammatini 6-nni pinngitsuugassaanngitsumik imigassaq pillugu katsorsartinnermik ataqatigiissillugu eqqartuusserusuttoq. Eqqartuussisuni inuinnarni siunersiuisartuni taakkunani marlunni oqallisigininnerit kingorna, ukiuni 6-nni parnaarussisoqarnissaa tamakkiisumik isumaqatigiissutigineqarpoq.

Pisimasuutitaq 3 pillugu ukiuni 5-ni imaluunniit ukiuni 6-nni parnaarussivimmut eqqartuussisoqarnissaa eqqartuussisut inuinnaat amerlanersaasa ilimagisimavaat, ataatsip ukiuni 8-ni parnaarussaaneermik eqqartuunneqarneq ilimagisimavaa aamma allap ukiuni 3-ni qaammatinilu 6-nni eqqartuunneqarneq ilimagisimallugu. Ukiuni 6-nni parnaarussaaneermik eqqartuunneqarneq atoqatigiinnermi pissutsit pillugit katsorsarneqarnermik ilaneqassasoq, eqqartuussisup inuinnaap ataatsip siunnersuutigisimavaa. Eqqartuussisut inuinnaat namminneq eqqartuussutiginiagaat qanoq inernejarumaarnersoq apeqqut pillugu, killiffik nalinginnaasumik qaffasinneruvoq, tassami siunnersuutit ukiuni 10-ini, 8-ni, 7-nni, 6-ni aamma 5½-ini parnaarussaaneermik siunnersuuteqarfiummata. Eqqartuussisut inuinnaat siunersiuisartuisa aappaanni "eqqartuussut" akerliusoqanngitsumik ukiuni 8-ni parnaarunneqarnissamik inernejarpoq. Eqqartuussisut inuinnaat siunersiuisartuisa aappaanni amerlanerussuteqartut ukiuni 6-nni parnaarunneqarnissamik eqqartuusserusupput, aamma uani suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni ukiuni 8-ni assigiinngissuteqarpoq.

Pisimasuutitaq 4 pillugu ataatsimiinneq sioqqullugu suliap akiliisitsissumik inernejarnissaa eqqartuussisut inuinnaat pingasut eqqoriarpaat. Ilimagisaq sukannernerpaaq ukiumi 1-mi parnaarussaaneermut inissinneqarpoq. Eqqartuussisut inuinnaat amerlanersaat nammineerlutik eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik qaammatip 1-p aamma ukiup 1-p akornanni sivistutisumik parnaarussisimassagaluarput. Eqqartuussisoq inuinnaasoq taanna, ataatsimiinneq sioqqullugu sukannernerpaamik eqqartuusserusuttoq, piumasaqaatitaqanngitsumik ukiumik 1-mik parnaarussisoqarnissaanik siunnersuuteqarpoq. Oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut oqallisigininnerisa kingorna gruppit aappaanni eqqartuussummik pineqaatissiinngillartumik ulluni 30-ini parnaarussisoqartariaqaraluartoq isumaqatigiissutigineqarpoq. Gruppi aappaani amerlanerussuteqartut inerniliussaq taanna aamma

anguaat, massa suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni ulluni 14-ini piumasaqaatitaqanngitsumik assigiinngisitsisoqartoq.

Pisimasuutitaaq 5 pillugu akiliisitsisummik akiliisitsisoqarnissaanik eqqartuussisoqarnissaa eqqartuussisup inuinnaap ataatsip ilimagaa. Tamatuma saniatigut taama tulleriillutik, qaammatini 3-ni parnaarussaaneeq, qaammatini, taama tulleriillutik 1½-imi aamma 2½-ini parnaarussaaneeq, eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik ukiuni 2 parnaarussaaneeq kiisalu ukiuni 6-nni parnaarussaanissaq ilimagineqarpoq. Eqqartuussisut inuinnaat nammineeirlutik eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik qaammatini 3-ni eqqartuussisimassagaluarput, tassani pinngitsuuisinnaanermut katsorsarneqarneq ataatsip ilanngunniarlugu. Eqqartuussisut inuinnaat marluk eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik ukiuni 2-nni parnaarussaanermik eqqartuusserusupput – aamma eqqartuussisut marluk piumasaqaatitaqanngitsumik taama tulleriillutik, ukiumi 1-mi aamma ukiumi 1½-imi parnaarusiniarlutik. Ukiumi 1-mi piumasaqaatitaqanngitsumik eqqartuussut eqqartuussisup inuinnaap inuiaqatigiinni sulisitaanermik ilaniarpaa. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartuni oqaluuserinninnerit kingorna suli “aalajangiinerni” siamasissoqarpoq. Gruppip aappaani amerlanerussuteqartut eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik qaammatini pingasuni parnaarussinermik eqqartuusserusupput, suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni assigiinngitsoqarnerani inuiaqatigiinni sulisinneqarneq ilanngunneqarusuttoq. Gruppip aappaani eqqartuussummik pineqaatissiinnigikkallartumik qaammatini 3-ni amerlanerussuteqartut eqqartuusserusupput, massa suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni eqqartuussisoq inuinnaasoq ataaseq piumasaqaatitaqanngitsumik ukiumi 1-mi qaammatinilu 6-nni eqqartuusserusulluni assigiinngisitsisoq.

Pisimasuutitaaq 6 pillugu eqqartuussisoq ataaseq piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 7-nni parnaarussaanissamik ilimagisaqarpoq. Eqqartuussisut inuinnaat 4 ukiuni 4-ni parnaarussoqarnissaa ilimagigaat, aamma eqqartuussut ukiuni 3-ni parnaarunneqarnissamik inerneqassasoq marluk ilimagivaat. Ataatsimiinneq sioqqullugu eqqartuussisut inuinnaat nammineeirlutik ukiuni 8-ni, 6-nni, 5-ni imaluunniit 4-ni parnaarussinissamik eqqartuussisimassagaluarput. Qamummik ingerlatsisinnaatitaanermik arsaarinnissuteqarnissaaq amerlanerit aamma taavaat, aamma ilaasa qamutip arsaarinnissutigineqarnissaa oqaatigalugu. Eqqartuussisoq inuinnaq taanna, ukiuni 8-ni parnaarunneqarnissamik siunnersuuteqartoq, imigassamik atornerluinerup katsorsarneqarnissaanik ilaserusuppoq. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartuni oqallisiginninnerit kingorna eqqartuussisut inuinnaat siunnersuiisartut aappaata akerliusoqanngitsumik piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 6-nni parnaarussoqarnissaa siunnersuutigaa. Tamanna aamma gruppip aappaanit siunnersuutigineqarpoq, massa suliap nalilersorneqarnerani eqqartuussisut naliliineranni eqqartuussisoq inuinnaasoq ataaseq piumasaqaatitaqanngitsumik ukiuni 5-ni parnaarussoqarnissaa siunnersuutigigaa

5.E Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut pillugit eqikkaaneq

Imaqarniliaq naatsoq, pisimasuutitani assigiinngitsuni oqaasertaliorneqartuq tunngavigalugu, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut assigiinngitsut suliap inerneranut eqqoriaaneri pillugit tamakkiisumik paasisaqarnissaq anguniarlugu, pisimasuutitani Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit aalajangiinernit tunngaveqartuni najukkami eqqartuussivinni aamma innuttaasut akornanni oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut akornanni eqqartuussutigineqartunut ilimagisat pillugit ataani skiima atorlugu ataatsimut isiginninnissamut takussutissiaq nassaassaavoq. Tamatuma kingorna qallunaat illoqarfimmi eqqartuussisuinit, taamatuttaaq eqqartuussutinit, pisimasuutitanut tunngavinnik pilersitsisunik, eqqartuussutigineqartut pillugit ilimagisaannut skiima atorlugu ataatsimut isiginninnissamut skiimamik malitseqartitsisoqarpoq. Uani Danmarkimi Eqqartuussisuuneqarfinnit suliat, qallunaat sullissisuinit pitsaasumik suliamut tunngasumik tunngavilersuilluni naleqqiussinermut atorneqarsinnaasut skiimamut ilanngunneqarput.

Tabelini ataaniittuni Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni assersuussinernut atorneqarsinnaanngimmata, erseqqissumik maluginiaqquneqarpoq. Siullerpaamik Kalaallit Nunaanni/Danmarkimi aammalu akerlerisaanik eqqartuussutit sukannernerunerannik inerniliinissaq mianersoqqussutigineqassaaq. Ataatsimut isiginninnissamut takussutissiat pingaarnertut takunneqqaarnermi erniinnaartumik paasisaqarnissamut taamaallaat ilapittuutaasinnaapput.

Kapitali 4-mi peqqissaarnerusumik oqaatigineqareersutut pissutsit tamatigoruinnangajak piviusut, inaarutaasumik eqqartuussummi sunniisarput, aamma taanna pissutigiinnarlugu imaqarniliaq naatsoq tunngavigalugu toqqaannartumik assersuussinissaq, assersuutigalugu tusagassiuutinit ilisimasat qarsupittut, naammanngillat.

Soorlu taamatuttaaq kapitali 4-mi oqaatigineqartuq Danmarkimut naleqqiullugu kiffaanngissusiiaasumik eqqartuussutip aalajangersarneqarnissaanut piumasaqaatinut killiliussat malunnaatilimmik assigiinngissuteqarput, tamannalu pinerluttuliornep taassuma allanngorarneri ilungersunartut pinerluutillu ilungersunartutut isigineqartut, inissaqartinneqarsinnaassappata, eqqartuussiviit piviusumik "periarfissaannut" sunniisarpoq.

Tabeli 4. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutit aallaavigalugit pisimasuutitat pillugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnerat. Kalaallit Nunaanni najukkami eqqartuussisuni aamma innuttaasuni eqqartuussut ilimagineqartoq¹⁶

	Pisimasuutitaq 1 Malunnaarsaarluni atoqateqarneq aamma inuit akornusersorneqarati k inuuneqarnissaannik innarliisimanagera.	Pisimasuutitaq 2 Toqutseriarneq	Pisimasuutitaq 3 Qitornassamik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq	Pisimasuutitaq 4 Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq	Pisimasuutitaq 5 2 kg hashi
ID	K 236/21	K 260/22	K 056/21	K 033/21	K 253/23
Najukkami eqqartuussisut	Malunnaarsaarluni atoqateqarneq inuit akornusersorneqarati k inuuneqarnissaannik innarliinertaqanngits oq: Qaammatit 4 (2021). Inatsisip allanngortinneqarner a pissutigalugu ullumikkut qaffasinnerusinnaavo q	Ukiut 4 imaluunniit 6	Ukiut 4, 5 imaluunniit 8	Ulluni 30-ini eqqartuussut pineqaatissiinnikk allartoq Qaammatini 4-ni eqqartuussut pineqaatissiinnikk allartoq Piumasaqaatitaqan ngitsumik ullut 30- it	Qaammatit 10 Ukiut 2 Ukiut 2, qaammatillu 6
Innuttaasut	Inissiisarfimmi qaammatini 6-nni inissiisoqarnissaa arlallit ilimagisimavaat, ataatsip inissiisarfimmi qaammatit 6, ataatsip qaammatit 3, ataatsip qaammat 1 aamma ataasiakkaat qaammatini 6-inniit 9-nut eqqartuussut pineqaatissiinnikkall artoq	Qaammatit 6 aamma ukiut 4 akornanni inissimapput Amerlanerit ukiut 2 ataallugit	Ilaasa qaammatini 6-nni inissiisarfimmi inissiinissaq ilimagaat Ataatsip ukioq 1 aamma qaammatit 8 ilimagivai	Amerlanerit ulluni 20-ini imaluunniit ulluni 30-ini eqqartuussut pineqaatissiinnikk allartoq ilimagisimavaat. Ilaasa akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissa a ilimagisimavaat.	Piumasaqaatitaq anngitsumik pineqaatissiinissa mut ilimagisat qaammatinik 3- nik aamma ukiuni 2-nni inissimapput
Nunatta Eqqartuussisuu neqarfia	Qaammatit 6. Malunnaarsaarluni atoqateqarneq inuit akornusersorneqarati k inuuneqarnissaannik innarliinertaqanngits oq qaammatinik 4 kinguneqartussaasoq oqaatigaa	Ukiut 4	Ukiut 6	Ulluni 20-ini eqqartuussut pineqaatissiinnikk allartoq	Qaammatit 8

¹⁶Allamik saqqummiussisoqartinnagu, piumasaqaatitaqanngitsumik Kalaallit Nunaanni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik/Danmarkimi parnaarussivimmi parnaarunneqarnissamik eqqartuunneqarneq pineqarpoq.

Tabeli 5. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutinit aallaavilinnit pisimasuutitat aamma qallunaat eqqartuussutaat tarrarsorfigineqartut pillugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqarnerat.¹⁷ Qallunaat illoqarfinni eqqartuussisuini aamma qallunaat eqqartuussisuini inuinnaasuni eqqartuussutit ilimagineqartut.

	Pisimasuutitaq 1 Malunnaarsaarluni atoqateqarneq	Pisimasuutitaq 2 Toqutseriarneq	Pisimasuutitaq 3 Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq- qitornassaq	Pisimasuutitaq 4 Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq	Pisimasuutitaq 5 2 kg hashi
ID GRDL	K 236/21	K 260/22	K 056/21	K 033/21	K 253/23
ID DK	U 2022.1830	U.2024.4309	V.L. S – 0021 – 22	TfK2021.228	Midt- og Vestsjællands Politiinit tusagassiorfinnut nalunaarut
Illoqarfinni eqqartuussut 18	Ukioq ataaseq qaammatillu 2.	Ukiut 6	Ukiut 8 (2) 19 Ukiut (2) Ukiut (1)	Piumasaqaatitaq anngitsumik qaammatit 4 (2) Piumasaqaatitaq anngitsumik ullut 30-it (1) Ulluni 30-ini eqqartuussut pineqaatissiiinngi kkallartoq (2)	Qaammatini 3-ni eqqartuussut pineqaatissiiinngikkalla rtoq (Anngiortumik DK-mut eqqussineq)
Eqqartuussisut inuinnaq Panel 1	Ukiut 2 qaammatillu 6 (2) Ukiut 4 (1)	Ukiut 6	Ukiut 8	Ulluni 30-ini eqqartuussut pineqaatissiiinngi kkallartoq	Qaammatini 3-ni eqqartuussut pineqaatissiiinngikkalla rtoq (2) Piumasaqaatitaqanngit sumik ukioq 1 qaammatillu 6 (1)
Eqqartuussisut inuinnaat Siunnersuisartut 2	Pinngitsuutitaavoq	Ukiut 6	Ukiut 6 (2) Ukiut 8 (1)	Ulluni 30-ini eqqartuussut pineqaatissiiinngi kkallartoq Piumasaqaatitaq anngitsumik ulluni 14 (1)	Qaammatini 3-ni eqqartuussut pineqaatissiiinngikkalla rtoq Inuiaqatigiinni sulisitaanermik qaffaanissaq ataatsip siunnersuutigaa
Qallunaat Eqqartuussisuu neqarfiat	Ukioq 1 qaammatillu 6	Ukiut 6	Ukiut 7	Ulluni 20-ini eqqartuussut pineqaatissiiinngi kkallartoq	Qaammatit 3
Nunatta Eqqartuussisuu neqarfia	Qaammatit 6 (inuit akornusersorneqar atik inuuneqarnissaann ik innarliineq ilanngullugu)	Ukiut 4	Ukiut 6	Ulluni 20-ini eqqartuussut pineqaatissiiinngi kkallartoq	Qaammatit 8

¹⁷Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutit, pisimasuutini tunngavittut atorineqartut, aamma qallunaat eqqartuussisuuneqarfiinit eqqartuussutit tarrarsortitsinermit atorineqartut, qulaani kapitali 4-mi annertunerusumik eqqartorneqarneri nassaassaapput.

¹⁸ Allamik allassimasoqartinnagu, illoqarfimmi eqqartuussisut isumaqatigiipput.

¹⁹ Kisitsisit ungaluutiniittut eqqartuussisut, inernilussamnik pineqartumik ilimaginnittut, amerlassusaat taavaat.

Eqqartuussutip siulittuutigineqarsinnaanerata qanoq ajornakusoortigisinnaanera, oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunut pingaarnertut assiliartalersussallugu siunertaasimavoq. Takuneqarsinnaasutut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnerisa ingerlanneqarneranni arlaannaalluunniit suliani tamani “eqquisimanngillat”.

Qallunaat illoqarfimmi eqqartuussisui aamma qallunaat eqqartuussisui inuinnaat peqatigalugit ataatsimiinnerit, nammineq isumap oqaatigineqarata kingorna, isumaqatigiittoqarnissaata misilinneqarnissaa siunertaralugu, imminnut oqaloqatigiittarnernut ineriartorsimapput. Kalaallit najukkami eqqartuussivimmi eqqartuussisui assersuussigaanni, taakku ima ineriartorput, peqataasut tamarmik immikkut namminneq naliliinertik pillugit nassuiaateqarlutik. Tamatuma tabeli 4-mut naleqqiullugu tabeli 5-imi isummat assigiinngitsut ikinnerusutut isikkoqarnerat nassuiaaqataaffigisinnaavaa. Immikkoortuni 5.C.-imi aamma 5.D.-mi takuneqarsinnaasutut, siusissuklut oqallinnerni qallunaat peqataasut akornanni isummat taamaattoq assigiinngitsupilorujussuupput.

Qallunaanik kikkut tamat sinniisaannik ataatsimiititsisoqanngilaq. Tamanna pisimagaluarpat, tabeli 4-imi inissiivinni innuttaasut oqaaseqaataasa allanngorartut taama amerlatigisut amerlaqataannik tabeli 5 imaqarsimasinnaagaluarpoq.

Pisimasuutitani, kinguaassiuutitigut pinerluttuliornernut tunngassuteqartuni, pineqaatissiinermik/pillaatissiinermik aalajangersaaneq, eqqorluartumik tiguneqassanngilaq, tassami piffissami misissuinerup massuma suliarinerata nalaani inatsisinik allanngortitsisoqarsimavoq.

Oqaaseqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut misissuiffigeqqissaarneqarnerannik suliaqarnerup ingerlanerani tamarmi paasinninneq aalajangiunneqarsimasooq tassaavoq, Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlanertigut eqqartuussummit, pisimasuutitami aalajangersimasumi eqqartuussutigineqarsimasumit, qajassuussinerusumik ilimagisaqartarnerat. Eqqartuussutip tassunga taarsiullugu ilimagisamit sukannernerunissaanik inerniliussisoqartariaqaraluarneranik nipeqartumik tunngavilersuisoqarsimanera pisarsimavoq, tamatumali kingorna siunnersuutigineqartoq eqqartuussutip inerniliussaani qajassuussinerusutut takuneqarsinnaasimalluni.

6. Misissuineq internetimik tunngaveqartoq

6.A Aallaqqaasiut

2025-imi sapaatip akunnerini 27-imiit 32 ilanngullugu (30. junimiit 10. august ilanngullugu) misissuineq internetimik tunngaveqartoq Sermitsiaq aqqutigalugu kiisalu ilisimatusarfiup nittartagaatigut ussassaartigineqarsimavoq. Tamatuma saniatigut misissuinermini suleqatigiit tunuliaqutaasut inoqatinut attaveqaatit atorlugit peqataanissamut annerusumik minnerusumilluunniit kajumissarinerit agguaattarsimavaat.

Ussassaarinerni tamani QR-kodeqarsimavoq, tassuunalu misissuineq pc imaluunniit oqarasuaat

atorlugu toqqaannaq tikinneqarsinnaasimavoq.

Sermitsiakkut ussassaarut (“digitaliusumik filmiliaq”) aviisip nuna tamakkerlugu ilinniarnernik samminninnerani saqqummiunneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Nuuk Ugeavisimi quppernerup affaani ussassaarisooqarpoq, aamma netaviisimi aviisip saqqaa 100.000-riarluni takutinneqarsimavoq – takutitsinerillu sapaatip akunnerini 27-imiit 29 ilanngullugu 60.000-inik kiisalu sapaatip akunnerini 31-miit 32 ilanngullugu 40.000-inik agguarneqarneqarsimapput.

Netaviisimi ussassaarinerit uteqattaartut pillugit, piffissami pineqartumi inuit katillugit 276-it, misissuinerimik ammaasimasut, misissuinerup naanerani Sermitsiap nalunaarutigaa. Taakkunaannga inuit 134-it QR-kode atorlugu misissuineq tamaat naammassisimavaat, aamma 73-it ilaannakoortumik naammassinissimallutik.

Marloriarluni peqataanissaq akiorniarlugu imaluunniit eqqartuussiveqarfiup iluanit suliamik ilinniarsimasut peqataanissaattut ilusilimmik peqataasoqarneratigut equngasumik ingerlatsinnginnissaq aamma Sermitsiamik atuartartut Kalaallit Nunaanni najugaqanngitsut peqataanissaat akornuserniarlugu, misissuinerup aallartinnerani tikilluaqqussummik tulliuttumik tikilluaqqusisoqartarpoq:

”Asasara peqataasoq.

Manna tassaavoq pinerluttuliornerit eqqartuussutinullu illit isummatit pillugit misissuineq annikitsaq.

Misissuinerimik peqataanikkut tamakkiisumik kinaassutsit isertuunneqassaaq, aamma akissutitit (paasissutissat) Rambøll-ikkut serverianni isumannaatsumi, Inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsimmik (GDPR-imut) naammassinittumi, toqqorneqassapput.

Ilisimatusarfimmi, Kalaallit Nunaata Universitetiani, ilisimatusartut aamma kandidatit ilinniartut gruppiannit arlaannaannilluunniit attuumassuteqanngitsumit misissuineq naammassineqassaaq. Misissuineq assigiinngitsunut aggorneqarneqarpoq, tassani apersuinerimik immersugassaq atorlugu misissuineq manna aggornerit ilaagaat ataaseq. Taanna namminersorlutik oqartussanit akilernerarpoq aamma inerniliussat pinerluttuliornerit pitsaaliorneqarnissaat, pineqaatissinneqarnissaat aamma pineqaatissinneqareernerup kingorna innuttaasunut naleqqussarneqarnissaat pillugit siunissami politikikkut aalajangiinissanut ilaasinnaassapput.

Inuit Kalaallit Nunaanni najugaqanngitsut, politikimi tatigineqaatit suliaqartut imaluunniit politiini, eqqartuussivinni imaluunniit pinerluttunik isumaginittuni pisortatut atuuffillit peqataasariaqanngillat.”

Tikilluaqqussut taanna, peqataasup oqaatsit toqqagai atorlugit takutinneqarpoq.

Akissuteqartunit katillugit 264-iusunit, apeqqutit kalaallisut imaluunniit qallunaatut pissallugit kissaateqartut 88 %-iisa (231-it) qallunaatuaa toqqarpaat, massa 13 %-it (33-it) apeqqutit kalaallisut pissallugit toqqaraat SurveyXact atorlugu nalunaarusiami takuneqarsinnaavoq.

Suaassuseq eqqarsaatigalugu akissuteqartut ima agguarneqarput 55%-it arnaallutik aamma 43%-it angutaallutik, 2%-it suaassusertik paasissutissiissutigissallugu kissaatigisimanngilaat (N: 207).

Akissuteqartut tamarmik (N:205) ukiumi qassiuneranik ilisimatitsinissamik kissaateqanngitsoq

ataaseq minillugu (1 %), 20-ileereersimallutik ilisimatitsissutigaa. 41 %-it 50-ileereersimapput, 25 %-it 40-t aamma 49-t akornanni ukioqarput, 24 %-it 30-it aamma 39-it akornanni ukioqarput aamma 9 %-it 20-t aamma 29-it akornanni ukioqarlutik.

Akissuteqartut katillugit 200-it sumi najugaqarnertik akissuteqarfigisimavaat. Amerlanerpaat, tassa 154-it (77%-it), Nuummi najugaqarput. Allat ima agguarneqarsimapput 16-it (8 %-it) Sisimiunit, 7 (4 %-it) Ilulissanit, 6 (3 %-it) Aasiannit, 4 (2%-it) Maniitsumit, 3 (2 %-it) Paamiunit, 2 (1 %) Kangerlussuarmit kiisalu akissut 1 (1 %) sumiiffinnit tulluuttunit: Nanortalik, Qaqortoq, Eqlugaarsuit, Narssaq, Arsuk, Upernavik, Nuussuaq aamma Kuummiut.

Akissuteqartut amerlanersaat (N:197), tassa 123-it (62%-it) pisortani atorfeqarput, 28-it (14 %-it) suliffeqarfimmik imaluunniit pisiniafimmik piginnittuullutik imaluunniit pisortaallutik, 27-it (14%-it) suliffeqarfimmi namminersortumi atorfeqarput, 12 (6%-it) soraarnerussutisiaqarput, akissuteqartuni 3 (2 %-it) suliffeqanngillat aamma 2 (2 %-it) taama tulleriillutik, ilinniartuupput imaluunniit “alla”-mik akisimallutik.

6.B Inerniliussat

Ataani apeqqutitut, kiffaanngissusiagaanermut pineqaatissiinerit aalajangersarneqarnerannut tunngassuteqartunut akissutit takkussimasut takussutissiani grafiskiusuni saqqummiunneqarnera takuneqarsinnaapput. Apeqqutit, akissuteqartut pisimasaat, pisimasuutitanut, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneranni atorneqarsimasut, assigaat. Uani taamaammat suliami sammineqartoq pillugu oqaaseq eqqaamaniutissaq taamaallaat takuneqarsinnaavoq. Aammattaaq ilanngussamut innersuussisoqarpoq.

Eqqartuussivimmi eqqartuussummut inerniliussaq assilissani tamani qaammatini (tamanna naleqquttuullugu, aamma ukiuni) ilisimatitsissutigineqarpoq. Pisimasuutitani tamani ilutsit marluk nassaassaapput:

Saamiatungaani tungujortup piviusuutitaq tunngavigalugu akissuteqartut eqqartuussummi inerniliussamut ilimagisaat takutinneqarpoq. Saamiatungerpiaani inissiisarfimmiinnermi qaammatit amerlassusaat, akissuteqartut eqqartuussummi inerniliunneqartutut ilimagisaat takuneqarsinnaapput, aamma inissiivinni sanimukaartuni quleriiaani akissuteqartut amerlassusaat, sivilissutisimik aalajangersimasumik taassuminnga ilimaginnittut taaneqarput.

Ilutsip talerpiatungaani sungaartoq aappaluaartumi assingusoq takutinneqarpoq – taamaallaat akissutit, inissiisarfinni inissiinerit qanoq sivilissutiginissaannut akissuteqartut namminneq isumaat pillugit tassaniitinneqarlutik.

Ilutsimit ilutsimut akissuteqartut ataatsimut amerlassusaat assigiinngiiaarput, tassami akissuteqartut agguarneqarneranni assigiinngiiaamik akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa imaluunniit innuttaasuni sulisitaanissaq akissuteqaatigisimavaat. Agguagarsiat taakku ilutsit tamarmik ataanni ilisimatitsissutigineqarput. Aammattaaq kisitsisinik katititsinermi akissutit ilaat peerneqartariaqarsimapput, ilaatigut akissuteqartoq sivilissutisimik taasisimanngimmat, kisianni

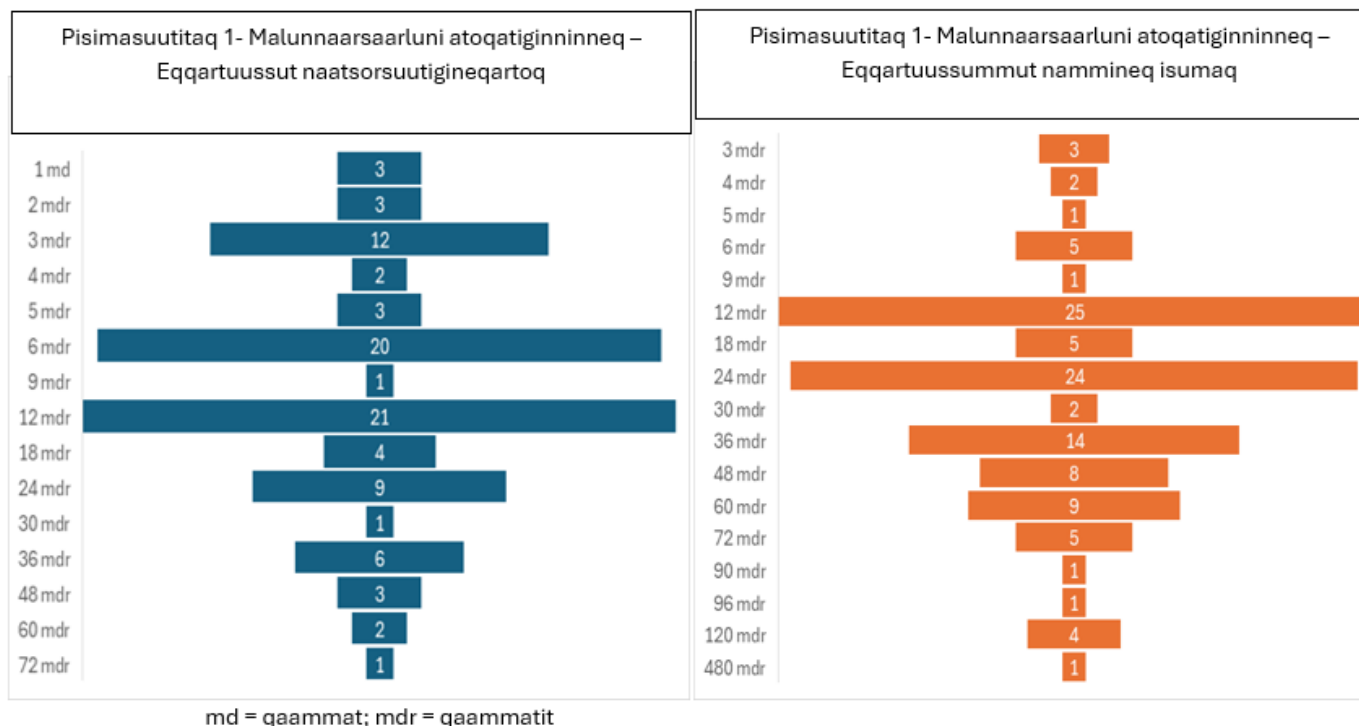
allamik oqaaseqaateqarsimammat, imaluunniit kisitsit taaneqarsimammat, tassani qaammat imaluunniit ukioq pineqarnerisooq taaneqarsimanani.

Ilutsit tamaasa ataanni eqqartuussivimmit eqqartuussutigineqartup aamma innuttaasut ilimagisaasa isumaasalu akornanni pisup naatsumik misissuiffigeqqissaarneqarnera takuneqarsinnaavoq.

Titarnerni napparissuni, kiffaanngissusiagaanerup sivilissusaanik taasisuni, akuttussutsit assigiinngiiaarmata malugiuk. Takuneqarsinnaarpiartutut iluseq tungujortoq aamma iluseq sungaartoq aappaluaartoq ataatsimut atuassallugit inuk ussiataarneqarsinnaavoq, kisianni assersuutigalugu aappa qaammammik 1-mik aallartissinnaavoq tamatumalu peqatigisaanik sungaartoq aappaluaartoq assersuutigalugu qaammatinik 3-nik aallartissinnaalluni. Ilutsit ataanni annertunerusumik qaammatit amerlassusaanni assigiinngitsoqarsinnaavoq.

Iluseq 1 - PISIMASUUTITAQ 1

Pisoq inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliinermik ataqatigiissinneqarsimappat, killiffik qaammatit 4-simassagaluarnernik ersersitsilluni, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani eqqartuussut qaammatini 6-nni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik inerniliussivoq.

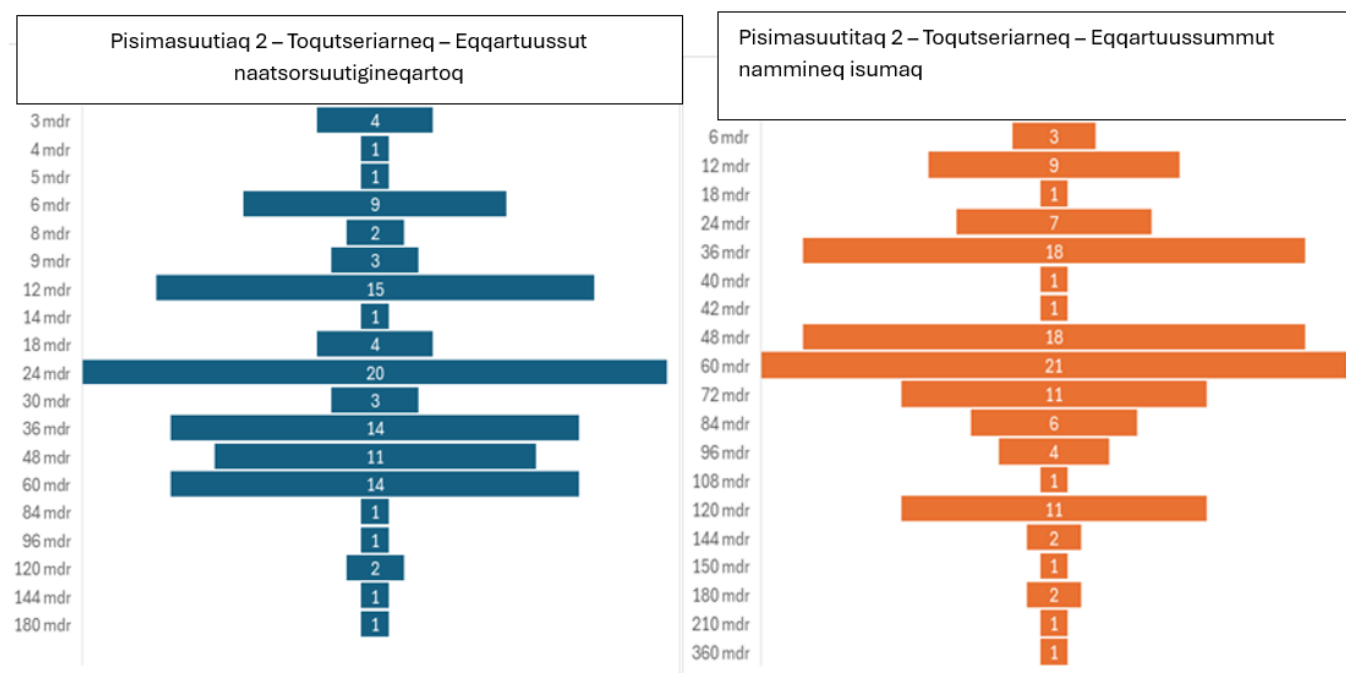

Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqquummut akisissutit 166-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 20%-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 18 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 61 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut nammineq isuma pillugu apeqquummut akissutit 163-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 7 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 12 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 81 %-it ilimagivaat.

Akissuteqartunit, inissiisarfimmi inissiisoqartariaqaraluarnernanik isumaqartunit, soorpiangitsut minillugit taakku amerlaqataasa (43-t) eqqartuussutip, eqqartuussummi inerniliussap qaammatini 6-nni sivissussuseqartumiinnera imaluunniit ataaniinnera, soorlu aamma qaammatit 6 qaangerneqarnerat (46-t) ilimagivaat. Inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliisimaneq pissutigalugu malunnaarsarluni atoqateqarnermut eqqartuussutip aallaavianut eqqartuussiviup qaammatinik 2-nnik ilanngussisimanernanik paasissutissaq taanna eqqarsaatigiitigalugu, akissuteqartut amerlasuut pivirusumik kingunerititamut naleqqiullugu eqqartuussummik sukannernerusumik naatsorsuuteqarsimapput. Eqqartuussummut naatsorsuutigineqartumut oqaaseqaatit tunniunneqartut akornanni ilaatigut “tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi piumasaqaatitaqanngitsumik inissiinissaq”, aamma “qaammatit ikittuinnaat, f*ck systemet” allanneqarsimapput. Eqqartuussut eqqartuussutigineqartumit sukannernerusariaqarualartoq, akissuteqartut amerlanerpaartaat isumaqartut, ilutsimi talerpiatungaaniittumi takuneqarsinnaavoq. Uani aamma tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi inissiinissaq pillugu oqaaseqaateqartoqarpoq, soorlu aamma inuunerup sinnerani kiffaanngissusiagaanissaq siunnersuutigineqartoq.

Iluseq 2 - PISIMASUUTITAQ 2

Nunatsinni Eqqartuussisuuneqarfimmit eqqartuussut ukiuni 4-ni (qaammatini 48-ini) inissiisarfimmi inissiinissamik inerniliivoq.

md = qaammat; mdr = qaammatit

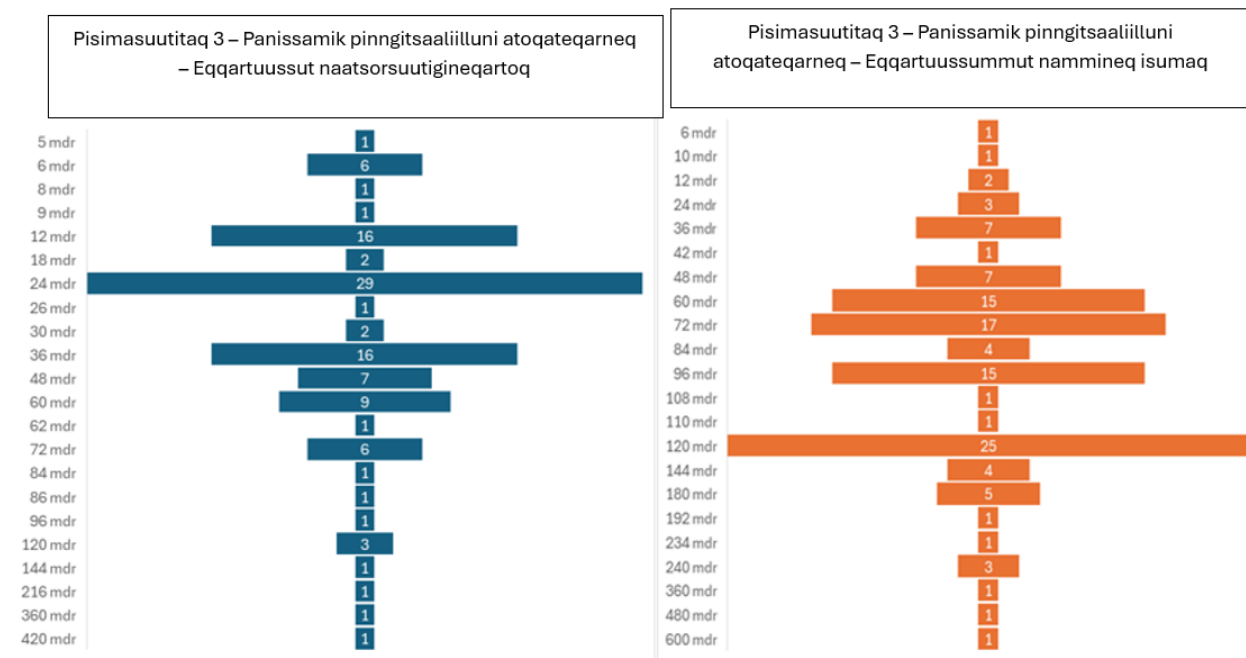
Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqqummut akisissutit 149-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsisummik akiliisitsisoqarnissaa 2 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarnek 2 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarnek 97 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut

nammineq isuma pillugu apeqqummut akissutit 147-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 1 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 1 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 97 %-it ilimagivaat.

Akissuteqartut, kiffaanngissusiiaasumik pineqaatissiisoqarnissaanik ilimagisaqartut amerlanerpaartaasa, eqqartuussutip, eqqartuussummut inerniliussamiinnera imaluunniit ataaniinnera, tassa akissuteqarsimasunit 108-nit 88-it, ilutsimi erseqqissumik takuneqarsinnaavoq. Aamma allanut naleqqiullugu eqqartuussutip ukiunik 4-nik, eqqartuussutip inerniliussaani, sivisussuseqartariaqaraluarneranik amerlasuut isumaqarput, tassa 119-init 58-it, eqqartuussut kiffaanngissusiagaanermik kinguneqarsimasussaagaluartoq. Uani aamma tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa akissuteqartup ataatsip ilimagaa, pisumi uani minnerpaamik ukiuni 50-ini. Iliuuseqartoq ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisoq pillugu isuma, nammineq isummap ersersinneqarneranut atatillugu saqqummerpoq, kisianni tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi ukiuni 50-ini inissiinissamik siunnersuut aamma saqqummerpoq. Taamatuttaaq inuuneq naallugu kiffaanngissusiagaanissaq pillugu siunnersuut saqqummiunneqarpoq.

Iluseq 3 - PISIMASUUTITAQ 3

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani eqqartuussut inissiisarfimmi ukiuni 6-nni (qaammatini 72-ini inissiinissamik inerniliivoq.

md = qaammat; mdr = qaammatit

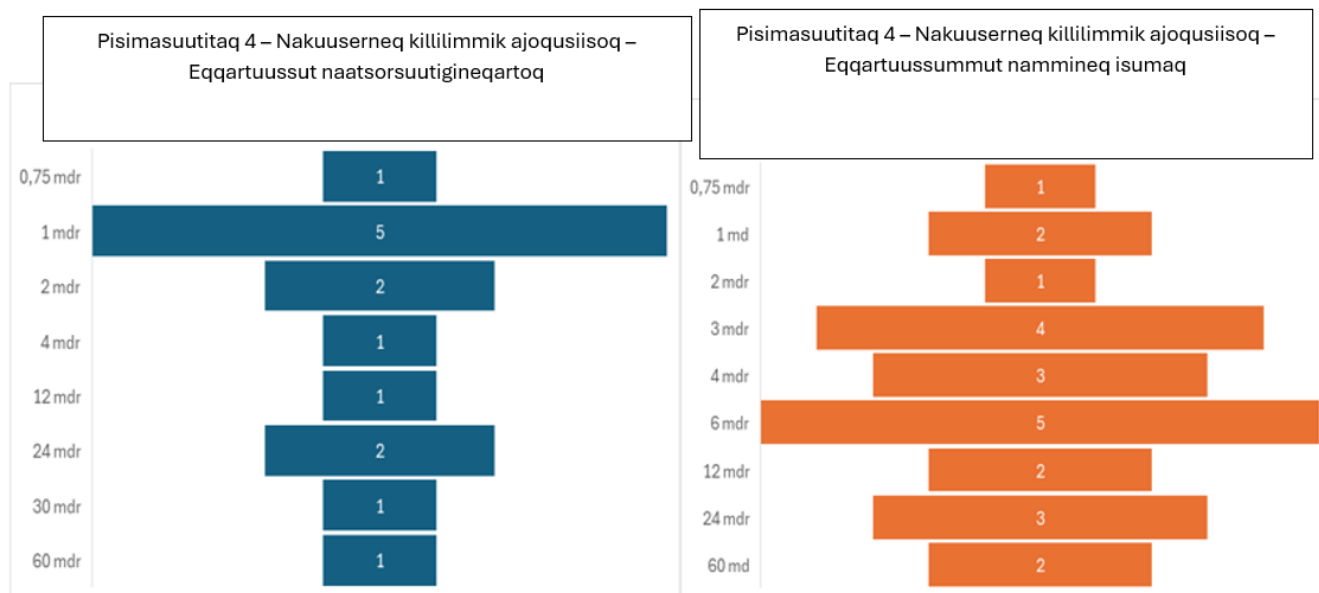
Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqqummut akisissutit 141-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 9 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 6 %-it ilimagalugu aamma

inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 85 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut nammineq isuma pillugu apeqqummut akissutit 141-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 1 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 0 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 99 %-it ilimagivaat.

Uani ukiuni 6-nni (qaammatini 72-ini) inissiisarfimmi inissiinissaq eqqartuussutaavoq. Eqqartuussutip ukiunik 6-nnik sivikinnerusumilluunniit inerneqarnissaa amerlasuut ilimagivaat, tassa 108-nit 98-it inissiisarfimmi inissiinissaq ilimagisimavaat. Inissiisarfimmi inissiinissamik naleqquttuutitsisut akissuteqartuni 117-isunit 54-iusut, sisisussutsimik ukiunik 6-nnik sivilutigisumik sivikinnerusumilluunniit namminneq siunnersuuteqarput. Uani aamma tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa siunnersuutigeqqinneqarpoq – matumuuna ukiuni 100-ni. Akissuteqartup ataatsip, ukiuni 2-nni inissiisarfimmi inissiisoqarnissaanik ilimagisaqartup, tulliuuttoq ilannguppaa: “Nunapalaaq, meeqqanik atornerluisartunut paradiisi”. Nammineq isummap ersersinneqarnera pillugu immikkoortumi, tarnikkut napparsimasunut inissiisarfimmi ukiuni 100-ni inissinneqarnissamik siunnersuut saqqummiuteqqinneqarpoq. Aammattaaq inuuneq naallugu parnaarusnaanissaq aamma tigummigallagaanissaq siunnersuutigineqarput, soorlu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamut ataqatigiissillugu meeqqanik atornerluisarnermut katsorsarneqarnissaq siunnersuutigineqartoq.

Iluseq 4 - PISIMASUUTITAQ 4

Nunatsinni Eqqartuussisuuneqarfimmit eqqartuussut ulluni 20-ini eqqartuussummik pineqaatissiinnngikkallartumik²⁰ eqqartuussisoqarpoq.

md = qaammat; mdr = qaammatit

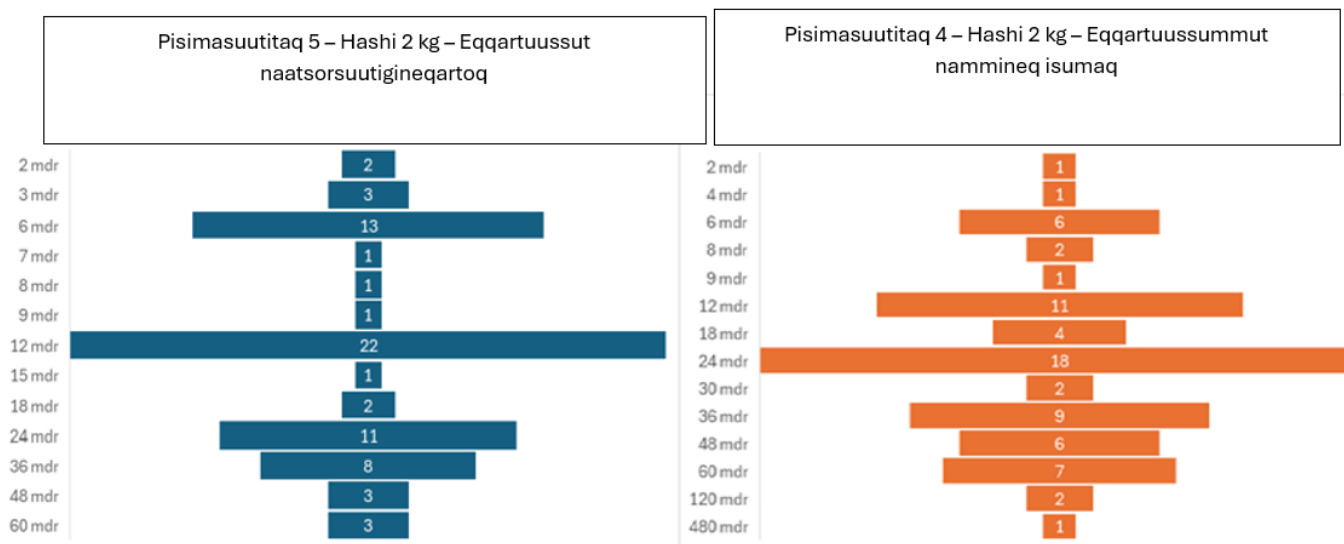
²⁰ MALUGIUK, ilutsimi taamaallaat akissutit, inissiisarfimmi piffissami aalajangersimasumi inissiinissamik taasisut, takutinneqarmata.

Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqqummut akisissutit 139-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 50 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 37 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 13 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut nammineq isuma pillugu apeqqummut akisissutit 139-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 42 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 35 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 22 %-it ilimagivaat.

Pisimasuutitami tassani akissuteqartut sisamararterutaat ataallugit inissiisarfimmi inissiisoqarnissaa siunnersuutigaat. Ataatsip qaammammi ataatsimi inissiisarfimmi eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik eqqartuussisoqarnissaa ilimagaa. Sivisuumik eqqartuussaanaissaq pillugu ilimagisat ataasikkaat minillugit, eqqartuussutit sivikitsut ilimagineqarput. Kiffaanngissusiagaanerup qaammatinik 3-nik sivisunerusumilluunniit sivisutigisariaqaraluarneranik namminneq isumaqarlutik akissuteqartut arlaliupput. Kisianni amerlanerussuteqartut amerlasoorujussuusut akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa imaluunniit inuiaqatigiinni sulisitsisoqarnissaa ilimagimassuk aamma siunnersuutigimassuk eqqaamassavarput. Kiffaanngissusiiaasumik pineqaatissiisoqartariaqannginnera pillugu Eqqartuussisuuneqarfiup naliliineranik amerlanerussuteqartut tassa isumaqataapput. Uani “angajoqqaat meeqqaminnik sumiginnaagaangata, perorsaanertut taaneqartarpoq-mik oqaaseqaat aamma saqqummerpoq. Ajunngitsuliorneq akilerneqartarpoq.” Aamma “Sooq allamik akiffissaqanngila? Meeqqat pisassarigaluarpaat! Taava ilikkarsinnaavaat.

Iluseq 5 - PISIMASUUTITAQ 5

Nunatsinni Eqqartuussisuuneqarfimmit eqqartuussut qaammatinik 8-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik inerniliivoq.

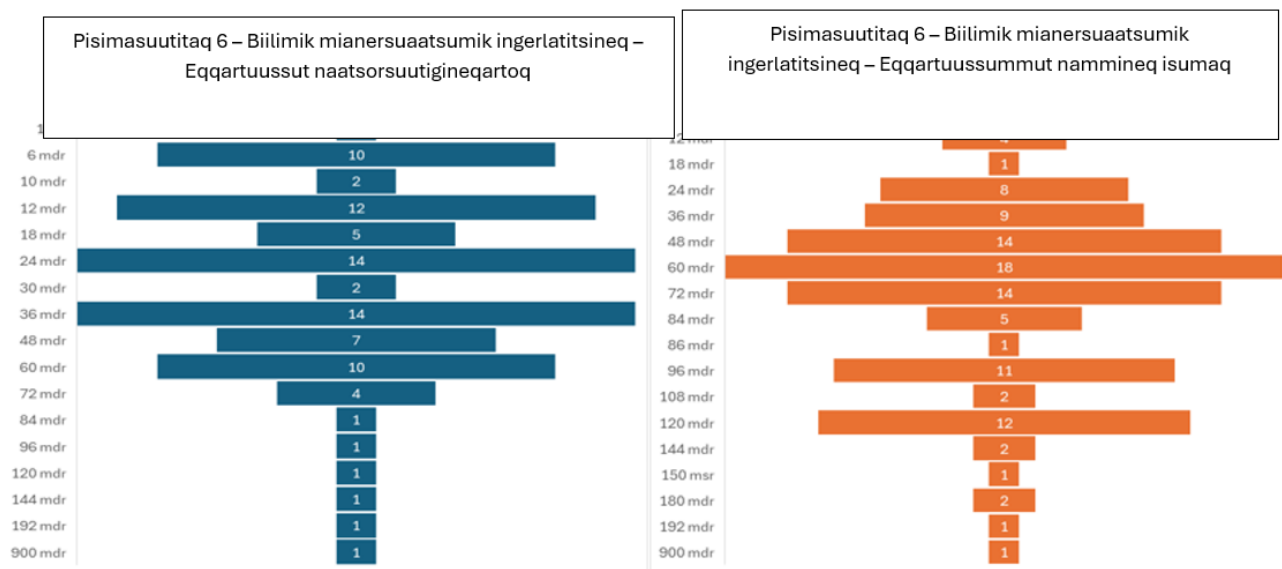
md = qaammat; mdr = qaammatit

Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqqummut akisissutit 137-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsisummik akiliisitsisoqarnissaa 26 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 14 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 60 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut nammineq isuma pillugu apeqqummut akissutit 137-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsisummik akiliisitsisoqarnissaa 15 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 23 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 63 %-it ilimagivaat.

Hashimik anngiortumik eqqussineq pineqartillugu, akissuteqartut 60 %-ii tassa kiffaanngissusiaasumik pineqaatissiisoqarnissaanik ilimagisaqarput, aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamut eqqartuussisoqartariaqartoq 63%-it namminneq isumaqarput. Inissiisarfimmi inissiinermik eqqartuussisoqarnissaanik ilimagisaqartut amerlanersaasa, eqqartuussutip qaammatinit 8-nit sivilunerunissaa ilimagigaat, ilutsimi saamerlermi erseqqissumik assiliartalersorneqarpoq. Taamatuttaaq 63%-it namminneq taakku akornanni eqqartuussutip sivilunerusariaqaraluarneranik amerlanerussuteqartut amerlasoorujussuit isumaqarput. Gruppimi kingullertut taaneqartumi, pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsarneqarneq eqqartuussummi ilaanissaa, akissuteqartut marluk innersuussutigaa.

Iluseq 6 - PISIMASUUTITAQ 6

Østre Landsret-imit eqqartuussut (SS-2271/2022-OLR) ukiuni 4-ni qaammatinilu 6-nni parnaarussaannissamik inerreqarpoq.²¹

md = qaammat; mdr = qaammatit

Eqqartuussut ilimagineqartoq pillugu apeqqummut akisissutit 134-iusut SurveyXact-imi kisitsisit

²¹Anisitaaneq ukiunilu 6-nni isersinnaatitaannginneq aamma qamutininik ingerlatsisinnaanermik ukiuni 7-nni arsaagaaneq tassunga ilassutaavoq. Eqqartuussut 2022-imeersuuvoq. Eqqartuussutini nutaanerumik ullulinni eqqartuussutit sukannernerusut takuneqarput. Kisianni pisimasuutitaq eqqartuussummit tassannga tunngaveqarpoq.

katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 10 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 13 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 76 %-it ilimagivaat. Eqqartuussummut nammineq isuma pillugu apeqqummut akissutit 134-iusut SurveyXact-imi kisitsisit katinneqarneranni takuneqarsinnaavoq. Taakkunannga akiliisitsissummik akiliisitsisoqarnissaa 3 %-it ilimagaat, inuiaqatigiinni sulisitaanissamik eqqartuunneqarneq 5 %-it ilimagalugu aamma inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqarneq 92 %-it ilimagivaat.

Eqqartuussutit ilimagineqartut amerlanerpaartaasa sivisoorujussuunissaannik ilimagisarneqarnerit ataasiakkaat minillugit, eqqartuussummit piviusumit eqqartuussutit ilimagineqartut naannerusut titartakkami takuneqarsinnaavoq aamma Østre Landsret-imit eqqartuussut 2022-imeersoq, akissuteqartut eqqartuussutigineqartussatut tikkuagaannit nanneruvoq. Siusinnerusukkut taaneqareersutut Nunatsinni Eqqartuussisuuneqarfimmit eqqartuussummik tarrarsuussinissamut naleqqulluartumik nassaartoqanngilaq. Eqqartuussummi uani pisumit ilisaqqunnartumik inatsisinik unioqqutitsinernut taamatut suussusilinnut sukannernerusumik massakkut pillaatissiisoqartarpoq.

Ataatsimut isigalugu inissiisarfimmi inissiinissamut eqqartuussutigineqartunut ilimaginninnerit, inissiinerit qanoq sivilutigisariaqaraluarnernut akissuteqartut isumaannit appasinnerusumut illuaqqajaasartut, ilutsit takutippaat. Aamma eqqoriaanerit appasinnerpaat qaffasinnerpaallu akornanni ungasissuseq annertoorujussuusoq takuneqarsinnaavoq. Ilutsinut tungujortunut, eqqartuussutit sivilussusissaa pillugu ilimaginninnermut tunngassuteqartunut naleqqiullugu, akissuteqartut namminneq eqqartuussutit takissutissaanut eqqoriaanerit pineqartillugu ungasissuseq ilisaqqunnartumik annerusarpoq. Arlallit (ikittunnguit) eqqartuussutit sivisoorujussuarmik piffissartalinnik ilimagisaqarnernik eqqoriaasarput, kisianni aamma siunnersuutit saqqummiussisarlutik. Kalaallit Nunaanni eqqartuussussinissamut piffissaq sivilunerpaatq tassavaq ukiuni 10-ni (qaammatini 120-ini) inissiisarfimmi inissinneqarnermik eqqartuunneqarneq. Imaassinnaavoq ilaasa killiliussaq taanna nalugaat imaluunniit taakku isummamik saqqummiunneqarnissaanik annertoorujussuarmik pisariaqartitsipput.

Naak pegataasut ikippallaanngitsut pineqarluartut, taakku sulit Kalaallit Nunaanni innuttaasut ilamineerannguariinnaraat pinngitsoornani eqqaamasassaavoq. Aamma misissuineq kikkunnut tamanut ammasimammat, inuit apeqqutitut taakkununga immikkut eqiingasumik tangilimmillu pegataanermikkut ilanngussinissaminut soqutiginninnerpaasimasinnaapput aamma taamaalillutik innuttaasunut tamanut naleqqiullutik annertuallaamik sinniisuutitaqarlutik.

7. Eqikkaaneq

Misissuinermit massumunnga aallaqqaataani qulequtaq tassaasimavoq 'Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermit eqqartuussutit, pineqaatissiissutit isummallu'. Pinerluttulerinermit politikkikkut apeqqutitut innuttaasut isumaat pillugit misissuinerup oqaluttuarnissaanik ilimagisaqarnissaq qulequttap taavaa, ingammik pineqaatissiissutit aalajangerneqarnissaannut. Kisianni isummat pillugit ilisimasat isumaqalissappata, isummat piviusullu akornanni pissutsit ilisimasariaqarput. Piviusoq tigussaasoq paasiniarlugu, piviusumut assersuunneqarsinnaasumut minnerpaamik ataatsimut taanna tarrarsortinneqartariaqarpoq.

Taamaammat nalunaarusiaq manna pingaarnertut sammisanik pingasunik tunngaveqarpoq:

1) Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aamma qallunaat eqqartuussisuuneqarfianni pinerluutitut pissuseqatigiinnut eqqartuussutitut pineqartunut pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup aalajangersarneqarnerisa akornanni assersuussinissaq Kapitali 4.A. aamma 4.B.

2) Massakkut pineqaatissiisarnermut killiffimmut innuttaasut ilimaginninnerannut aamma oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerisigut killiffiup sumiittariaqarnera pillugu paasisimasaniq pissarsinissaq. Ilaasoq taanna suliamik ilinniarsimallutik eqqartuussisut aamma eqqartuussisut inuunnaat misilittagallit naliliinerannik isumaannillu allamut sangullatsiarnermik ilaneqarpoq. Kapitali 5.

3) Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnissaanut innuttaasut ilimagisaat isumaallu pillugit misissuineq internetimik tunngaveqartoq ammasoq. Kapitali 6.

Suliamik ilinniarsimanerminit misilittakkani pissutigalugit, uani eqqartuussummik toqqarneqartumut imaluunniit toqqarneqartunut naleqqiullugu assersuussinissamut piukkunnarnerusumik eqqartuussisup eqqartuussummik eqqaamasaqassajunnarsissagaluarpog. Najoqqutani kikkunnit tamanit tikinneqarsinnaasumi aamma najoqqutani, akileeqqaarluni aatsaat tikinneqarsinnaasuni peqqissaartumik ujaasinermik suliaqarsimaneq tamatuma allanngortinngilaa. Aamma piffissap misissuiffiusup nalaani siunitsiannguanilu inatsisinik allanngortitsinerit, eqqartuussisumi ataatsimi aalajangiunneqarsimasut pisimapput, taannalu pissutigalugu uani eqqartuussut tunngavigineqartoq maannakkut pisuunngitsutut nalilerlugu. Eqqartuussutit imaqarniliarineqarnerat sapinngisamik naatsuutinneqarput, taamaaliortoqarneratalu pissutsit, eqqartuussivimmi atuuttussat – soorlu uppersaatinik naliliinerit, eqqartuussinerit suliarineqartarneritut tunngasut, narrunarsagaasimanermut taartisineq, anisitsineq il.il. ilaatinneqanngillat. Uani pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup aalajangersarnera ukkatarineqarpoq.

Nuummi, Tasiilami aamma Qaqortumi ammasumik qaaqqusinikkut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerini takkuttut amerlagisassaangillat, aamma oqalukkusunneq nalinginnaasumik annikippoq, kisianni taakkunaannga mininneqartussat ataasiaapput, taakkunani peqataasoq ersarissunik isumaqarpoq, imaluunniit nammeneq annertuumik paasisimasaqarluni isumaqarluni. Qaqortumi Campus Kujallermi akissuteqaatit amerlasuut pissarsiarineqarput, kisianni pissutsit ajornakusoortut ataanni, tamanna pillugu kapitali 5 erseqqinnerusumik takuuk. Misissuineq internetimik tunngaveqartoq innuttaasunik 264-inik soqutiginnilersitsivoq – Kalaallit Nunaanni sumiiffinni assigiinngitsuni siaruarsimasunik. Amerlassutsit ikinnerat apeqqutit assigiinngitsut (pisimasuutitat) akinissaat toqqarsimavaat. Misissuinerup internetimik tunngaveqartup, annikitsuunnaat minillugit, iluaqutigaa sumiluunniit tikinneqarsinnaagami, kisianni tekniskiusumik ajoqutigalugu, taanna internetimut attaveqarnissamik piomasaaqateqarfiugami. Innuttaasut internetimut attavilimmik oqarasuaateqanngitsut imaluunniit pc-qanngitsut, peqataasinnaanermut periarfissaq immaqaa tusarsimanngilaat. Alla – pingaarutilimmik – ajoqutaasoq tassaavoq – oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerannit peqataanermit allaanerumik – nassiussisup tiguisullu akornanni ungasissuseq aamma kinaassutsimik isertuussineq tamakkiisuvoq, tamannalu annertuumik, oqarluaannaraani isummanik ingasaassisunik, ersersitsinissamut periarfissiivoq. Malitseqartitsilluni aamma ilisimatitsisumik oqaloqatigiinneq eqqarsaqqaarani ersersitsinerit

aaqqinneqarnissaannut periarfissiissagaluarpog.

Kapitali 4.A.-mi kiffaanngissusiagaanerup sivilissusaata aalajangiiffiqineqarneranut assersuussinermi, eqqartuussiviit aallaaviinut aamma toqutsineq pillugu suliani piviusumik aalajangersaanerut malunnaatilimmik assigiinngissuteqartoq takutinneqarpoq. Aamma toqutseriarneq pillugu suliani eqqartuussutini Kalaallit Nunaanneersunut naleqqiullugu eqqartuussut Danmarkimeersoq siviluneruvoq. Pisoq ima ilungersunartigisutut isigigitsik, taanna toqutseriarnermut aallaavimmi, Eqqartuussiviit Qullersaata toqutseriarnermut ersersissimasaani, qutsinnerpaamiittariaqarluni qallunaat eqqartuussisuisa erseqqissumik ersersimmassuk, taamaattoq isiginiarneqartariaqarpoq. Aallaavimmit avaqqutsinissamut tunngavissusaasutut isigineqartunik eqqartuussutit Kalaallit Nunaanneersut imaqqanngillat, soorlu aamma eqqartuussummut Danmarkimeersumut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussutini ajoqusernerit ilungersunannginnerusutut allaaserineqarsimasut.

Malunnaarsaarluni pinngitsaalilluni atoqateqarnerit pillugit suliani Kalaallit Nunaanni pineqaatissiinerup eqqartuussutillu Danmarkimeersup akornanni malunnaatilimmik assigiinngissuteqarpoq. Eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi inuit akornusersorneqaratik inuuneqarnissaannik innarliineq ilanngunneqaraluartoq taanna eqqartuussummit Danmarkimeersumit ukiumik 1-mik naanneruvoq. Eqqartuussiffiup nalaani qallunaat pillaatissiisarnermik inatsisaat sukannernerulersinneqarsimammat, illuatungaani sukannernerulersitsinerup assigisaa Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineri inatsimmi kingusinnerusukkut eqqunneqartoq maluginiaruk.

Panissamik pinngitsaalilluni atoqateqarnermut eqqartuussutit marluullutik ukiumik arlalinnik sivilissuseqarput, tassa taama tulleriillutik ukiumik 6 (Kalaallit Nunaanni) aamma ukiumik 7 (Danmarkimi). Suliami Kalaallit Nunaanneersumi panissamik atornerluineq piffissami sivilissusumi pisimavoq. Aalajangiineri Kalaallit Nunaanneersumi, ilaatigut politikikkut kissaateqarneq innersuussutigalugu, Eqqartuussisuuneqarfiup pineqaatissiissut eqqartuussutigineqartoq ukiumik 1-mik qaffappaa. Siunissami Eqqartuussisuuneqarfiup aalajangiineranut eqqartuussutit naleqqussarneqartariaanerannik tamanna ersersitsinertut atuarneqarsinnaavoq.

Eqqartuussutit suliarineqartut aallaavigalugit, ingasattumik nakuusernerit pillugit suliani Kalaallit Nunaanni inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuussutit aalajangersaavigineqarnerata aamma Danmarkimi parnaarussaannissamik eqqartuussinerit akornanni malunnaateqartumik assigiinngissuteqarnerat, ataatsimut isigalugu qularnarunnaarsitsisoqanngilaq. Ingasattumik nakuuserneq pillugu aalajangersagaq (§ 245) malillugu Danmarkimi aalajangiineq aalajangerneqarpoq. Nakuuserneq pillugu aalajangersagaq, inatsimmi imaritinneqartoq (§ 88) malillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineri inatsimmi eqqartuussisoqarpoq. Nakuusernermut killilimmik ajoqusiisumut eqqartuussutini pineqaatissiinnikkallartunik marlunnik eqqartuussisoqarpoq. Eqqartuussutigineqartut assigeeqqissaarput, kisianni piviusut assigiinngitsorujussuullutik. Appaata aappaminut naleqqiullugu sukannernerunera inerniliunneqarsinnaanngilaq.

Kalaallit Nunaanni piffissap misissuiffiup iluani eqqartuussutit pillugit katersani elektroniskiusuni ilaquuttatut qanigilluinnakkamik/qanigivallaakkamik atoqateqarneq pillugu eqqartuussisut ataasiinnaq nassaassaavoq. Ukiumik 10-nik utoqqaanerup anigisap najaminik kinguaassiuutitigut

2-riarluni atornerluisimaneranut kiisalu pissutsit ilungersunannginnerusut ataasiakkaat allat pillugit taanna tunngassuteqarpoq. Eqqartuussut Danmarkimeersoq 3-riarluni ukiunik 3-4-inik utoqqaanerusup anigisap najaminik atornerluisimaneranut tunngassuteqarpoq. Eqqartuussutip Kalaallit Nunaanneersup ukiuni 2-ni inissiisarfimmi inissinneqarnissaq kinguneraa, eqqartuussutip Danmarkimeersup inunnik perorsaanermik sullissivimmi ukiumi 1-mi najugaqarnissamik piunasaqaatitalerlugu eqqartuussummik pineqaatissiinngikkallartumik qaammatini 3-ni parnaarusaanissaq kinguneralugu. Suliat imminnut assersuuteqqissaarneqarsinnaanngillat, ilaatigut eqqartuussummi Kalaallit Nunaanneersumi pissutsit allat tamatuma peqatigisaanik eqqartuussutigineqarmata, aamma aniusup najaasullu akornanni ukiut nikingassutaasut assigiinngitsuunerat pissutigalugit.

Hashi pillugu eqqartuussutit Danmarkimut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni malunnaatilimmik qaffasinnerullutik killiffeqarnerat ilimanarsinnaavoq.

Kapitali 4.B.-mi allanut naleqqiullugu assersuussinermi taamaallaat Kapitali 4.A-mi eqqartuussutit ilaannaanik imaqarpoq. Ajornartorsiutit, assersuussinermut atassuteqartut assiliartalersorneqarnissaat siunertaavoq. Ajornartorsiutit, inerniliinernik tuaviusaavallaartunik kinguneqarsinnaasut. Uani assigiinngisitaarnerusumik aamma piusuunerusumik – assiliaq – saqqummerpoq. Eqqartuussiviit inatsisinik tunngavilimmik “piumasamik iliorsinnaaffiini” assigiinngissutsit isiginiarneqarpata, panissamut pinngitsaaliilluni atoqateqarneq aamma toqutsineq pillugit eqqartuussutit inatsisip killiliussaata procentinngorlugit atorluarneqarneranni imminnut qanittuarakasiupput. Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq pillugu suliani eqqartuussummut Kalaallit Nunaanneersumut naleqqiullugu, tassani killiliussa qaffasinnerujussuulluni, Danmarkimi killiliussami naannerujussuarmi annertunerusumik atorluaaneq pineqarpoq. Pisuni taakkunani marlunni taamaattoq eqqartuussutit pineqaatissiinngikkallartunngortinneqarput.

Innuttaasut peqataagaangata, oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneri, kapitali 5-imi suliarineqartut, takkunnikkut ingerlanneqartarput, aamma eqqartuussisunut tamanut piviusungatitatut ingerlanneqarlutik. Ataatsimut isigalugu innuttaasut peqataanerat annertugisassaangilaq. Nalinginnaasuunngitsumik ingerlatsineq pissutigalugu, ilinniartitaanermik sullissivimmi ataatsimiinneq ilaannakoortumik ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarnerini systematiskiusumik anguniagaqarlunilu periaatsip, oqaloqatigiinnermi ataasiakkaat eqqarsartarnerannik uummarissaasinnaaneq – aamma tassuunakkut gruppini ilaasortat akornanni avitseqatigiinnerit aqqutigalugit ataatsimoorussamik aamma inuit ataasiakkaat paasisimasaannik tunngavilersuinerannillu kivitsisinnaaneq, iluaqutigaa. Ataatsimiinnerni, innutaasunut ingerlanneqartuni, iluaqutit taakku annertugisassaangitsumik saqqummerput, kisianni eqqartuussisut gruppiini piviusungatitani erseqqinnerullutik.

Eqqartuussutip sivisussusaa pillugu suut piviusumik ilimagineqarsinnaanersut pillugit peqataasut ilisimasaqarnerorusukkaluarnerat, innuttaasut oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarnerit nalinginnaasumik paasineqarpoq. Eqqartuussutip qanoq inerneqarnissaanut ilimagisat, eqqartuussutip qanoq inerneqarnissaa pillugu nammineq isummamit appasinnerunera, allanut naleqqiullugu aamma erseqqissumik ilisarnaquteqarpoq. Inuup ataatsip eqqartuussutip killiffimmi aalajangersimasumi inissisimaneranik ilimagisaqarnera, pineqartup

erseqqissumik akuerineqarsinnaanngitsumik appasippallaartutut isigisaa, kisianni nammineerluni eqqoriaanerani, eqqartuussummit aamma taanna appasinneruvoq.

Innuttaasut eqqartuussummut eqqoriaanerat siamasissorujussuuvoq. Campus Kujallermi peqataasunit akissutinit siamasissuseq malunnaatilimmik anneruvoq. Uani eqqartuussutitut siunnersuutit, pinerluttulerinermi inatsisip killiliussai qaangerujussuarlugit saqqummiunneqarput. Peqataasut amerlanerujussuuneri aamma peqataasut inussuttut amerlanerunerat pissutigalugu ammasumik innuttaasut ataasimiitinneqarnerisa agguarneqarneranni ukiut agguarneqarnerannit allanneruvoq.

Najukkami eqqartuussisut illoqarfimmilu eqqartuussisut peqatigalugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarnerat eqqartuussiviit qanoq sulisarnerannut, tunngavilersuinerit qanoq innerannut il.il. pillugit paasissutissanik pingaarutilinnik ilanngussipput. Pineqaatissiinerup/pillaatissiinerup qularnanngilluinnartumik eqqartuussutigineqarnissaat isummerfiginiarlugit, paasissutissat eqqartuussiviup amigaatigisassaasa tikkuarneqarnerannik ataatsimiinnerit aamma ilanngussipput. Qallunaat eqqartuussisuisa inuinnaat inatsilerinermut tunngasumik eqqartuussisunik "amigaateqarnertik" erseqqissumik oqaatigaat.

Najukkami eqqartuussisut illoqarfimmilu eqqartuussisut aamma ilaatigut eqqartuussisut inuinnaat peqatigalugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqartarnerini, "eqqortumik akinissap" kissaatigineqarnera maluginiarneqarpoq. Kissaat taanna ataatsimiinnerni allani annikitsuinnarmik ilaavoq.

Eqqartuussivinnit sinniisut ilanngunneqarnerat misissuineri qitiusutut ilaanngilaq aamma immiini nammineerluni siunertaqarani. Pisimasuutitanut tunniunneqartunut, taakku erseqqissaanernut, taamaattoqarpat siusinnerusukkut eqqartuussutit pillugit paasisaqarnernut, pissutsit qajassuussisitsisut imaluunniit sukannernerulersitsisut allat il.il., ilisimasat killiffiitut, tusagassiorfinnit aamma qanermut qanermut oqaluttuat pissarsiarineqartut aqutitigalugit anguneqartut, pingaarnertut ilisarnaatigalugit ilisimasat killiffiitut assingupput. Sulianik ilinniarsimasutut misilittagaqaraluartulluunniit isumaqatigeeqqissaarneq ajortut imaluunniit tamatigut "equineq" ajortut, naak taakku sapinngisat piviusullu nalinginnaasumik innutaasut ilaannit qaninnerugaluaraat, taamaammat paasillugu soqutigineqarpoq.

Tassani eqqartuussummik eqqoriaanissaq ajornakusoormat aamma amerlanernut naleqqiullugu paasisimasaqarnissamik piumasaqarfiummat, tusaatissatut tigusariaqarpoq. Eqqartuussiviit qanoq eqqartuussisariaqaraluarnerat pillugit qanoq isumaqarnissaq ajornannginneerakasiuvoq.

Kapitali 6-mi misissuineq internetimik tunngaveqartoq suliarineqarpoq. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiitinneqarnerannit nassaatsinut takusatsinnut, inerniliussat annerusumik minnerusumilluunniit eqqaanarput. Akissuteqartut isumaat malillugu eqqartuussutigineqartariaqaraluartunit eqqartuussutit naannerusut pillugit ilimasunneq nalinginnaasumik takuarput. Aamma amerlanertigut eqqartuussutinit piviusunit eqqartuussutit naannerunissaanik ilimagisaqarneq. Tamanna ingammik pisimasuutitaq 2-mi (toqutseriarneq) aamma pisimasuutitaq 3-mi (panissamik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq) malunnarpoq. Pisimasuutitami 6-mi (biilimik mianersuaatsumik ingerlatsineq), Østre Landsret-imit eqqartuussutigineqartoq, aamma pisut Københavnimi pisimaffianni, tamanna aamma atuummat

malugiuk.

Inissiisarfimmi/parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussutit qanoq agguarsimanerannik akissutit tunngassuteqartut taamaallaat takutitsinerannik nangaassuteqarluni, ilutsit nalinginnaasumik atuarneqartussaapput. Nakuuserneq killilimmik ajoqusiisoq pillugu iluseq, akissuteqartut taamaallaat 13 %-ii kiffaanngissusiagaanissamik eqqartuussisoqarnissaanik ilimagisarnerat, aamma kiffaanngissusiagaaneq naleqquttusoq isumaqarnerat pissutigalugu eqqunngitsuusinnaammat, ingammik eqqumaffigineqassaaq. Akissuteqartut 50 %-iisa akiliisitsissumik akiliisitsisoqarnissaa aalajangerneqassasoq ilimagaat aamma akiliisitsissummik akiliisitsisoq inissaminiittoq 22 %-it isumaqarput. Suliami tassani pineqaatissiissutip suussusaa qajassuussinerusoq pillugu annertuumik ilimasuttoqarpoq aamma pineqaatissiissummik qajassuussinerusumik pineqaatissiisoqarnissaa 22 %-it akueraat.

Pisimasuutitaq alla kiffaanngissusiagaanissamik eqqartuussummumut allanut naleqqiullugu appassisumik akuersaartoqarfiusoq tassaavoq pisimasuutitaq 5 (hashi). Uani inissiisarfimmi inissiinermik eqqartuussisoqassasoq 60 %-it ilimagaat, massa inissiisarfimmi inissiinissaq eqqortuusoq 63 % isumaqartut.

Kiffaanngissusiagaanerup eqqortumik qinerneqarneranik agguagarsiaq isumaqartoq, pisimasuutitani arlalinni taakkunani 90%-it sinnermagu assersuutigineqassaaq.

Misissuineq internetimik tunngaveqartup ammalluinnartumik pullaveqarnera pissutigalugu taanna nangaassuteqarluni atuarneqassaaq. Imaappoq, ataasiaannarnani peqataanissaq periarfissaasimavoq, naak apeqqutit amerlasuut pissutigalugit tamanna pilerinarpallaarunanngikkaluartoq. Gruppit, peqataannginnissamik noqqaaffigineqartut (ilaatigut eqqartuussiveqarfimmi sulisut) noqqaassummik taassuminnga malinninnginnissaat ernumagisariaqanngitsoq ilimagineqarpoq.

8. Inerniliineq

Kalaallit Nunaanni pineqaatissiisarnerit massakkut killiffiisa kiisalu Kalaallit Nunaanni innuttaasut, taama tulleriillutik, killiffiup qanoq inneranut ilimagisaat, aamma qanoq ittariaqarneranut isumaasa uppernassusilimmik takutinneqarnissaat, siunertaralugu misissuineq naammassineqarpoq.

Pineqaatissiinerit massakkut killiffiisa takutinneqarnissaannik pissarsinissamut atorneqartussanik Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit eqqartuussutit, ilungersunartumik (ingammik inunnut navianaatilimmik) pinerluttuliornerit tamanut uani <https://www.domstol.dk/groenland/brug-retten/domssamling>- imi saqqummiunneqartuni, ilisimatusarnermut atasumik misissuineri ukkanneqarput. Avatangiisinut attuumassuteqartunut naleqqiullugu Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani killiffik oqaaseqarfigisinnaajumallugu assersuutissatut Danmarkimi Eqqartuussisuuneqarfinnit eqqartuussutit ujarneqarsimapput. Taakku aamma saqqummiunneqarsimapput, kisianni pisut ilaanni aatat akileeqqaarluni tikinneqarsinnaallutik.

Piffissami 2015-imiit 2024²² ilanngullugu Kalaallit Nunaanni inissiisarfinni isumaginniffinnilu

²² kriminalforsorgen.dk/wp-content/uploads/2025/08/kriminalforsorgens-statistik-2024.pdf. Tikinneqarpoq ulloq 30.8.2025.

ineqartinneqartut 127-iniit 167-inut amerliartorsimapput. Innuttaasunut kisitsit (naalagaaffimmi sorlermi innuttaassuseqarneq apeqqutaatinnagu) piffissami tassani 55.983-imiit 56.699-imut²³ amerleriarsimavoq. Innuttaasunut, pinerluttunik isumaginnittut sullisiviini najugaqartunut agguagarsiaq, tassa 0,23%-imiit 0,29%-imut qaffariarsimavoq.

- Pinerluttuliornerit suussusaasa ilaanni, toqutsineri aamma toqutseriarnermi kiisalu pinngitsaaliilluni atoqateqarnermi, inissiisarfimmi inissinissamik eqqartuussutip sivilissusissaa eqqartuussivimmi eqqartuussutigineqartup aamma parnaarussivinni inissinneqarnissamut eqqartuussutip akornanni assigiinngissuteqartoq, eqqartuussutit ilisimatusarnermut atasumik misissuiffigineqarnerisa ilimanarsisippaat. Parnaarussaannissamik eqqartuussutit sivilunerupput. Pinerluttuliornerit suussusaannut allanut soorlu ingasattumik nakuusernernerut aamma nakuusernernerut killilimmik ajoqusiisunut assiliaq paatsuugassaannngitsuunngilaq, aamma ataatsimut isigalugu naligiittoqarsinnaavoq. Hashi pineqartillugu eqqartuussut Kalaallit Nunaanneersoq sukannerperpaavoq.
- Eqqartuussutit kiffaangissusiiaassutaasut eqqartuussutigineqarnerisa sivilissusaat nunani taakkunani marlunni inatsisit aalajangersagaat eqqarsaatigalugit isiginiaraanni, assiliaq assigiiaanginneruvoq, kisianni eqqartuussiviit suliassaannik pivusorsiornerusunik aamma takutitsillutik.
- Panissamik pinngitsaaliineq pillugu suliani inissiisarfimmi inissinissamut, pinerluttuliornerit pillugit eqqartuussutitut tamanut atorineqarsinnaasoq (ukiut 10) Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata 60%-ia atorluarpaa, assersuutigalugu qallunaat pillaaarnermik inatsisaanni pinerluttuliornerup suussusaanut tassunga sivilunerpaamik killiliussap (ukiut 12-sup) atorluarneqartarnera 58,3%-iuvoq. Toqutsineq assersuutaavoq alla. Inissiisarfimmi ukiuni 8-ni inissinissamik eqqartuussinikkut, soorlu suliami qulaani ilanngunneqartumi, Kalaallit Nunaanni killiliussaq tikinneqarsinnaasoq 80 %-imik atorluarneqarpoq. Eqqartuussut ukiunik 7-nnik sivilutigisoq, Kalaallit Nunaanni aallaaviusutut ilisimatitsissutigineqartup, killiliussap 70 %-ianik atorluaanermik kinguneqarpoq.
- Toqutsineri pillaatissiissut qaffasinnerpaamik inuunneq naallugu parnaarussaannerunera aamma ukiunut killilerneqannginnera pissutigalugu, eqqartuussummut Danmarkimeersumut naatsorsuineq ajornakusoorneruvoq. Kisianni kiffaangissusiiaaganermut agguaqatigiissillugu inuuneq naallugu parnaarussaanneri sivilissuseq tassaasoq ukiut 16,5-isut pivusuunngitsutut pillaatissiinnermut killiliussatut ikkukkaanni, ukiunut 12-nnut eqqartuussineri atorluaaneq 73 %-iuvoq.
- Innuttaasunut ammasumik oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinnerqarnerini takkuttut amerlagisassaangillat. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisitsinerni innuttaasut akornanni ilimagisat isummallu annertuumik atitussuseqarnerannik takutitsippat. Eqqartuussutigineqartunit sivilinnerusumik eqqartuussisoqarnissaa ilimagineqartoq tamatumalu peqatigisaanik inissiisarfimmi inissinneqarneri pivusunut naleqqiullugu inissiisarfimmi inissinerit

²³<https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202401&sc=BE&subthemecode=BEFOLKNINGSSTATUS&colcode=B>.
Tikinneqarpoq ulloq 30.8.2025.

sivisunerusariaqarluartut pillugu isummat oqaatigineqarnerat, nalinginnaasumik ersersinneqarpoq.

- Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiinneq ataaseq, ilinniartitaaneq pillugu sullissivimmi ingerlanneqartoq, amerlasuunik peqataasoqarpoq, kisianni naammassinninneq nalinginnaasuunngitsumik ingerlanneqarpoq. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunut ataatsimiisitsinernut innuttaasunut ammatinneqartunut naleqqiullugu, eqqartuussummi sorlermi, eqqartuussut sorleq ilimagineqarnerisooq aamma eqqartuussut sorleq eqqartuussutigineqartariaqaraluarnerisooq pillugit atitussuseq angilaartumik uani inisseqqavoq.
- Innuttaasut eqqartuussutini killiffiit ilisimanngimmassuk eqqumiinngilaq. Taakku pisimasuutitanut saqqummiunneqartunut naleqqiullugu ilisimasanik amerlanerusunik ujartuinerat, eqqartuussut peqatigalugit oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisitsinerisa takutippaat. Pinerluttuliorneq pinerluutigineqarsimasooq aamma pinerluut eqqartuussutigineqartoq paasissutissat minillugit, pisimasuutitat saqqummiunneqartut paasissutissaajagaaput. Allatut oqaatigalugu pisimasuutitani imarisaasut, ilisaqunnartumik tamanut pigisassanngortinneqartartut ingerlateqqinneqartartullu assigaat.
- Taamaattoq eqqartuussummut ilimagisat eqqartuussutigineqartumut naleqqiullugu annerusumik tassaammat eqqartuussutini naannerusunik eqqartuussisoqartarnera eqqumiippoq.
- Misissuinermi internetimik tunngaveqartumi innuttaasut 264-it apeqqutit ilaannik akissuteqaateqarput. Akissuteqaatit amerlassusaat apeqqutit akornanni assigiinngisitaarput.
- Misissuinermi internetimik tunngaveqartumi soorlu aamma oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartuni, eqqartuussutitut ilimagisat isummallu nalinginnaasumik assigiipput. Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartunut assersuutigalugit, eqqartuussummut ilimagisat pineqartillugit taamaattoq akissutit ingasattumik appasissut, amerlanerupput, aamma qanoq eqqartuussisoqartariaqarnera pineqartillugu ingasattumik qaffasillutik.
- Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartuni oqallinnerni allat tunngavilersuutaannik tusarnaarnerit aqutigalugit, aamma nammineq isummat immineerluni tunngavilersortussanngornerisigut, imminut qanilliarortoqalaarneranik taakku sunniuteqarsimasutut isikkoqarput.
- Misissuinermi internetimi tunngaveqartumi aamma oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut ataatsimiisinneqarneranni, ammasumik innuttaasut ataatsimiisinneqarnerisut ingerlanneqartuni, eqqartuussutitut sivisunerpaatut siunnersuutigineqartut akornanni assigiinngissutit takulertoruminartorujussuupput. Taakku innuttaasut ataatsimiitinneqarnerannit ukiunit 10-iniit internetikkut misissuinermi ukiunut 75-inut siamasissuseqarput. Ilisimasat, nammineerluni isummap tunngavigisaat, piviusunngoraangat imaluunniit paasissutissanik pissarsianit tunngaveqaraangat,

nalinginnaasumik killiffimmi pillaatissiinissamut piumassuseqarneq annertunerusoq, norskit misissuinerannut (*kapitali 2 takuuk*), tassa allanut naleqqiullugu nutaajunerusumi inerniliussaq saqqummersinneqartoq, tamassuma ikorfartorpaa. Kalaallit Nunaanni misissuinermi pisoqaanerusumi, nunani avannarlerni misissuinermit assilisaasimasumi (*kapitali 2 takuuk*) paasisat assingi saqqummerput.

- Pinerluttunik isumaginnittut sullissiviini inissinneqartut ukiuni kingullerni 10 amerliartuaarsimapput. Tamanna amerlassutsinut aamma innuttaasunut kisitsisip procentinngortinneqarnerannut atuuppoq.
- Pissusilersuutitut akuerineqarsinnaanngitsunut politikikkut sunniutaasartut eqqunneqarpata imaluunniit oqartussaasut pineqaatissiisarnerannut killiliussat allanngortinneqarpata – piviusuunerusumik pinerluttuliornernut akissutitut pineqaatissiinerit/pillaatissiinerit – tamanna siunertaqartarpoq. Siunertaasoq tamanut, aalajangiinermi peqataasunut, assigiittariaqanngilaq. Taanna aqutigalugu pinerluttuliortarnerit killerneqarnissaasa kissaatigineqarnera, pinerluttuliortarnernut ernumanerit annikillilerneqarnissaat imaluunniit innuttaasut kissaataannik akuersinissaq, qaqutigoortuunngitsumik siunertatut saqqummertarput.
- Pinerluttuliornerit suussusaat uani suliarineqartut pillugit, iliuusereriikkanut kingunerititat pinerluttuliornernut annikillisitsinermik kinguneqartarnerat ilisimatusarnermut atasumik uppersarnerneqarsinnaanngilaq.
- Ilisimatusarneq ataqatigiinnernut allanut tikkuaavoq. Assersuutigalugu pinerluttarneq pillugu ilisimatoq finskiusoq Tapio Lappi-Seppälä²⁴, pinerluttuliorneq pillugu politikki isumaginninnermut politikkinut allanut pinngitsoorani atasoq kiisalu kulturikkut ilisarnaatinut itisuunut, soorlu innuttaasut imminnut aamma inuiaqatigiinnut tatiginninnerannut aamma qanoq illillutik innuttaasut inuiaqatigiinnut sullissiviit inatsisitigut akuerisaanerat misigineraat ilaatigut takutinneqarpoq.²⁵

²⁴ Crime and Justice, Vol. 37, No. 1 (2008), pp. 313-387 Published by: The University of Chicago Press Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/10.1086/525028>. Tikkineqarpoq 30.8.2025

²⁵ Probably the strongest conclusion to emerge from this essay is that penal policies and practices are inexorably related to other social policies and practices and to deep cultural characteristics such as citizens' trust in one another and the state, and citizens' perceptions of the legitimacy of state institutions.

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

1

Mona uinilu Emili kammalaatiminni festerput. Qittapput erngullutillu, unnuarsuarmullu fiistapput. Hans aamma festimut peqataavoq. Mona, Emil Hansilu tamarmik 30 aammalu 40 akornanni ukioqarput siornatigullu arlarleriarlutik naapittareerluni, kisianni qaninnerusumik imminnut ilisarismannngillat.

Mona imigassartungaatsiarsimavoq angerlamullu aqqutaani silaarulluni, taamaammat Emilip apississuppaa atisaajariarlugulu siniffimmut innartillugu. Emili nammineq Monap eqqaani innarpoq.

Eqqartuussivimmi nassuiaataat tamarmik assigiinngillat: Emil nassuiaavoq itersimalluni Hans qulliulluni Mona atoqatigigaa. Mona eqqaamasaganngilaq taamaallallu paasisimallugu Emil eqqaminiittoq, allanik takusaganngilaq. Hans misiarpog Monap Emilillu inaaniissimanerminik.

Emilip nassuiaataa tunngavigalugu Hans pisuutinneqarpoq pinngitsaaliisimasutut inummut iliuuserineqartumut akerliliisinnaanngitsumut.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inerneqarsoriviuk?

Illit pineqaatissiinera qanoq nalilissagaluarpik?

**Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat**

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

2

Jørgen Marielu piffissami sivitsortumi aappariissimapput, qaammatilli sisamat qaangiupput qimammata. Ullut ilaanni pisoqarpoq marluinnaallutik aalakoorlutik bussit utaqqineranni, tassa Jørgenip Marie minnerpaamik sisamariarluni nivaattamik anaammagu Marie silaarutsillugu.

Jørgenip Marie kavaajaanik poorluariarlugu qimappaa bussit utaqqisarfiannut. Tassani sila qulit missaanik issippoq.

Jørgen pisuutinneqarluni eqqartuunneqarpoq Mariemut toqutseriarsimasutut.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inerneqarsoriviuk?

Illit pineqaatissiinera qanoq nalilissagaluarpik?

**Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat**

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

3

Malenep angajoqqaavi marlunnik ukioqartoq avipput. Avimmata ataatamini najugaqarpoq. Kisianni tallimanik ukioqarluni anaanaminut aappartaavanullu nuuppoq. Anaanami aappartaava ataatarsiatut isigivaa.

Nooqqammitsiaannartoq ataatarsiartaavata Malene kinguaassiutitigut soqutiginniffigalugu takutitsiffigisalerpaa. Siullermik Malene nalikkaavisa nalaasigut attuuasarpaa namminerlu usuni attuuatittarlugu. Piffissap ingerlanerani aamma atoqatigisalerpaa. Amerlanertigut angerlarsimaffimmi taamaattoqartarpoq Malenep arnaa angerlarsimannngikkaangat. Ataatarsiaata ajorinnisaannarpaa Malenep arnaa kisimi anissagaangat. Kisianni Malene aneqqusaaneq ajorpoq. Ataatarsiaata oqarfigisimavaa ajoralugu Malene allanut oqaluttuassappat kisimiileraangamik susoqartarnersoq. Kisianni siorasaartanngilaa susoqarsinnaanerani oqaluttuassagaluarpas.

Malene 16-inik ukioqarluni naartulerpoq naartuersillunilu. Arnaata aperaa kina ataataanersoq. Ataatarsiaa aperinnngilaq. Malenep qularinnngilaa ataatarsiani ataatassaasoq naartuminut, allanik ilaqarnikuunngisaannarami. Kisianni oqanngilaq naartuminut kina ataatassaanersoq.

Malene aatsaat inersimasunngorami politinukarpoq tamaasalu oqaluttuaralugit. Ataatarsiaa panissaminut arlaleriarluni pinngitsaaliisimasutut pisuutinneqarluni eqqartuunneqarpoq.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inerneqarsoriviuk?

Illit pineqaatissiinera qanoq nalilissagaluarpik?

**Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat**

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

4

Jeremias namminersorluni suliffeqarfimmik mikisumik ingerlataqarpoq, arlaleriarlunilu meeqqanit aserorterinerмик aammalu tillinniarnermik eqqugaasimalluni. Taassuma misilittagaqarfigaa politiit isumaginninnermilu oqartussat suliat pinerluttunut tunngasut naammassineq ajoraat. Sulinermini Jeremias sianerfigineqarpoq meeqqat ilaat umiatsiaminut ikisimasut. Umiatsiamukapallappoq. Apuukkami umiatsiamiittoqanngilaq, kisianni takuai meeqqat ilaat illakusullutik ingerlasut. Jeremiasip meeraq ataaseq tiguaa, meeqqamullu marloriarluni isassisimasutut pisuutinneqarluni eqqartuunneqarpoq. Meeraq siggumigut annikitsunik kimillanneqalaarpoq.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inernejarsoriviuk?

Illit pineqaatissiinera qanoq nalilissagaluarpik?

**Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat**

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

5

Pisuni marlunni Knud paasineqarpoq ikiaroornartoq 1.100 gram aammalu 1.000 gram missaa Kalaallit Nunaannut eqqussimagai. Ikiaroornartup ilaa timaanut nippussorneqarsimavoq, ilaa alla kuffertimut inissinneqarsimalluni, taannalu angalanissamut nassatatut tunniunneqarsimavoq taamaattumillu timmisartumi tigummiarsimanngilaa. Knud 31-nik ukioqarpoq siornatigut pineqaatissinneqarsimanani. Knud oqaluttuarpoq hash nammineq atortariaqalersimallugu sinnarluttarnini peqqutigalugu iisartakkanillu atuerusunnginnami. Knud taamatut nassuiaateqaralarualuartoq tuniniaanissamik iluanaarnissamillu siunertaqarani, Kalaallit Nunaannut eqqussuinermi tuniniaanissamik iluanaaruteqarnissamillu siunertaqarsimasutut pisuutinneqarpoq.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inerneqarsoriviuk?

Illit pineqaatissiinera qanoq nalilissagaluarpiuk?

**Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussutit, pineqaatissiissutit
aamma isummat**

Oqaaseqaateqaqqullugit nalileeqqullugillu toqqarneqartut

6

Ukiut pingasut qaangiuttut Kaalip biilersinnaanermut allagartani annaavaa ukiunut tallimanut. Massakkut minutsialuit iluanni illoqarfikkut biileqqammerpoq, aappaluttuusoq ingerlaannarluni sukkassusissamullu killingititaasut 60%-imik sinnerlugit sukkassuseqarsimalluni. Taakku saniatigut inersimasoq aporsimavaa uninnanilu ingerlaqqiinnarluni. Aporneqartup ajoqusernini toqqutigai. Kaali aavani imigassartorsimanermut ikiaroonartumillu atuisimanermut (THC) takussutissaqarpoq, tamarmik minnerpaaffiusinnaasumik qaangiisunik.

Eqqartuussivimmi Kaali pisuutinneqarpoq biilernermut allagartaqarani biilersimasutut taavalu sunnertissimasutut (imigassamik ikiaroonartumillu), sukkassusissamik qaangiisimasutut aqqusinermilu angallannermik inatsimmi unioqutitsinernik allanik, kiisalu ulorianartorsiortitsisimasutut aammalu mianersuaalliorluni toqutsisimasutut.

Pineqaatissinneqarnera qanoq inerneqarsoriviuk?

Illit pineqaatissinneqarnera qanoq nalilissagalarpiuk?

Fokusgrupper

1

Mona var sammen med sin mand, Emil, til fest hos nogle venner. Der blev danset og drukket. Stemningen var høj til ud på de små timer. Hans var også med til festen. Mona, Emil og Hans var alle mellem 30 og 40 år og havde mødt hinanden ved flere lejligheder, men kendte ikke hinanden nærmere.

Mona havde drukket kraftigt og på vejen hjem mistede hun bevidstheden, hvorfor Emil bar hende det sidste stykke vej, klædte hende af og lagde hende i seng. Emil lagde sig til at sove ved siden af Mona.

I retten havde de hver sin forklaring om, hvad der skete senere: Emil forklarede, at han vågnede og så Hans ligge oven på Mona i færd med at gennemføre et samleje. Mona huskede ikke noget og opdagede ikke, at andre end Emil var tilstede. Hans benægtede at have været i Monas og Emils lejlighed.

Hans blev dømt på grundlag af Emils forklaring. Hans blev kendt skyldig i voldtægt mod én, der ikke er i stand til at modsætte sig.

Hvad tror du, dommen lød på ?

Hvad mener du, dommen burde lyde på ?

Fokusgrupper

2

Jørgen og Marie havde været kærester i nogen tid. Forholdet var ophørt for 4 måneder siden. I en situation, hvor de var alene på gaden mens de ventede på bussen og begge var berusede, havde Jørgen slået Marie mindst fire gange med en skovl. Marie mistede bevidstheden.

Jørgen pakkede frakken omkring Marie og efterlod hende i læskuret ved bussens stoppested. Temperaturen var ca. minus 10 grader.

Jørgen blev dømt for at have forsøgt at slå Marie ihjel.

Hvad tror du, dommen lød på ?

Hvad mener du, dommen burde lyde på ?

Fokusgrupper

3

Malenes forældre blev skilt, da hun var ca. 2 år. Umiddelbart efter skilsmissen boede Malene hos sin far. Men da hun var 5 år flyttede hun hen til sin mor og dennes nye samlever, som Malene opfattede som sin stedfar.

Efter kort tid begyndte samleveren at vise seksuel interesse for Malene. I begyndelsen kom interessen til udtryk ved at han befølte Malene i skridtet og fik hende til at beføle hans penis. Efterhånden begyndte han også at gennemføre samleje med Malene. Episoderne fandt hovedsageligt sted i hjemmet, når Malenes mor ikke var hjemme. Stedfaderen havde aldrig noget imod at Malenes mor gik ud. Men Malene måtte ikke gå ud. Stedfaderen havde forbudt hende at fortælle nogen om, hvad de lavede, når de var alene. Men han havde aldrig truet hende med, at der kunne ske noget ved at fortælle det.

Da Malene var 16 år blev hun gravid og fik en abort. Moderen spurgte, hvem der var far til barnet. Stedfaderen spurgte ikke. Malene var ikke i tvivl om, at det var stedfaderen, der var far til barnet. Hun havde aldrig været sammen med andre. Men sagde det ikke.

Malene gik først til politiet og fortalte det hele, da hun var blevet voksen.

Stedfaderen blev dømt for en række seksuelle overgreb samt voldtægt mod sin steddatter.

Hvad tror du, dommen lød på ?

Hvad mener du, dommen burde lyde på ?

Fokusgrupper

4

Jeremias driver en mindre selvstændig virksomhed og har i flere tilfælde været udsat for hærværk og småtyverier fra børn. Han har oplevet, at hverken politiet eller de sociale myndigheder har taget sig af det. Mens han var på arbejde modtog Jeremias en opringning med besked om at der var nogle børn, der var gået ombord på hans båd. Han skyndte sig ned til båden. Men der var ikke længere nogen tilstede på båden. Han fik dog øje på nogle børn, der løb fnisende væk. Jeremias indhentede et barn og blev dømt for at give barnet to slag med flad hånd. Der fremkom små læsioner på slimhinden i den ene mundvige.

Hvad tror du, dommen lød på?

Hvad mener du, dommen burde lyde på?

Fokusgrupper

5

Knud blev i to tilfælde opdaget i at ville tage henholdsvis ca. 1.100 gram og ca. 1.000 gram hash med ind i Kalaallit Nunaat. En del af hashen var tapet til hans krop den anden del var anbragt i hans kuffert, som blev tjekket ind til rejsen og han derfor ikke selv bar om bord. Knud var 31 år gammel og havde ikke været straffet tidligere. Knud forklarede, at han selv skulle bruge hashen, fordi han havde vanskeligt ved at sove om natten, og ikke ønskede at tage sovemedicin. På trods af Knuds forklaring, blev han dømt for at ville tage hashen til Kalaallit Nunaat med henblik på at sælge det videre og tjene penge på det.

Hvad tror du, dommen lød på?

Hvad mener du, dommen burde lyde på?

Fokusgrupper

6

For tre år siden har Karl mistet retten til at køre bil de næste fem år. Nu har han inden for nogle få minutter kørt igennem byen, kørt over for rødt og overskredet hastighedsbegrænsningen med over 60%. Han har endvidere påkørt et voksent menneske og undladt at stoppe bilen i den forbindelse. Den påkørte afgik ved døden på grund af sine kvæstelser. Karl havde både alkohol og THC (fra hashrygning) i blodet. Begge dele overskred bagatelgrænsen.

Karl blev dømt for kørsel uden kørekort og i påvirket tilstand, overtrædelse af hastighedsgrænser og andre færdselsregler, fareforvoldelse samt uagtsomt manddrab.

Hvad tror du, dommen lød på?

Hvad mener du, dommen burde lyde på?

